

**Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local,
la plataforma multimèdia de la Diputació de Barcelona**

ÍNDEX

1. Introducció	11
1.1. Estructura del Llibre d'estil de La Xarxa.....	11
1.2. Obligatorietat de l'aplicació del Llibre d'estil.....	12
2. La raó de ser de La Xarxa	12
3. Guia editorial per als informatius	13
4. L'organització	14
4.1. Organització.....	14
4.2. Les fonts	16
4.3. Convocatòries informatives.....	16
5. Els formats informatius	17
5.1. La notícia	17
5.1.1. La notícia a la ràdio	17
5.1.2. La notícia a televisió	17
5.1.3. La notícia a la ràdio i la televisió.....	18
5.1.3.1. Les notícies en l'escaleta.....	18
5.1.3.2. Notícies llargues	19
5.1.3.3. La notícia dialogada.....	19
5.1.3.4. El breu.....	19
5.1.4. El portal: breus i notícies	19
5.1.4.1. Titular	19
5.1.4.2. Subtítol (només el suprimim excepcionalment).....	20
5.1.4.3. Encapçalament o entradeta	20
5.1.4.4. Cos	21
5.2. La crònica	21
5.2.1. La crònica de ràdio i televisió	22
5.3. <i>Stand up</i>	23
5.4. L'entrevista informativa: consideracions generals.....	23
5.5. La videoentrevista	24
5.6. El reportatge	24
5.7. Informatius	25
5.7.1. Les fórmules de salutació i comiat.....	25
5.7.2. Els titulars	25
5.7.3. Els butlletins de ràdio	25
5.7.4. L'informatiu de ràdio i televisió	26
5.7.4.1. Obertura.....	26
5.7.4.2. Sumari.....	26
5.7.4.3. Les entradetes	27
5.7.4.4. Blocs de continguts i tancament	27
5.8. Altres formats televisius	28

5.8.1. Off conductor	28
5.8.2. Insert a la televisió	28
5.8.3. Presència a càmera	28
5.8.3.1. Recomanacions sobre la indumentària davant de càmera	28
5.8.4. La nota de premsa	29
5.8.4.1. Elements multimèdia en les notes de premsa	30
5.8.4.2. Talls d'àudio o vídeo	30
5.8.4.3. Hipervincles i referències	30
5.8.4.4. Fotografies a la nota de premsa	30
6. Guia d'usos i estil a les xarxes socials de La Xarxa de Comunicació Local	31
6.1. Presentació	31
6.1.1. Principis que inspiren la presència a les xarxes socials	31
6.1.2. Normes de participació	32
6.2. Blog	32
6.2.1. Publicació	33
6.2.1.1. Periodicitat	33
6.2.1.2. Pautes d'estil	33
6.2.1.3. Difusió	34
6.2.2. Continguts	34
6.2.3. Gestió de comentaris	34
6.3. Twitter	34
6.3.1. Gestió de comptes	35
6.3.2. Aspectes de participació	35
6.3.2.1. Personalització dels comptes	35
6.3.2.2. Usos lingüístics	35
6.3.2.3. Estructura de les piulades o tuits	35
6.3.2.4. Enllaços	36
6.3.2.5. Etiquetes ('hashtags')	36
6.3.2.6. Retuits (RT)	37
6.3.3. Continguts	37
6.3.3.1. Tipus de continguts (exemples)	37
6.3.3.2. Consultes i altres aportacions dels usuaris	38
6.3.4. Fer xarxa: seguits ('following') i seguidors ('followers')	38
6.3.4.1. Els perfils personals a les piulades i/o mencions	38
6.4. Facebook	39
6.4.1. Perfils, pàgines i grups	39
6.4.2. Pàgines com a solució corporativa	39
6.4.3. Gestió de comptes	39
6.4.4. Continguts	39
6.4.4.1. Personalització del compte	40
6.4.5. Gestió de comentaris	40
6.5. Youtube	41
6.5.1. Gestió de comptes	41
6.5.2. Continguts	41
6.5.2.1. Personalització del compte	41
6.5.2.2. Recomanacions per als vídeos	41
7. Directrius per referenciar La Xarxa en els continguts	42

7.1. El nom, la definició i la referència de La Xarxa en els continguts	42
7.1.1. El nom de la marca (denominació completa i incompleta)	42
7.1.2. Designacions coreferents	42
7.2. Criteris per referenciar La Xarxa en els continguts	42
7.2.1. Continguts produïts per La Xarxa per als mitjans adherits	42
7.2.2. Continguts radiofònics produïts per La Xarxa per a Freqüència Barcelona i Freqüència Girona.....	43
7.2.3. Continguts coproduïts per mitjans adherits	43
7.3. La referència a les falques promocionals.....	44
7.3.1. En continguts radiofònics	44
7.3.2. De continguts televisius.....	44
7.3.3. La referència als indicatius per a les desconexions a la ràdio.....	45
7.4. Criteris per referenciar La Xarxa en documents de difusió pública	45
7.4.1. Les notes de premsa	45
8. Cura del material	45
9. Autoprotecció del periodista	45
LLENGUA	46
1. Assessorament lingüístic i model de llengua	47
1.1. Assessorament lingüístic	47
1.2. Llengua estàndard	47
1.2.1. Llengua d'ús	47
1.3. La relació amb l'audiència i les formes de presentar-se	48
1.4. La llengua en la compartició de continguts	48
2. Estil de redacció de textos.....	49
2.1. Declaracions, citacions i notes de premsa	50
2.1.1. Criteris generals	50
2.1.2. Les notes de premsa	51
2.1.2.1. Valoració de l'interès informatiu de les declaracions	51
2.1.2.2. Estructura de la nota.....	51
2.1.3. Les citacions: tipografia i selecció	53
2.1.4. Estils de citació i atribució	53
2.1.5. Adaptació i literalitat en les citacions i declaracions	54
3. Criteris de locució	55
4. Referències geogràfiques.....	56
4.1. Comarques	56
4.2. Altres referències territorials	57
4.3. Comunitats autònomes	58

4.4. Els Països Catalans	58
4.5. Noms de llocs no catalans	58
4.6. Informació esportiva.....	58
5. Referents polítics i institucionals.....	59
5.1. País, nació, nacional, govern, president i Parlament	59
5.1.1. Nació	59
5.1.2. Govern.....	59
5.1.3. President	60
5.1.4. Parlament i Corts Generals	60
5.1.5. Espanya i Estat espanyol	60
5.1.6. Espanyol i català	61
6. Referències temporals.....	61
6.1. Indicacions horàries	61
6.1.1. Parts del dia.....	61
6.2. Salutacions a La Xarxa	62
6.3. La referència temporal en la redacció de notícies.....	62
6.4. La indicació temporal en la informació de la plataforma multimèdia	62
6.4.1. Indicació temporal no marcada en la informació de la plataforma multimèdia ..	62
6.4.2. La indicació temporal marcada en la informació de la plataforma multimèdia...	63
6.4.3. La referència temporal en les notícies de televisió	63
7. Referències a persones, càrrecs i institucions.....	63
7.1. Persones.....	63
7.2. Càrrecs i professions	64
7.2.1. Càrrecs institucionals	64
7.2.2. Abreviació del càrrec	64
7.2.3. Membres de cases reials.....	64
7.2.4. Sobirà	64
7.2.5. Papes	64
7.2.6. Dictadors	65
7.3. Organismes públics i institucions	65
7.3.1. Organismes internacionals	65
7.3.2. Partits polítics	65
7.3.3. Empreses	65
7.3.4. Associacions i ONG.....	66
7.3.5. Entitats amb sigles	66
7.3.6. Clubs esportius.....	66
8. Referències de llocs i persones en la retolació o càirons	67
8.1. Referències de llocs.....	67
8.1.1. Localitzacions de municipis, pobles i barris catalans.....	67
8.1.2. Abreviacions.....	68
8.1.3. Localització de la resta de topònims.....	68
8.1.4. Accidentes geogràfics	69
8.1.5. Pantans	69

8.1.6. Edificis institucionals.....	69
8.1.7. Altres: estacions, aeroports, estadis, carreteres.....	70
8.2. Referències de persones	70
8.3. Xifres en edicions de certàmens, mostres, exposicions, fires, etc.	70
9. Magnituds i altres referències amb nombres	71
9.1. Normes generals.....	71
9.2. Titulars	71
9.3. Casos específics.....	71
9.3.1. Percentatges	71
9.3.2. Sèries	72
9.3.3. Centenes, milers, milions, trilions	72
9.3.4. Dècades	72
9.3.5. Edats	72
9.3.6. Quantitats i mesures estrangeres.....	72
9.3.7. Ordinals i cardinals.....	73
9.3.7.1. Xifres en edicions de certàmens, mostres, exposicions, fires, etc.	73
9.3.8. Xifres romanes	73
10. Expressió de la hipòtesi.....	73
11. Criteris de traducció.....	74
11.1. Noms relacionats a persones.....	74
11.1.1. Antropònims	74
11.1.2. Reis, família reial, dinasties.....	74
11.1.3. Sants, papes i personatges bíblics, històrics i literaris.....	74
11.1.4. Càrrecs.....	74
11.2. Noms relacionats amb coses	74
11.2.1. Empreses, entitats bancàries, públiques i sense finalitat de lucre.....	74
11.2.2. Botigues i marques comercials.....	75
11.2.3. Partits polítics	75
11.2.4. Celebracions no catalanes	75
11.2.5. Documents oficials	75
11.2.6. Publicacions periòdiques	75
11.2.7. Obres.....	76
11.2.8. Llibres.....	76
11.2.9. Pel·lícules, sèries i documentals.....	76
11.2.10. Premis	76
11.2.11. Transport	76
11.3. Noms relacionats amb llocs	76
11.3.1. Topònims.....	76
11.3.2. Accidents geogràfics	77
11.3.3. Vies urbanes.....	77
11.3.4. Edificis	77
11.4. Operacions policials	77
11.5. Vocabulari d'esports.....	77

11.6. Fenòmens naturals	77
11.7. Emissores i canals privats.....	78
11.8. Sigles i acrònims	78
11.9. Unitats de mesura	78
11.10. Frases o paraules en altres llengües	78
12. Puntuació.....	78
12.1. Coma	78
12.1.1. Usos	78
12.2. Punt.....	81
12.2.1. Tipus.....	81
12.2.2. Usos	81
12.3. Punt i coma	82
12.3.1. Usos	82
12.4. Dos punts.....	82
12.4.1. Usos	82
12.5. Punts suspensius.....	83
12.5.1. Usos	83
12.6. Signes d'interrogació.....	83
12.6.1. Usos	83
12.7. Signes d'exclamació	84
12.7.1. Usos	84
12.8. Parèntesi.....	85
12.8.1. Usos	85
12.9. Claudàtors.....	85
12.9.1. Usos	85
12.10. Guió	86
12.10.1. Usos	86
12.11. Guió baix.....	86
12.12. Barra inclinada	86
12.12.1. Usos	87
13. Majúscules i minúscules	87
13.1. Noms relacionats a persones.....	87
13.1.1. Antropònims, déus, dinasties.....	87
13.1.2. Sobrenoms, àlies i pseudònims.....	87
13.1.3. Càrrecs, títols nobiliaris	88
13.1.4. Formes de tractament	88
13.2. Noms relacionats amb animals o vegetals.....	88
13.3. Noms relacionats amb coses	88
13.3.1. Objectes únics, obres d'art	88
13.3.2. Marques registrades, models de vehicles	88
13.3.3. Productes territorials i obres d'art anomenades pel nom de l'autor	89

13.3.4. Astres, planetes, satèl·lits, estrelles i constel·lacions	89
13.4. Noms relacionats amb llocs	89
13.4.1. Vies urbanes i interurbanes	89
13.4.2. Accidents geogràfics i punts cardinals.....	89
13.4.3. Topònims amb article	89
13.4.4. Denominacions geopolítiques, històriques, literàries i coreferents	90
13.4.5. Edificis i sales	90
13.5. Noms relacionats amb la història i cultura.....	90
13.5.1. Períodes i fets històrics, moviments artístics	90
13.5.2. Festes oficials, populars, religioses	90
13.5.3. Fires, cimeres, congressos, simposis, col·loquis, jornades, dies mundials	91
13.6. Noms d'organismes, entitats i empreses	91
13.6.1. Òrgans de govern i administracions públiques	91
13.6.2. Consolats i ambaixades	91
13.6.3. Govern, executiu, administració, ajuntament, consistori i estat	91
13.7. Divisió per àmbits.....	91
13.7.1. Vocabulari legislatiu i judicial.....	91
13.7.2. Vocabulari polític	92
13.7.3. Vocabulari militar i cossos de seguretat	92
13.7.4. Vocabulari religiós	92
13.7.5. Vocabulari empresarial.....	92
13.7.6. Vocabulari financer i borsari	92
13.7.7. Vocabulari sanitari	92
13.8. Òrgans internacionals	93
13.9. Àmbit educatiu	93
13.10. Entitats i esdeveniments esportius.....	93
13.11. Grups professionals, culturals i artístics.....	93
13.12. Premis i medalles.....	93
13.13. Documents oficials	94
13.14. Programes de ràdio, televisió, obres artístiques i publicacions periòdiques	94
14. Apostrofació.....	94
14.1. Regles generals	94
14.1.1. Excepcions	94
14.2. Article personal	95
14.3. Sigles i acrònims	95
14.4. Essa líquida (essa inicial seguida de consonant).....	96
14.5. Cometes.....	96
14.6. Símbols	96
14.7. Abreviatures	96
14.8. Hac aspirada i hac muda	96
14.9. Topònims no catalanitzats	96

14.10. Noms propis d'organismes i empreses	97
14.11. Cometes simples.....	97
14.12. Davant de xifres	97
14.13. Pronoms febles	97
15. Tractament de fenòmens recurrents.....	98
15.1. Justícia i successos	98
15.2. Manifestacions	99
15.3. Violència contra les dones	99
15.4. Informació igualitària	99
15.5. Discapacitat	99
15.6. Infància	99
15.7. Salut.....	99
15.8. Immigració	100
15.9. Nacionalitat	100
15.10. Terrorisme.....	101
15.11. Víctimes	101
15.12. Les forces de seguretat.....	101

GUIA EDITORIAL

1. Introducció

La Xarxa de Comunicació Local, gestionada per la Xarxa Audiovisual Local, és una plataforma multimèdia de continguts i serveis de comunicació i neix d'un procés de refundació i de reorientació del suport a la comunicació local per part de la Diputació de Barcelona. La Xarxa de Comunicació Local —la denominació incompleta és 'La Xarxa'— suposa un model innovador de gestió de la comunicació local que articula i enforteix el teixit de la comunicació de proximitat des de la cooperació i treball conjunts amb les emissores de ràdio i televisió locals catalanes. Però a més, no desatén les sinergies amb les estructures de comunicació nacionals, ja que es parteix del convenciment que tot el sector audiovisual català s'ha d'enfortir per esdevenir competitiu aportant-hi el valor de l'especificitat local amb qualitat i dinamisme.

Aquest model de gestió de la comunicació local basat en l'intercanvi, la coproducció i la cooperació en xarxa requereix unes bases per al treball conjunt, que defineixen la identitat de la comunicació local sota uns paràmetres de qualitat. En aquest sentit, el Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local respon a la necessitat d'unificar, actualitzar i ampliar les indicacions d'estil que fins ara s'havien recollit en els llibres d'estil i manuals corresponents als mitjans de comunicació de la Diputació de Barcelona.

Així doncs, el Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local estableix els estàndards que es requereixen per a la compartició de continguts informatius, d'entreteniment i divulgació. Es tracta de renovar el compromís amb la comunicació local, la qualitat, el rigor periodístic i els principis ètics de la professió incorporant-hi la perspectiva que la comunicació local té sentit en la seva especificitat i ha de tenir interès per al seu conjunt. En aquest sentit, el Llibre d'estil assenta les bases per promoure la participació en la producció i l'intercanvi de continguts amb els agents de la xarxa local d'emissores de ràdio i televisió amb coherència. L'objectiu és ser referents i referenciables, rellevants i transcendents.

En segon lloc, el Llibre d'estil dóna directrius per a la producció de continguts en un entorn digital, interactiu i multimèdia. Defineix els principis organitzatius que han d'afavorir el treball multivalent i en xarxa, amb tot el que suposa de gestió i dinamització dels fluxos d'informació interns i amb la xarxa local d'emissores, desenvolupament i adaptació tecnològics, integració de redaccions, formació de periodistes. El treball multimèdia i interxarxa exigeix definir els rols professionals i les bases d'una nova sintaxi narrativa per donar coherència als continguts que es publiquen, es comparteixen, es coprodueixen i s'emeten en els seus diferents formats.

En tercer lloc, el Llibre d'estil estableix els estàndards lingüístics de qualitat en el marc de la producció i l'intercanvi de continguts.

Finalment, el Llibre d'estil defineix alguns dels elements d'identitat corporativa que identifiquen La Xarxa de Comunicació Local.

1.1. Estructura del Llibre d'estil de La Xarxa

El Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local s'estructura en un cos amb dos grans apartats (Guia Editorial i Llengua) i un annex (El recull dels consells lingüístics).

1.2. Obligatorietat de l'aplicació del Llibre d'estil

Les indicacions del Llibre d'estil són vinculants per a tots els professionals de la comunicació local, periodistes multimèdia, presentadors i col·laboradors que treballen a La Xarxa de Comunicació Local o per a La Xarxa.

Les indicacions d'estil estan escrites amb el verb d'obligació o bé en present d'indicatiu, que té un valor no només descriptiu dels nostres usos, sinó també prescriptiu respecte de com s'ha de procedir en l'activitat productiva. El verb *preferir* escrit en present *preferim* indica obligació d'ús preferent, i no s'ha d'entendre que obre un ventall d'opcions d'ús a escollir. Si l'expressió *preferim* va acompanyada d'altres opcions, vol dir que hi ha altres formes que s'han de considerar secundàries en l'activitat periodística, un cop usada ja la preferent.

2. La raó de ser de La Xarxa

La vocació de la Diputació de Barcelona des de la seva constitució ha estat promoure serveis locals de qualitat, capaços de generar benestar i cohesió social. I entre aquests serveis, hi té un paper destacat la comunicació local. La comunicació és un valor, i la comunicació de proximitat n'és un d'específic i crucial. Per això, a través de la plataforma multimèdia de la Diputació de Barcelona, La Xarxa de Comunicació Local dóna suport a la comunicació i en fomenta el paper articulador del sector audiovisual català.

La comunicació local és també informació local. D'una banda, permet l'adequada comprensió dels esdeveniments de l'entorn més immediat amb les claus que els vinculen amb els més globals. Es tracta de comprendre el món local des d'una perspectiva global, i a la inversa. I, d'altra banda, ofereix el coneixement indispensable per promoure i exercir la participació amb qualitat. L'orientació a la proximitat, en primer lloc, així com l'orientació al treball en xarxa, basat en la cooperació, el suport tècnic i l'intercanvi de continguts i serveis amb els ajuntaments i la xarxa local d'emissores de ràdio i televisió, configura el sentit de les polítiques de comunicació de la institució.

Però a més de la promoció de la comunicació local, La Xarxa de Comunicació Local té un paper destacat en la difusió de la llengua catalana. Les ràdios i televisions locals i els diaris digitals han impulsat la recuperació de l'ús públic de la llengua catalana, contribuint-ne a l'extensió social. És també missió indefugible de La Xarxa difondre un model de llengua de qualitat, afavorint-ne l'extensió de l'ús, el coneixement i l'estima. I és que només des del respecte pel patrimoni lingüístic propi i l'assumpció d'un model de llengua de qualitat es construeix una societat capaç de donar resposta als reptes de participació que requereixen les noves formes de comunicar a través dels mitjans locals i també de les xarxes socials.

Des de la perspectiva de la comunicació local, el Llibre d'estil de La Xarxa renova i amplia el compromís amb la qualitat audiovisual, posant especial cura a resoldre els reptes que plantegen tant les noves formes d'organització de l'estructura audiovisual local, com els nous canals per comunicar.

3. Guia editorial per als informatius

La vocació de La Xarxa és el servei públic. Entenem per servei públic la contribució a l'exercici efectiu del dret dels ciutadans a disposar d'una informació veraç, rellevant, de qualitat i fiable, no sotmesa a interessos particulars.

Entenem per servei públic la difusió de continguts respectuosos amb la pluralitat d'idees i creences, que contribueixin a la formació de l'esperit crític i a la maduresa cultural i social.

Com a servei informatiu, La Xarxa no té ideologia pròpia, no transmet opinions pròpies, sinó notícies, cròniques, reportatges i anàlisis periodístiques, basats en la veracitat dels fets, la consulta de totes les fonts, el rebuig a la manipulació i el respecte als principis ètics per a l'edició i l'obtenció d'informació.

La imparcialitat, l'exactitud i l'honradesa són principis ineludibles per aconseguir una informació objectiva i rigorosa en qualsevol format. Els periodistes han d'analitzar i contrastar la informació, presentar els punts de vista significatius, exposar els fets en el seu context, sense omissions deliberades i amb les paraules adequades, evitant que hi repercuteixin les creences o ideologia pròpies, i han d'actuar amb diligència i mètodes dignes en l'obtenció i en el tractament de la informació.

Els periodistes han d'evitar el plagi i la còpia de comunicats sense elaboració periodística. Si es divulga informació d'altres mitjans, se n'ha de citar la font.

Donem informació completa i en fem un seguiment acurat, així entenem el rigor i aspirem a la credibilitat informativa.

El compromís per la qualitat exclou les especulacions, les conjetures i els rumors, dels quals no ens en fem ressò. Si es desconeix alguna dada rellevant de la informació que oferim, ho diem.

Reconeixem els errors importants i els corregim amb la màxima diligència i donant a la rectificació una rellevància equivalent.

Actuem amb imparcialitat, i amb respecte pel pluralisme i la visió de gènere. En un conflicte, mantenim l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a les parts, sense reduir la informació a la simple cessió acrítica d'espai a aquestes parts. No prenem partit, contextualitzem les notícies i oferim elements de judici a la ciutadania.

Vetllem perquè tots els continguts que s'emeten a través de La Xarxa compleixin els principis ètics i de rigor exigibles en la comunicació.

Els periodistes, conductors i presentadors, col·laboradors de La Xarxa, són responsables dels continguts que difonen, siguin d'informació, divulgació o entreteniment, i en responen en cas de controvèrsia. Els continguts han de respectar la legislació vigent i s'han d'ajustar a les directrius editorials i d'estil establertes en aquest Llibre.

No ens fem responsables de les opinions que formula l'audiència a través de les diferents plataformes de participació que posem a l'abast del públic. Tot i això, evitem difondre continguts contraris a la convivència i al respecte.

Pel que fa al tractament informatiu i als drets humans, les normes ètiques i les deontològiques que no queden recollides explícitament en aquest Llibre d'estil, cal seguir el codi ètic del Col·legi de Periodistes, a més de les instruccions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i dels principis periodístics de la UNESCO i del Consell d'Europa.

4. L'organització

L'activitat informativa, divulgativa i d'entreteniment de La Xarxa es mostra de manera conjunta i completa en la plataforma multimèdia **laxarxa.com**. La cronologia i la seqüència de la informació queda ordenada en aquest portal, que té una actualització continuada.

D'acord amb la vocació de servei de proximitat, la informació local té una visibilitat destacada i predominant en la plataforma multimèdia.

4.1. Organització

La redacció és un equip i com a tal ha d'actuar segons els principis de responsabilitat, respecte i cooperació amb l'objectiu d'aconseguir un producte informatiu de qualitat.

Tots els membres de l'equip de redacció han d'aportar en tot moment el millor de les seves habilitats i la complementarietat necessària en la dinàmica de la generació del flux informatiu.

És responsabilitat de l'equip d'Edició, d'acord amb la Direcció d'Informatius, establir la rellevància, la seqüència i el canal d'emissió d'informació i els formats de presentació de la notícia.

El flux de notícies en la redacció s'ordena d'acord amb dos paràmetres: la prioritat i el format. La responsabilitat final del flux de notícies és de l'equip d'Edició, que ha de saber valorar les propostes del redactor i les prioritats que marca la línia editorial per aconseguir l'equilibri i l'eficàcia en la tasca informativa.

L'equip d'Edició és responsable de validar que els continguts es distribueixin en els suports adequats i amb les prioritats precises, i que s'ajustin a les normes de publicació, tècniques, d'estil, lingüístiques i ètiques establertes en aquest Llibre d'estil.

La notícia multimèdia té una sintaxi narrativa pròpia, en la qual no es reiteren continguts. És labor de l'equip d'Edició no només utilitzar el programa d'edició per processar i incorporar els elements informatius a un paquet integrat, sinó també tractar d'harmonitzar-lo i enriquir-lo per crear un contingut nou amb significat propi i adequat per a cada format de publicació: web, pantalles de TV, telèfons i dispositius electrònics, etc. Tot i això, en el procés d'integració multimèdia els continguts originals no s'han de reescriure ni sotmetre a una edició que impliqui alterar-ne el significat.

El redactor o redactora s'ha de responsabilitzar de la seva pròpia producció i revisar les notícies abans de sotmetre-les a la revisió d'Edició. Les ampliacions de les notícies s'han de fer respecte del primer original revisat per l'Edició, tant en contingut com en forma, i

lingüísticament, per evitar repetir debats de contingut i correccions respecte del primer original.

Tant el redactor o redactora com l'editor han de comprovar que els criteris d'emmagatzematge i arxiu siguin clars, estiguin ben identificats i s'apliquin adequadament.

Gestionar la xarxa local d'emissores de ràdio i televisió per aconseguir un rendiment dels fluxos informatius i promoure'n la dinamització i la cooperació per aconseguir notícies de qualitat és tasca del coordinador o coordinadora de la xarxa local.

Els Serveis Lingüístics fan una revisió lingüística i de continguts de la producció informativa, que inclou l'adequació, la coherència i l'aplicació dels criteris d'estil. La revisió lingüística és posterior a la revisió per part de l'Edició. En cas que hi hagi canvis substancials, els Serveis Lingüístics els han de comunicar a l'equip d'Edició. Tot i això, la tasca principal dels Serveis Lingüístics és assegurar que els professionals resolguin de manera autònoma i adequada la redacció i elocució de textos.

En la publicació i emissió de notícies en diferents formats cal tenir en compte, entre d'altres, la llista de comprovació següent:

- Les diferents parts de la notícia tenen coherència, estan ben estructurades i no hi ha reiteracions ni efectes eco.
- El registre de la notícia és l'adequat, sense col·loquialismes o formalismes injustificats.
- Els temps verbals i les indicacions temporals són les adequades al canal (Internet, ràdio, televisió).
- La notícia usa adequadament el lèxic i la sintaxi, tant des del punt de vista oral com escrit, i no hi ha errors, omissions, ni ambigüitats de llengua.
- En l'edició digital, cal comprovar que el cos de lletra, les negretes, la puntuació i tots els requeriments ortotipogràfics són els adequats.
- Les fonts estan ben identificades i citades, amb la referència completa i exacta de noms i càrrecs.
- La signatura i les autories estan ben consignades.
- Els enllaços s'activen de manera correcta i són els pertinents, així com les fotografies i els talls de vídeo o documents sonors.
- El document informatiu té la llargària, qualitat de so i imatge adequats d'acord amb cada canal.
- No s'han desvirtuat les dades per a l'arxiu i l'emmagatzematge.
- La documentació embargada té clares les restriccions de publicació.

4.2. Les fonts

La qualitat de la informació depèn de la qualitat i diversitat de les fonts, que són un reflex de la credibilitat de La Xarxa i dels professionals que hi treballen. L'atribució a la font és imprescindible. Alhora, també ho és la identificació del periodista davant la font.

La citació de les fonts s'ha de fer de manera precisa. En general, les fonts principals s'han d'identificar al començament de la notícia. Si són notícies urgents o molt rellevants, en l'entradeta. Les de menor importància, al llarg del relat.

Les fonts que manifesten la voluntat de ser anònimes s'han d'esmentar de la manera més específica possible i s'ha d'evitar revelar-ne la identitat.

Les notícies han de tenir fonts pròpies i cal evitar fer notícies amb fonts indirectes.

Amb les fonts, tant si és un mitjà local o d'un altre tipus, s'hi ha de tenir una relació productiva i activa, fent-ne un seguiment continuat per promoure notícies pròpies. Un dels actius amb què compta La Xarxa és el treball amb les ràdios i televisions de la xarxa local d'emissores. La xarxa local permet generar en el territori un flux multidireccional d'informadors que tenen accés directe a les persones i els llocs on s'esdevenen les notícies. Cal tenir present sempre la xarxa local d'emissores com a font.

Sempre que tinguem declaracions pròpies s'ha d'esmentar. Diem *en declaracions a La Xarxa* tant en els informatius com en els butlletins o les notícies de la plataforma multimèdia.

Cal evitar les fórmules *en declaracions a aquesta emissora* o *a aquesta casa*, perquè no concreten i no posen en valor la marca del propi mitjà.

Ens abstenim d'esmentar que unes declaracions s'han fet en roda de premsa o en convocatòria informativa, ja que això no té res d'extraordinari.

4.3. Convocatòries informatives

La planificació del treball periodístic i la confecció de les previsions informatives ha de tenir en compte el format de la convocatòria (roda de premsa, presentació, activitat parlamentària, convocatòria popular, etc.) amb l'objectiu de destinar-hi els recursos més adequats per fer-ne el tractament i la difusió.

Cal tenir en compte que les convocatòries informatives s'atenen en nom de La Xarxa i no a títol personal. En aquest sentit, cal tenir cura d'assistir-hi amb puntualitat i amb la indumentària adequada al nivell de formalitat de la convocatòria. Les preguntes tampoc no es fan a títol personal, sinó en nom de La Xarxa, per això cal que es formulin utilitzant el vostre.

5. Els formats informatius

5.1. La notícia

5.1.1. La notícia a la ràdio

La notícia de ràdio dura entre 30 segons i un minut, segons la informació. El format estàndard consta de dóna-pas o entradeta i cos de la notícia, amb variacions en funció de les dades que es donen i de com es vulguin oferir.

El dóna-pas ha de començar per una frase, si és possible curta, amb verb conjugat, i per tant caldrà evitar fórmules més semblants a titulars.

No: Nou cop policial contra la pornografia infantil.

Sí: La policia ha donat un nou cop a la pornografia infantil.

En l'entradeta reflectim les idees essencials de la notícia i que tot seguit s'han de desenvolupar, alhora que hem de procurar que els fets o la dada més destacada no aparegui més endavant sense que l'haguem presentada primer.

Evitem les entradetes que es limiten a situar sense aportar notícia, tret de les connexions en directe que es repeteixen al llarg del dia, com ara: *Avui és el torn de paraula de l'oposició en el debat de política general del Parlament. Coneguem-ne els arguments.*

En acabar l'entradeta, l'editor dóna el nom del redactor que presenta la informació. El cos de la notícia ha de començar independentment del dóna-pas (com si fossin textos diferents), sense fer-hi referència directa, amb fórmules com *a més d'aquestes dades, segons aquest estudi.*

Cal evitar també les expressions de confirmació o assentiment introductòries com *efectivament, així és*, tret que l'editor faci una pregunta explícita.

La notícia ha de combinar text escrit amb talls de veu, tot mantenint l'equilibri entre els dos elements a fi d'evitar tant els *llençols* com els talls de veu massa llargs.

En introduir unes declaracions, diem el nom de la persona i el seu càrrec (en aquest ordre o a la inversa), però excepcionalment es pot obviar el càrrec per a persones prou conegudes.

La notícia ha d'acabar amb un text breu del redactor, tot i que excepcionalment pot acabar amb un tall de veu.

5.1.2. La notícia a televisió

La notícia de televisió dura entre 40 segons i un minut i 20 segons, amb variacions en funció de les dades que es donen i de com les vulguem oferir.

El periodista explica el fet noticiable amb l'off i les imatges. Pot incloure declaracions de persones que tenen a veure amb el tema de la notícia, d'entre 15 i 20 segons.

Del binomi imatge/text preval la imatge com a essència del llenguatge visual. Només quan la imatge tingui un atractiu menor, o bé si és d'arxiu o no reflecteix adequadament la importància d'un fet, el text marca la pauta.

La peça té moltes variacions i ha de ser el resultat de la correcta combinació d'imatges, off, declaracions i so ambient. Però també està condicionada, tant pel que fa a durada com respecte dels diversos fragments visuals i sonors que la conformen, per les possibilitats de percepció i atenció del teleespectador. Per això el periodista té present que la varietat d'estímul ajuda a mantenir l'atenció i que convé fer frases no gaire llargues.

Les imatges han de narrar la notícia amb sentit periodístic, s'han d'ordenar en funció de la importància i l'expressivitat i han de mostrar els fets.

És recomanable començar amb les imatges més impactants.

Cal evitar els plans repetits i seguits i arrencar millor amb plans generals i de situació. La durada màxima dels plans és de set segons per als estàtics i 11 per als panoràmics o zoom.

En el muntatge d'imatges s'ha de mantenir el *raccord*, la continuïtat entre els elements, la il·luminació i perspectiva, perquè en passar d'un pla a un altre no hi hagi salts ni canvis en les proporcions.

No s'ha de trencar amb l'eix d'acció, o posició de l'espectador respecte del subjecte, per evitar enllaçar plans filmats amb desplaçaments de càmera superiors a 30 graus.

En el muntatge sonor de la peça s'han d'ajustar els nivells de la veu en off i de les declaracions perquè siguin equilibrats, i mantenir-hi el so ambient per sota.

Les declaracions s'han d'inserir tenint en compte que la informació més rellevant va en primer lloc.

La narració de l'off ha d'acompanyar el contingut i el ritme de les imatges.

5.1.3. La notícia a la ràdio i la televisió

5.1.3.1. Les notícies en l'escaleta

Cal tenir en compte la posició de la peça en l'escaleta a l'hora d'abordar-ne la redacció i el muntatge. La notícia no ha de començar de la mateixa manera si és el presentador o presentadora qui li dona pas o si, per contra, va lligada darrere d'una altra notícia. La combinació dels dos models aporta ritme a l'informatiu, i és recomanable alternar-los quan es vol ampliar una informació més genèrica amb un cas concret que serveix d'exemple d'allò que s'ha explicat prèviament, o quan es volen aportar diferents punts de vista sobre un mateix fet i es considera que amb una única notícia no n'hi ha prou. En aquests casos, cal que la segona peça comenci de manera que el teleespectador o l'oient entengui el lligam que s'hi ha volgut establir. Sigui com sigui, cal evitar enllaçar les notícies amb vincles febles o incorrectes tipus *en paral·lel*, *mentrestant*...

5.1.3.2. Notícies llargues

En notícies llargues tant de ràdio com de televisió és molt recomanable que els paràgrafs posteriors s'escriguin com si fossin tots finals, de manera que se'n pugui reduir la llargària i es puguin emetre o publicar incompletes sense plantejar problemes tècnics o de comprensió per al telespectador o oient, que ja haurà rebut des de l'inici els elements bàsics de la notícia.

També, de manera preventiva, en el cas de les videonotícies, els plans de transició dels últims paràgrafs han d'encavalcar amb durada suficient les últimes paraules d'un paràgraf i les primeres del següent, que és el paràgraf que no s'emetrà en cas d'haver d'escurçar.

5.1.3.3. La notícia dialogada

Algunes notícies poden prendre forma de diàleg entre l'editor i el redactor. És el cas, per exemple, de notícies en què vulguem estendre'ns lleugerament, més enllà de l'estricta informació d'actualitat. L'objectiu és evitar una notícia llarga i pesada i convertir-la en una de dinàmica, amb dues veus que s'alternen per mitjà d'incisos breus de l'editor que donin pas de nou a la següent explicació del redactor.

5.1.3.4. El breu

El breu és una notícia curta, de 30 segons com a màxim, sense tall de veu. Pot constar d'un petit dóna-pas de l'editor, d'una sola frase, i d'un cos de notícia també reduït, amb dues o tres frases que n'expliquin les dades essencials.

5.1.4. El portal: breus i notícies

Els breus del portal poden incloure fotos i altres recursos d'imatges, sempre que respectin el caràcter breu de la notícia.

Una notícia del portal es compon dels elements següents: titular, subtítol, encapçalament o entradeta i cos.

Per als criteris de les citacions, consulteu l'apartat *Citacions* del bloc de llengua.

5.1.4.1. Titular

El titular és la porta d'entrada de l'usuari cap a la notícia i serveix per captar l'atenció del lector.

Dóna la informació principal de manera sintètica. En conseqüència, ha de ser prou explícit i fidel sobre el fet noticable i, al mateix temps, prou convincent i atractiu per convidar a llegir, mirar o escoltar la informació.

Optem preferentment per titulars informatius, fet que no exclou la possibilitat de fer titulars més literaris o creatius en determinats casos. Per exemple, una victòria esportiva es pot titular *Campions!*, si la imatge i el ressò de la notícia ja evidencien la resta (equip, competició, etc.).

La creativitat no pot anar en detriment del rigor informatiu, però un titular estrictament descriptiu no ha de caure en la mera referència a un acte o un fet sense aportar cap valor informatiu afegit. En aquest sentit, cal evitar la redacció plana i rutinària:

No: El Parlament debat els pressupostos de la Generalitat.

Sí: El Parlament debat els pressupostos més restrictius en 30 anys.

La creativitat del titular ha d'estar d'acord amb el contingut de la notícia, no hem de fer grans titulars si el cos de la notícia és pobre o a la inversa.

La idea del titular ha de quedar desenvolupada bàsicament en el títol i l'entradeta o bé en el primer paràgraf del text.

Hem d'evitar mots com *insisteix*, *reitera*, *previst*, *espera* en els titulars, perquè en desvirtuen l'essència, que ha de contenir sorpresa, drama, rellevància, interès humà, proximitat, etc.

Cal evitar els verbs en condicional, que expressen potencialitat o possibilitat i difuminen la rellevància informativa: *acceptaria*, *decidiria*, *guanyaria*, *podria*, *hauria*... Cal definir bé l'oportunitat de la notícia i preferir els verbs en present: *accepta*, *decideix*, *guanya*, etc.

En els titulars, cal evitar la referència a obres literàries, títols de cinema, dites populars o frases col·loquials, i també cal fugir del sensacionalisme.

No: Mubarak: Crònica d'una mort anunciada. El duc palma...

És millor escriure frases que indiquen acció que les oracions enunciatives o descriptives.

Cal evitar les negacions en els titulars, les repeticions de paraules i les rimes.

Els dos punts en els titulars s'usen per indicar l'autoria de les citacions.

És millor no començar les notícies amb xifres. En cas que en el titular n'hi hagi, cal valorar si s'han d'arrodonir i fer-les intel·ligibles.

Els noms, les sigles o els càrrecs només es poden posar als titulars si són suficientment coneguts.

No usem la lletra cursiva als titulars. Les paraules que hi hagin d'anar s'escriuen entre cometes simples (com l'apòstrof).

5.1.4.2. Subtítol (només el suprimim excepcionalment)

El subtítol permet incorporar dades que complementen el titular i que ajuden a fer més interessant la lectura de la notícia.

5.1.4.3. Encapçalament o entradeta

En general, s'hi apliquen les mateixes recomanacions que per als titulars. L'encapçalament és el primer paràgraf que segueix el titular o el subtítol. Ha de contenir els elements més rellevants de la notícia.

Marca l'enfocament i la línia narrativa de la notícia, i n'és un resum amb significat autònom. Cal deixar per als paràgrafs següents la resta de detalls.

Una entradeta ha de contenir una sola idea.

No ha de superar les quatre línies, i no pot ser una sola frase.

Ha de contenir verbs en activa, estil directe i idees afirmatives, no negatives o interrogatives.

Cal limitar-hi noms, càrrecs, cometes i xifres.

Si s'hi fan citacions incompletes, en el cos del text cal indicar la citació original completa.

5.1.4.4. Cos

És la part de la notícia on es dóna la informació completa.

Els textos han de tendir a ser breus. Cal fer paràgrafs de quatre o cinc línies, com a màxim, i combinar paràgrafs curts i llargs per donar dinamisme al relat.

Si necessàriament s'ha de fer una peça més llarga per tractar un tema amb més detall, s'han d'utilitzar recursos com titolets en negreta que facilitin la lectura en diagonal al lector.

Si s'han de tractar temàtiques diferents o complementàries, s'han de separar per un tiolet.

Els titolets no han de sobrepassar la línia de text, i no han de repetir paraules o conceptes d'altres elements de titulació.

Si es posa una citació textual en un tiolet, ha de quedar clara quina és la font de la qual s'ha extret.

Ni en els titulars ni en els titolets no hi van ni paraules d'argot ni de llenguatge especialitzat.

Ni en els titulars ni en els titolets no hi van ni sigles ni cognoms poc coneguts.

Si elidim un verb en el títol o en el tiolet, cal posar una coma entre el subjecte i el complement per marcar-ho.

La frase del titular i les dels titolets no acaben amb punt i preferiblement s'han de redactar en present.

5.2. La crònica

La crònica és un gènere informatiu que permet tractar temàtiques molt variades (política, economia, esports, crítiques d'espectacles, ciència, música...) i requereix una redacció de qualitat i un coneixement en profunditat del tema. Descriu i emmarca, sense incloure judicis de valor, i requereix originalitat. Se solen aportar testimonis directes i implica un cert grau d'investigació. Permet creativitat en la presentació i estructuració dels continguts. La

crònica no és una notícia més llarga, ni poc exigent, sinó un tractament polièdric i complet d'una notícia.

La crònica del portal multimèdia s'ha d'acompanyar amb fotografies i documents d'àudio o vídeo, entre d'altres.

5.2.1. La crònica de ràdio i televisió

Una crònica de ràdio o televisió és la narració d'una notícia des del lloc dels fets. La durada habitual és inferior al minut, o 20 línies de text llegides amb bona entonació.

La crònica fins i tot requereix més exigència d'elaboració i rigor que la notícia convencional, i ha de tenir ritme. Ha de mantenir l'esforç narratiu i mostrar amb claredat l'arrencada, l'eix central i el desenllaç de la informació.

La crònica de ràdio i de la web pot tenir documents sonors o talls de veu per recollir els elements més rellevants de declaracions o discursos. Per regla general, aquests documents d'àudio o vídeo no poden tenir una durada superior als 20 segons i se'n poden incloure entre un i quatre, si se'n disposen i tenen interès.

Les persones entrevistades s'han d'expressar sense condicions. Les declaracions han de ser detallades, variades, pertinents i naturals.

La locució és diferent de la notícia, ha de tenir convicció, cal separar bé les frases i fer les pauses adequades, a més de remarcar els fragments i les paraules amb càrrega semàntica.

La crònica des del lloc dels fets no s'ha d'improvisar, sinó que s'ha de preparar amb un guió específic. Cal tenir en compte el llenguatge que es tria i la manera d'explicar els fets. Cal condensar tant com es pugui la informació i simplificar les dades relatives a persones i organismes, evitar sigles o referents poc coneguts.

En la crònica telefònica de ràdio, la veu és l'únic element que vehicula la informació i, per tant, requereix una elaboració acurada i precisa. El presentador saluda el redactor o corresponsal i, per ordre, diu el lloc, el nom i una expressió de salutació: *Parlament de Catalunya. David Navarro. Bona tarda.*

En la crònica telefònica per a televisió es recomanable fer un muntatge de postproducció amb un mapa i la cara del periodista.

Si s'insereix en un informatiu o butlletí de notícies de ràdio o televisió l'editor dóna pas a la crònica des de l'estudi.

En la ràdio, el periodista desplaçat ha d'explicar *el que veu*, i fer-ho de manera que l'oient s'ho pugui imaginar; cal donar un cert *color* a l'expressió per transmetre la idea que som en aquell lloc o hi hem estat. Per exemple, en lloc de dir: *El consistori ha mostrat la seva preocupació pels resultats de les darreres enquestes* (frase que es pot escriure des de la redacció), es pot dir: *S'han vist cares llargues al consistori a causa dels resultats de les darreres enquestes*. En qualsevol cas, el redactor ha de mostrar que allò que explica ho ha vist.

En la crònica televisiva, les imatges han de tenir moviment i han de mostrar activitat. Les persones s'han de mostrar actives i en els escenaris propis dels fets. El text ha de ser mínim, ja que ha de ser l'acció, els sons i les declaracions, testimonis i experts els que facin esdevenir la història.

5.3. *Stand up*

(Vegeu indicacions per a la presència davant de la càmera, apartat 5.8.3.)

El periodista que fa un *stand up* ha de parlar amb molta claredat i concisió sobre els fets, tot i que ha de donar una sensació de naturalitat i improvisació.

L'*stand up* requereix molta preparació i capacitat de discurs per mostrar credibilitat i força.

S'ha de generar un efecte anticipatiu i avisar l'espectador sobre la importància del que es dirà, i després dir-ho clarament i immediatament, sense frustrar l'expectativa creada. Just abans de finalitzar la connexió, s'ha de valorar si es fa un resum sintètic i concís de la informació.

5.4. L'entrevista informativa: consideracions generals

L'entrevista ha de contenir torns de resposta breus i clars a fi d'obtenir talls de veu que es puguin fer servir per elaborar notícies. Precisament per això, el preguntador evitarà interrompre o trepitjar l'entrevistat, i menys encara amb comentaris d'assentiment o d'afirmació que connotin que està d'acord amb el que li diu, com ara fent que sí amb el so de la ema o bé amb expressions com *d'acord, molt bé, és clar* i altres.

L'entrevistador o entrevistadora no ha de reflectir les seves idees particulars o bé postillar la persona entrevistada. Tampoc no ha de tenir més protagonisme que la persona entrevistada, posant en relleu la seva pròpia opinió personal. Amb tot, ha de dominar l'art de la pregunta i intentar posar-se al servei de l'entrevista per treure-li el màxim rendiment.

Evitem la repregunta si sembla evident que l'entrevistat s'escapa de respondre a la primera, per no haver de sentir com l'entrevistat recorre a perífrasis per eludir la resposta o fins i tot que hagi d'acabar dient: *Això no m'ho preguntis perquè no l'hi puc respondre*. I d'altra banda, no infravalorem mai els coneixements de l'audiència ni donem per descomptat que els que escolten són ignorants sobre el tema en qüestió.

Cal evitar frases del tipus: *Perquè la nostra audiència ho entengui, què és l'aluminosi?*, però sí que podem dir: *En poques paraules, expliqui'ns...* En respondre la darrera pregunta, acomiadem la persona entrevistada dient-ne el nom, el càrrec, la paraula *gràcies* i *bon dia, bona tarda* o *bona nit*, segons el moment. Per exemple: *Joan Pérez, regidor de Medi Ambient. Gràcies i bona tarda*. En conseqüència, evitem altres fórmules d'agraïment, com ara: *Gràcies per atendre la trucada de la nostra emissora, o Li agraïm que ens hagi dedicat una part del seu temps*.

L'entrevistat ha de saber quin ús donarem al material de l'entrevista, el format i la previsió aproximada d'emissió.

5.5. La videoentrevista

La videoentrevista té un valor extraordinari, perquè permet a l'espectador mirar i escoltar directament la persona que parla, amb la càrrega testimonial i emotiva del discurs verbal i no verbal.

La videoentrevista es pot utilitzar com a eina de treball fora de la redacció per extraure opinions i informació que després s'integra en l'edició multimèdia o bé, també, com a format en si mateix, sigui quin sigui el lloc on s'enregistra: exteriors, plató de ràdio o televisió.

L'entrevista en exteriors s'ha de gravar en les millors condicions possibles: ambient adequat, llum suficient (preferiblement natural), càmera recolzada sobre trípod i micròfon de corbata per a l'entrevistat o entrevistada. S'ha de dur l'equip tècnic necessari per resoldre els imprevistos: micròfons, auriculars, equip bàsic d'il·luminació, etc.

Pel que fa als plans, el pla de l'entrevistat dependrà del gènere i del format en què s'integri l'entrevista. Com a norma, pla mitjà o primer pla en interiors i pla americà en exteriors, especialment quan el fons tingui un caràcter informatiu suficient. En els primers plans, cal tenir en compte l'espai per a retolacions.

El pla ha de ser més llarg quan la importància recau en el lloc i més curt quan la importància s'atorga al personatge i a la densitat i rellevància emocional del testimoni.

Abans d'enregistrar, hem de fer la reflexió sobre quin serà l'enquadrament, el pla i l'escenari més adequats per a la informació que volem transmetre i la singularitat del personatge entrevistat.

Hem d'evitar els fons tòpics: banderes, despatxos, pantalles d'ordinadors... S'han de descartar els fons que tinguin caràcter publicitari, comercial o bé que contravinguin les normes deontològiques. Si el fons no té rellevància, s'ha de procurar que sigui neutre o bé deixar-lo fora d'enfocament.

Si l'entrevista és extensa i variada, s'ha de procurar que l'enquadrament, el pla i l'escenari tinguin també variació.

Sempre que sigui possible, cal enriquir l'entrevista amb canvis de pla, moviments de càmera, captació d'imatges de les mans o d'objectes personals, primers plans, imatges d'escolta de l'entrevistat, i també amb gravacions específiques anteriors o posteriors o recopilacions d'arxiu.

Com a norma general, l'entrevistat ha d'aparèixer a l'esquerra de l'enquadrament.

5.6. El reportatge

Els continguts del reportatge poden derivar-se de l'actualitat, encara que no cal que siguin estrictament actuals, ni que estiguin subjectes a una caducitat temporal. La temàtica que s'esculli per a un reportatge ha de ser atractiva. La redacció ha de ser àgil, creativa, incorporar tant dades i descripcions com anàlisis i interpretacions. Tant l'obertura com el tancament han de tenir força i estar molt ben elaborats per captar l'atenció. Els testimonis i

la documentació hi són del tot adequats i necessaris i se'ls pot incorporar seguint el fil del relat, però evitant reiteracions. Els articles i les fonts que s'usin per a l'elaboració del reportatge han d'estar degudament citades.

S'hi poden encadenar testimonis o opinions d'experts o bé incloure-hi narracions cronològiques o seqüencials. En la ràdio hi podem incloure diverses veus de narració, música relacionada o efectes sonors.

El periodista té marge per aportar la seva visió particular en l'elecció dels personatges, en la decisió d'efectuar determinades gravacions, en l'elecció d'un sentit estètic particular i en el muntatge final, però no ha d'incloure-hi opinions subjectives. El periodista s'ha de limitar a exposar el que ha vist, el que sap i el que els testimonis han dit.

5.7. Informatius

5.7.1. Les fórmules de salutació i comiat

En informatius no fem fórmules de salutació col·loquials, de l'estil *hola, com va, què tal o com anem*.

En les cròniques d'àudio o videonotícies elaborades per professionals de La Xarxa, donem la localització i hi afegim la salutació en el cas de les audionotícies: *Parlament de Catalunya, Mont Carvajal. Bon dia*.

En el cas de les audionotícies elaborades per emissores de la xarxa local, diem la localització i el nom de l'emissora, seguit del nom del redactor o redactora: *Mataró. Mataró Ràdio. Helena Novellas. Bon dia*.

Després de la crònica, no hi ha fórmula de comiat.

En les notícies de laxarxa.com la signatura és La Xarxa, en el cas de les notícies produïdes des de la redacció central. Cada emissora signa les seves pròpies notícies amb el nom del mitjà. També pot ser que algunes notícies tinguin autoria compartida: ACN / La Xarxa, per exemple.

5.7.2. Els titulars

Els titulars es fan a dues veus, amb una primera frase directa, amb verb o sense (*Nou cas de violència de gènere*), i una segona part que especifica les dades bàsiques amb una frase o dues.

Cal fer els titulars prou curts perquè no sembli que són notícies breus.

Als titulars i al començament de la notícia cal fer-hi servir frases en l'ordre neutre o amb el verb en passiva.

5.7.3. Els butlletins de ràdio

Als butlletins cal donar prioritat a la immediatesa. Hem de buscar i destacar les notícies més recents, i també els aspectes més nous de cada notícia actualitzant cada butlletí

respecte de l'anterior, sobretot pel que fa a les dues primeres notícies. De tota manera, en algunes ocasions la transcendència de la notícia fa que aquesta encapçali butlletins l'un darrere l'altre independentment de si hi ha notícies més noves, com pot passar amb les conseqüències de l'ensorrament d'uns edificis, una declaració d'alto el foc o un debat d'investidura. També és el cas de les informacions que tenen un component de servei, com ara una convocatòria de vaga que afecta el transport públic per a l'endemà.

Sigui com sigui, encara que la notícia que encapçala el butlletí sigui repetida, cal canviar la redacció del text.

5.7.4. L'informatiu de ràdio i televisió

L'estructura bàsica d'un programa informatiu de ràdio o televisió és la següent: capçalera, obertura, bloc de continguts i tancament.

5.7.4.1. Obertura

Hi ha diferents fórmules per obrir un informatiu, que es combinen o s'alternen d'acord amb l'actualitat i el material de què es disposa amb l'objectiu d'atraure l'atenció del telespectador o oient sobre el fet noticiable més destacat de la jornada.

Obertura indirecta. Després de la capçalera o careta entra el presentador o la presentadora per explicar la primera notícia de l'informatiu i per donar pas al sumari. És el tipus d'obertura més freqüent.

Obertura directa. Després de la capçalera o careta, l'informatiu comença directament, bé amb imatges i so ambient de l'esdeveniment informatiu més destacat o bé amb declaracions d'algun dels seus protagonistes. El presentador o la presentadora recullen i donen pas al sumari.

Sovint, però, i per fer l'obertura més atractiva, es pot jugar amb altres elements que donin més força a l'arrencada de l'informatiu, com ara fer que el presentador o la presentadora doni pas a unes imatges o unes declaracions, o fins i tot una combinació dels dos elements abans de donar pas al sumari.

També es pot plantejar una doble obertura, amb dues notícies diferents, si es considera adequat d'acord amb l'actualitat de la jornada.

5.7.4.2. Sumari

En el sumari se solen fer quatre titulars d'uns 10 segons cadascun, que es locuten a dues veus. Se solen escriure en dues frases i amb els temps verbals en present. En el cas de la televisió, inclouen un rètol que incideix en la idea bàsica de la notícia.

Excepcionalment es poden utilitzar fragments de declaracions quan aquests siguin prou explícits i aportin força al sumari.

En televisió, en cas que s'hagi d'actualitzar una informació amb un apunt d'última hora o un resultat esportiu d'un esdeveniment en joc, es pot suprimir un dels titulars per tornar a plató i que sigui el presentador o la presentadora qui doni la notícia.

5.7.4.3. Les entradetes

El presentador de l'informatiu és l'encarregat de donar pas a les informacions. Ho fa davant de la càmera amb un text de presentació que no dura més de 20 segons. La redacció de les entradetes les pacten el presentador de l'informatiu i el periodista multimèdia, ja que això evita l'efecte eco i les repeticions argumentals innecessàries.

Moltes vegades, en les entradetes, el presentador lliga la informació que anuncia amb d'altres que ja s'han emès altres dies, per reflectir la continuïtat dels fets noticiables.

També es pot jugar amb l'element sorpresa, sense aportar totes les dades sobre la notícia a la qual es dona pas i crear així una expectativa a la qual donarà resposta la informació que ve a continuació.

5.7.4.4. Blocs de continguts i tancament

Les notícies s'agrupen en blocs, que poden ser més o menys llargs en funció de l'actualitat del dia. Les notícies de cadascun dels blocs es decideixen segons diferents criteris: per afinitat temàtica, àmbit geogràfic, etc.

En el cas de la televisió, el pas d'un bloc a un altre es pot fer amb una ràfega llançada des del control d'emissió i no cal que el conductor del programa faci cap referència verbal al canvi, ja que la ràfega així ho dona a entendre. En comptes de ràfegues, la ràdio utilitza canvis de sintonia, encara que es prefereixen les transicions verbals.

En les transicions verbals convé no abusar, però, de tòpics com ara *canviem de tema, canviem de qüestió, ara parlem d'economia...* Hem de restringir els vincles febles tipus *en paral·lel, mentrestant...* És preferible construir un fil conductor que doni continuïtat al relat sense caure tampoc en l'extrem de voler-ho lligar tot.

Cal no abusar del verb *continuar*, perquè la repetició de fórmules gramaticals fa disminuir l'interès per allò que expliquem. Quan hi hagi notícies que apareixen més d'un dia i més de dos a l'informatiu, en comptes de començar-les sempre de la mateixa manera, el que cal és buscar-hi enfocaments nous. En el cas de la televisió, cal evitar iniciar una peça amb imatge o àudio 2 amb la fórmula *amb aquestes imatges...*

En els blocs de continguts, la durada de les notícies està condicionada per contingències diverses, entre les quals es destaquen criteris relatius a la psicologia de l'atenció per part del teleespectador o oient.

Com a criteri general, en la ràdio a partir dels 30 segons d'un mateix input sonor (declaracions d'un sol personatge, off d'un mateix periodista, locució del presentador, entre d'altres) l'atenció davalla. És per això que cal combinar les diverses fonts sonores. L'audibilitat ens permet fer arribar amb més eficàcia el nostre missatge. Pel que fa a la televisió, l'adequada combinació de recursos ha de jugar a favor de captar l'atenció del teleespectador.

5.8. Altres formats televisius

5.8.1. Off conductor

Aquest format combina la veu del presentador o la presentadora en directe amb imatges que el tapen o que es projecten al seu darrere. No sol durar més de 30 segons, però igual que en l'elaboració de les peces, el seu muntatge ha de mantenir l'atenció del teleespectador. Això implica que, si es disposa d'un so ambient de prou qualitat i que aporta contingut, aquest es pot deixar respirar uns segons per donar més força a la informació.

Els periodistes, a més, editen i redacten l'off conductor amb un criteri de màxima coherència discursiva entre les imatges i l'off. Els presentadors miren d'assajar i ajustar al màxim aquesta unitat discursiva abans de l'emissió.

Tant pot ser que la informació comenci amb el presentador en pantalla i acabi amb les imatges del fet, com que primer apareguin imatges del fet i després surti el presentador o, fins i tot, que el presentador no aparegui en cap moment. En aquests dos últims casos, es pot jugar més amb la descripció de les imatges i endarrerir l'enunciació de la notícia.

5.8.2. Insert a la televisió

Una declaració, un insert, pot ser per si sol una peça. En aquest cas és recomanable que no duri més de 25 segons. També és possible encadenar inserts de diversos protagonistes que parlen sobre una mateixa qüestió o, fins i tot, fer-ho amb diferents declaracions d'una mateixa persona si es considera que tenen prou valor.

Quan un insert esdevé una sola peça, o bé diversos inserts encadenats fan una peça, cal tenir especial cura a garantir que el discurs és coherent i que els diferents inserts sumats expliquen per si sols la notícia. Un recurs que pot ajudar a fer que aquests inserts convertits en peça resultin més atractius és intercalar imatges de recurs del protagonista o bé de l'objecte de la informació.

5.8.3. Presència a càmera

Qualsevol periodista de la redacció multimèdia ha d'estar preparat per sortir a càmera en qualsevol moment.

L'aparició en càmera implica que ha d'estar preparat per usar un llenguatge correcte, natural i concís, amb un to didàctic.

L'actitud ha de ser relaxada, però ha de mostrar decisió, i usar un llenguatge directe, clar i senzill, professional però alhora pròxim.

L'aspecte i la indumentària han de ser adequats. Davant de la càmera, és obligatori l'ús de maquillatge.

5.8.3.1. Recomanacions sobre la indumentària davant de càmera

El Departament de Realització ha de vetllar perquè la indumentària s'adeqüi als condicionants tècnics de cromes i decorats virtuals, entre d'altres.

Cal tenir en compte que:

- Les bruses i camises blanques no mostren detall, produeixen saturació i causen problemes en l'ajustament de càmeres i il·luminació.
- Els teixits brillants, setinats i sedes produeixen lluentors i reflecteixen el color. A més el frec d'aquests teixits en el moviment fan sorolls que el micròfon enregistra.
- Els tons clars difuminen els contorns i fan l'efecte que la talla augmenta. Els colors foscos tampoc no són adequats perquè saturen i impregnen el croma en el coll i el mentó.
- Els teixits amb ratlles fines, quadres o espigues no són aconsellables, fan l'efecte que canvien formes, dibuixos i textures, amb deformacions i efecte moaré que, alhora, distorsionen la imatge.
- Els complements exagerats (collarets, arracades, agulles, etc.) s'han d'evitar, perquè distreuen l'atenció de l'espectador, fan pampallugues i poden fer sorolls estranys. També cal anar amb compte amb l'ús dels bolígrafs i ulleres a la mà.
- Els escots exagerats o tipus paraula d'honor no són adequats perquè en plans curts donen la sensació de nuesa.

5.8.4. La nota de premsa

La nota de premsa és un document multimèdia que combina el text amb documents de vídeo, fotografia i enllaços d'Internet.

Va adreçada als professionals dels mitjans de comunicació, i la utilitzem per difondre fets, continguts i informacions de La Xarxa que es considerin de rellevància o bé siguin susceptibles de ser recollits per altres mitjans.

L'objectiu final de la nota de premsa és que el conjunt de la ciutadania tingui informació sobre l'activitat i les novetats de La Xarxa, així com la consolidació d'aquesta plataforma multimèdia com a referent informatiu en el panorama nacional i local.

La nota de premsa ha de seguir, per norma, els criteris de redacció que preveu aquest Llibre d'estil per a totes les informacions del codi escrit, si bé hi ha un seguit d'especificitats conseqüència del fet que van adreçades a professionals dels mitjans, i que, per tant, han de tenir presents les estructures comunicatives i les rutines professionals dels periodistes.

Existeixen plantilles estàndard de nota de premsa, adequades per a cada ús, i que incorporen els elements d'imatge corporativa. Aquestes plantilles defineixen en cada moment el format al qual s'ha d'adequar la nota de premsa.

El Departament de Comunicació elabora les notes de premsa sobre continguts d'actualitat a partir dels textos proposats pel programa que hagi emès les declaracions originals.

D'acord amb el format de la plantilla, cal especificar, en un espai destacat com l'avantítol o el subtítol, el programa al qual s'han fet les declaracions objecte de la nota.

Els noms dels programes s'escriuen amb majúscula inicial i entre cometes simples i amb negreta.

El titular ha de ser concret i inequívoc i sol ser una citació en estil directe. Els titulars no poden ser interpretatius, cal emprar el que ha dit la persona entrevistada, no allò que podria haver volgut dir.

L'elecció de la citació en estil directe ha de respondre a aspectes nous de la informació tenint en compte el coneixement de la notícia que pot tenir el públic.

Si cal es pot incloure un subtítol.

5.8.4.1. Elements multimèdia en les notes de premsa

Les notes de premsa han d'incloure, sempre que sigui rellevant i possible, elements multimèdia que les complementin o ampliïn.

Quan l'element multimèdia es refereix de manera específica a una unitat d'informació és millor optar per inserir-lo en el context. Aquest criteri s'ha de tenir especialment present en el cas dels talls d'àudio o vídeo, que s'han de col·locar darrere de la citació textual, de manera que no calgui buscar-los.

5.8.4.2. Talls d'àudio o vídeo

És imprescindible que els talls d'àudio o vídeo inserits en una nota de premsa permetin entendre el context de la declaració, i si cal es pot incloure la pregunta.

De la mateixa manera, sempre que sigui possible, cal optar per incloure la resposta íntegra de la persona que fa la declaració en el document sonor o audiovisual.

Els talls no han de superar els 90 segons de durada, si bé hi poden haver casos excepcionals que ho justifiquin.

Els talls d'àudio i de vídeo inserits en una nota de premsa s'han d'editar com si es tractés d'un producte final, perquè resulti fàcil utilitzar-lo en qualsevol mitjà, de manera especial en les publicacions digitals.

5.8.4.3. Hipervincles i referències

Els hipervincles i les referències han d'adequar-se als criteris establerts en l'apartat de les notícies del portal.

Les notes de premsa s'acaben amb les dades de contacte amb el Departament de Comunicació.

5.8.4.4. Fotografies a la nota de premsa

Les fotografies de baixa resolució que s'insereixen a la nota tenen per objecte enriquir-la visualment, per tant, han d'estar inserides en el text.

Cal buscar en la mesura que sigui possible imatges naturals i dinàmiques del personatge, on quedi ben visible el logotip de marca del mitjà.

Les imatges han de complir els requeriments tècnics de l'apartat Fotografies dins *Les notícies al portal*.

6. Guia d'usos i estil a les xarxes socials de La Xarxa de Comunicació Local

6.1. Presentació

La Guia d'usos i estil a les xarxes socials de La Xarxa de Comunicació Local estableix unes pautes comunes per a la presència homogènia de La Xarxa a les xarxes socials.

La Guia conté el procediment que cal seguir en comptes i perfils de qualsevol departament o programa de La Xarxa (ja sigui de televisió i/o de ràdio) en els espais de les xarxes socials. A més, enumera les diferents eines de les xarxes socials, els usos, els objectius, les recomanacions d'ús i els criteris d'estil comunicatiu més adequats per cada eina d'acord amb els objectius de La Xarxa.

El procediment d'obertura d'un compte o blog, el coordina el Departament d'Interactius, que vetlla perquè es compleixin tots els estàndards. També s'encarrega de lliurar els comptes i perfils d'entorn d'edició a la unitat sol·licitant, amb la imatge corporativa (avatars, imatges de fons i altres elements) establerta per a entorns de xarxa social.

Per planificar la presència de cada programa o departament en les xarxes socials, demaneu assessorament i autorització a interactius.grup@laxarxa.com.

6.1.1. Principis que inspiren la presència a les xarxes socials

Qualsevol intervenció que es faci des dels perfils corporatius ha d'adequar-se a la guia editorial que s'estableix en el Llibre d'estil de La Xarxa de Comunicació Local.

El to de les intervencions ha de ser sempre proper i cordial. S'ha d'intentar escoltar les persones i donar respostes adequades a les seves necessitats, perquè els usuaris d'aquests espais sentin que la presència de La Xarxa no és intrusiva i que es participa en la seva conversa d'igual a igual.

Quan s'és a les xarxes socials, s'ha de tenir present que s'entra en un terreny propi de la ciutadania. I aquí cada usuari té la seva opinió, que no sempre s'ha de compartir, però sí respectar.

Principalment publiquem continguts propis i recomanem incloure o replicar 'sites' o enllaços a aquells continguts externs que aportin valor afegit o continguts relacionats. Sempre n'hem de verificar i citar les fonts.

La Xarxa exigeix la responsabilitat dels professionals que directament o indirecta s'hi vinculen perquè evitin, ja sigui des del seu perfil personal i/o corporatiu, qualsevol intervenció a les xarxes socials que malmeti la imatge o interessos de l'empresa per ser il·legal, irrespectuosa, amenaçant, infundada, calumniosa, inapropiada, èticament o

socialment discriminatòria o laboralment reprobable o que d'alguna manera pugui ocasionar danys o perjudicis materials o morals a La Xarxa de Comunicació Local, als seus empleats, col·laboradors o a tercers, sense perjudici de la responsabilitat civil, penal o disciplinària que se'n pugui derivar.

La llengua d'ús de La Xarxa en les xarxes socials ha de ser en llengua catalana, d'acord amb els principis de servei públic que inspira l'activitat de la plataforma de continguts de la Diputació de Barcelona.

6.1.2. Normes de participació

Per a la bona comunicació en totes les eines socials d'ús de La Xarxa, s'estableixen unes normes mínimes de participació, de manera que es pugui dur a terme una conversa respectuosa, tolerant i fructífera amb la ciutadania.

Tant els blogs com els altres espais a les diferents plataformes del web social estan oberts als comentaris dels lectors, que es publiquen si compleixen aquests requisits:

- Que siguin pertinents, és a dir, que no s'allunyin del tema tractat.
- Que mantinguin el respecte i el bon clima i no ofenguin ni atemptin contra la dignitat d'altres persones.
- Que no continguin dades de caràcter personal ni informació publicitària.

La Xarxa només es responsabilitza dels continguts que emet a través dels seus canals. Els responsables dels perfils de La Xarxa es reserven el dret de no publicar les aportacions que no compleixin amb aquestes indicacions mínimes.

6.2. Blog

La Xarxa disposa d'una plataforma de blogs corporativa que segueix una plantilla i un disseny corporatiu, que s'ajusten a les necessitats dels programes o departaments.

El blog funciona com a nexa d'unió de totes les xarxes socials. Això significa que la resta d'eines complementen el blog i s'usen per fomentar-ne la difusió.

Per acabar de complir aquesta funció de retroalimentació, hem d'incloure ginyes ('widgets') al blog que dirigeixin cap a les xarxes socials del programa o departament en qüestió. D'aquesta manera, aconseguim arribar a un nombre més ampli d'usuaris i crear una xarxa encara més gran.

L'objectiu del blog és difondre informació generada i relacionada amb el programa i els col·laboradors. Els apunts s'han de publicar per mantenir la conversa amb els lectors del blog. Per això és crucial planificar el contingut dels apunts, que han de ser textos interessants i dinàmics, que incentivin el debat i que estiguin relacionats amb l'activitat del programa.

6.2.1. Publicació

6.2.1.1. Periodicitat

D'acord amb cada cas concret, es valorarà i planificarà la periodicitat de la publicació en els blogs. La recomanació general és publicar un mínim de cinc 'posts' setmanals per als programes diaris o dos per setmana per als programes setmanals. En aquest sentit, és més important la qualitat que la quantitat.

6.2.1.2. Pautes d'estil

a) Estructura

El text ha de tenir unes 300 paraules i els paràgrafs han de ser breus i concisos, distribuïts en dos nivells de lectura. En el primer nivell s'hi sintetitza la informació principal i al segon s'hi exposa la informació addicional (ampliació i detalls).

b) Organització de la informació

I. Títols

Cal prioritzar els titulars informatius, és a dir, els que expliquen el contingut de l'apunt de manera sintètica. Han de ser atractius, però mai no s'han de desmarcar del registre formal.

II. Primer nivell de lectura

En el primer nivell de lectura s'hi utilitzen estructures (preguntes retòriques, sentències, etc.) que convidin a reflexionar.

Els paràgrafs han de ser més explicatius i cal tenir en compte que han de ser breus. És bàsic saber resumir la informació al màxim. Així mateix, s'aconsella acabar amb una frase que convidi a seguir llegint el segon nivell.

III. Segon nivell de lectura

En el segon nivell de lectura s'hi recull la informació addicional, és a dir, els detalls que permeten ampliar el contingut inicial, però que no són essencials per fer-se una idea general de l'apunt.

No és necessari fer una conclusió final en forma de resum. Cal recordar que es publica en l'entorn d'Internet i si no es prioritza la informació important al començament, l'usuari pot abandonar la pàgina i no seguir llegint. En altres paraules, el resum o la informació important ha d'anar al primer nivell i no al segon. Es tracta d'oferir a l'usuari les claus bàsiques del text als primers paràgrafs perquè pugui decidir si li interessa el tema o no.

És interessant que quan se citi un concepte, nom propi o terme que pot ser desconegut per al lector, s'enllaci a una font de confiança on es pugui ampliar informació (fonts pròpies de La Xarxa, diccionaris o llocs web amb garanties).

c) Imatges

Per fer els apunts més atractius, és recomanable il·lustrar-los amb imatges. Cal conèixer els drets de propietat intel·lectual de les imatges que s'utilitzen per il·lustrar els apunts, tant si són propietat de La Xarxa com si pertanyen a terceres persones. Si és així, és necessari aconseguir-ne la cessió dels drets i citar-ne la font. Podem obtenir imatges amb llicència Creative Commons (cat.creativecommons.org) a diferents repositoris d'Internet. Són

imatges amb llicències que protegeixen els drets d'autor, però que permeten alguns usos per part de terceres persones.

d) Àudios i vídeos

Preferentment, s'han de fer servir els àudios o vídeos creats dins de l'àmbit de La Xarxa i que estiguin relacionats amb el tema tractat. En cas de no tenir-ne, es poden fer servir altres canals (Youtube, Vimeo, Myspace...).

6.2.1.3. Difusió

Quan es publica un apunt nou al blog, se'n fa difusió a Facebook i Twitter: es pot reproduir el títol de l'apunt afegint-hi l'enllaç, o bé cercar maneres més atractives (preguntar sobre un tema en concret, animar a participar, etc.).

És important dirigir la participació cap al blog per centralitzar el debat en una sola plataforma.

6.2.2. Continguts

Principalment els blogs s'han de nodrir dels continguts generats pels programes. La informació que es publica al blog ha de tenir valor afegit per atraure l'interès dels lectors. Al mateix temps, és important categoritzar i etiquetar el contingut de manera que faciliti ser trobat per l'usuari.

6.2.3. Gestió de comentaris

Es recomana que els comentaris del blog siguin moderats. Convé fer públiques les directrius bàsiques de publicació de comentaris. Les normes bàsiques són la pertinència (comentaris adequats al fil de la conversa), el respecte (ús d'un llenguatge no ofensiu) i el tipus d'informació (respecte a la protecció de dades i privacitat de les persones). Sobretot s'han d'evitar les informacions publicitàries.

El termini adient per respondre als comentaris ha de ser, com a màxim, de 24 hores.

6.3. Twitter

És una eina idònia per comunicar el que fem en directe, avanços de programació i convidats, per referenciar informacions diverses (agenda, emergències, noves publicacions, entre d'altres) i per retransmetre esdeveniments, però també és una eina per dialogar i col·laborar. En aquest sentit, i sempre que sigui adequat, els perfils de Twitter de La Xarxa han d'afavorir la conversa i interaccionar amb els usuaris.

Tipologia de comptes:

- Informatius (difusió): emeten missatges de manera unidireccional per informar les persones que s'hi hagin subscrit
- Programes (comunicació): emeten programes, mantenen converses i creen relacions amb persones de La Xarxa.

- Corporatiu / assistencial (atenció ciutadana): el seu pes recau més en l'atenció de preguntes i dubtes que puguin tenir els seguidors i fer difusió i exercir com a nexa d'unió amb la resta de canals de La Xarxa.

6.3.1. Gestió de comptes

Els perfils dels diferents departaments de La Xarxa són corporatius i els autoritza i configura el Departament d'Interactius. Els responsables de cada departament s'han de posar en contacte amb Interactius per demanar-ne l'autorització. Interactius en decideix la idoneïtat i, en cas afirmatiu, el configura, informa de les pautes per gestionar-lo i subministra la imatge gràfica adequada.

La denominació dels comptes de departaments o serveis es forma a partir del nom propi del programa o departament. El nom d'usuari està limitat a 15 caràcters.

Els comptes de Twitter de La Xarxa es creen des de correus electrònics de La Xarxa.

6.3.2. Aspectes de participació

6.3.2.1. Personalització dels comptes

Pautes d'identitat corporativa als comptes de Twitter de La Xarxa:

- a) El nom del compte, amb l'estructura, nom del programa o departament.
- b) La imatge de l'avatar del perfil d'acord amb la imatge corporativa.
- c) El blog o web de referència, que ha de ser l'adreça URL pròpia del departament o programa.
- d) La localització.
- e) Una descripció breu per a l'apartat que no ha de tenir més de 160 caràcters. Si no s'ha arribat al límit total de caràcters, cal posar el nom de la marca @la_xarxa.
- f) Fons d'acord amb la imatge corporativa.

6.3.2.2. Usos lingüístics

Els tuits o piulades es redacten en català. Excepcionalment i justificadament, també se'n poden redactar en castellà i en anglès.

Pel que fa als retuits, es fan automàtics sempre que no s'hagi d'afegir informació addicional.

6.3.2.3. Estructura de les piulades o tuits

Les piulades o tuits es componen d'un text curt, a mode de titular, i un enllaç escurçat, a més, sempre que es pugui, d'una etiqueta ('hashtag') introduïda pel símbol #.

Text + enllaç escurçat (fitxa d'àudio o 'post') + #etiqueta
Anàlisi de comptes Twitter de la xarxa bit.ly/cLcOR4 #laxarxa

No usem la majúscula indiscriminadament.

Evitem els missatges que contenen únicament un vincle, sense cap explicació addicional.

També evitem associar un vincle amb programes sencers o sense referenciar-ne de manera adequada en la piulada el contingut que transmeten.

Pel que fa al text, cal que la informació sigui sintètica, rigorosa i concisa.

Hem d'escriure totes les lletres i no podem usar abreviacions. Per això, és important adjuntar-hi un enllaç, ja que, d'aquesta manera, s'ofereix als usuaris la possibilitat d'ampliar el contingut.

Hem d'evitar:

En la retransmissió d'actes en directe a través de Twitter, en cas de no tenir 'streaming', no cal que hi hagi associat cap enllaç, però és important acompanyar el tuit de l'etiqueta que faci referència a l'acte.

En el cas dels programes podem fer servir un llenguatge més proper, fomentant participació i proximitat amb l'usuari. Sempre que sigui possible s'acompanyarà el tuit d'un enllaç o fotografia relacionada.

Autor + Cita + #etiqueta

Buscarem si l'autor té usuari a Twitter, i si és així el citarem. Si la cita va a l'inici de la piulada cal afegir un punt al començament:

.@BorisMir: Les competències transversals són importants en el nou sistema educatiu #infolocal En declaracions a...

Si resulta important destacar a la piulada que les declaracions han estat fetes a La Xarxa, citarem @laxarxa. Per aprofitar l'espai es recomana afegir aquesta informació als 'posts' o fitxes d'àudio enllaçats.

En el cas d'Informatius, esports o aquells programes que no disposin de blog, utilitzarem la fitxa d'àudio o vídeo per ampliar la informació a què fem referència.

6.3.2.4. Enllaços

Els enllaços aporten valor afegit al tuit. Cal llegir bé els textos que s'enllacen i assegurar-se que la font és fiable. Si es tracta de llocs web, cal buscar les persones que l'han creat i veure si tenen credibilitat.

6.3.2.5. Etiquetes ('hashtags')

L'etiqueta anuncia la temàtica del tuit i s'han d'usar les que ja es fan servir a Twitter.

La manera de saber si una etiqueta està en ús és escriure-la al buscador de Twitter search.twitter.com i així es pot esbrinar si està en ús o no. L'etiqueta ha de ser curta. Hem d'evitar l'excés d'abreviatures. És millor usar frases completes, perquè són més atractives i fàcils de llegir.

La utilització d'etiquetes o 'hashtags' (#) han de contribuir a millorar la recerca de determinades paraules clau a Twitter. No obstant això, cal no abusar-ne, perquè es corre el risc de perdre el missatge.

6.3.2.6. Retuits (RT)

Els retuits són tuits d'altres perfils que tornem a publicar per col·laborar a la conversa. Es faran automàtics sempre que no s'hagi d'afegir informació addicional, si escau. Per norma general, s'han d'escriure amb el format següent:

RT + @nomdelperfilretuitejat + text + enllaç escurçat + #etiqueta

Continguts d'interès per retuitejar:

- Provenents d'algun dels programes de La Xarxa.
- Provenents de fonts de confiança (poden ser institucions o individus experts en l'eix temàtic del compte de Twitter).
- Provenents d'usuaris que tinguin reconegut prestigi.
- Informacions oficials.
- Transmissions en directe via 'streaming' (en aquest cas, s'ha de posar l'enllaç, no n'hi ha prou amb l'etiqueta).
- Provenents de fans amb contingut que afavoreixi la imatge del programa.

El volum de retuits no ha de superar el de tuits de producció pròpia. Inicialment, es pot considerar acceptable un equilibri entre les dues modalitats de publicació, sobretot per l'objectiu inicial de construir xarxa.

6.3.3. Continguts

Les persones encarregades de gestionar el perfil de Twitter s'han de responsabilitzar dels continguts que publiquen al perfil, de les converses que se'n deriven i de retuitejar els continguts que es considerin rellevants.

Per mantenir la xarxa social de Twitter, hi ha d'haver activitat de manera continuada sense fer-ne un ús abusiu. En circumstàncies normals es considera que es poden fer d'un a 10 tuits diaris, excepte quan es retransmeti una entrevista o un acte en directe, en què pot interessar de publicar-ne més perquè els usuaris puguin seguir les idees importants de l'esdeveniment o s'informi sobre emergències, etc.

És recomanable gestionar els continguts, els comentaris i les respostes de manera manual. A més, permet depurar possibles usuaris o contingut brossa ('spam').

6.3.3.1. Tipus de continguts (exemples)

- Avanç de programació, nous programes, seccions o convidats.
- Nous apunts ('posts') al blog.
- Retransmissions del directe (cal afegir-hi l'enllaç).

- Publicació de nous vídeos, fotos, etc.
- Demanar la participació al directe.
- Demanar participació als concursos.
- Novetats del web, noves seccions, publicacions.
- Notes de premsa publicades al web.
- Incidents, emergències i comunicacions de crisi.

6.3.3.2. Consultes i altres aportacions dels usuaris

Les mencions o al·lusions que ho requereixin s'han de respondre com més aviat millor.

N'hi ha de dues menes:

- Formulació de preguntes, dubtes i sol·licituds. Les que siguin d'un àmbit més particular poden ser respostes amb un missatge directe.
- Crítiques: en el cas de situacions de crítica oberta positiva, l'opció més adequada és contestar públicament amb la finalitat de mostrar que es dona resposta a les opinions dels usuaris. Si la crítica és negativa, caldrà estudiar amb profunditat la queixa i valorar si cal una resposta, en cas afirmatiu, donar-la de manera constructiva.

En els casos en què calgui donar més informació, es pot remetre a l'interlocutor una adreça de bústia de correu electrònic.

6.3.4. Fer xarxa: seguits ('following') i seguidors ('followers')

Quan s'obre un perfil de departament, s'ha de fer un seguiment actiu d'altres programes i persones rellevants. Cal procurar seguir persones i organitzacions relacionades amb el programa o departament.

La reputació a Twitter també depèn de la idoneïtat dels usuaris que se segueixen. És important definir la línia editorial que ha de marcar cada perfil d'acord amb les indicacions del cap o responsable de departament.

6.3.4.1. Els perfils personals a les piulades i/o mencions

Des de les adreces de Twitter d'Informatius, de programes o corporatives, només fem referència a adreces de Twitter dels professionals de La Xarxa si els perfils responen als principis establerts en la guia d'usos o bé en la guia editorial del Llibre d'estil de La Xarxa:

No fem referència als tuitaires que promocionen altres mitjans en la definició de perfil.

No fem referència a tuitaires que en la definició de perfil o en les piulades demostrin que no en fan un ús periodístic.

No fem referència als tuitaires amb un nom de perfil que no respon a un criteri lògic o professional. És a dir, sí fem referència a @marcripoll, però no a @ripollito; sí a @RogerMartínez, no a @martinhiho; sí @DSanchez1981, no @sanchola.

6.4. Facebook

Facebook és una de les xarxes socials més conegudes arreu del món i amb més usuaris actius. En aquest sentit, és una plataforma adient per adreçar informació a una audiència àmplia.

6.4.1. Perfils, pàgines i grups

Facebook ofereix diferents opcions segons si l'usuari es representa a ell mateix, o representa una institució, una empresa o un negoci, o bé un grup de gent. Així doncs, es pot crear un perfil, una pàgina (oficial o de comunitat) o un grup segons quins siguin els objectius dins d'aquesta xarxa social. Facebook es reserva la potestat d'ordenar (i en alguns casos tancar) aquestes solucions si no se cenyeixen als criteris establerts.

6.4.2. Pàgines com a solució corporativa

La pàgina és la solució corporativa escollida per als programes.

La creació d'un perfil per a un departament o servei està fora de tot plantejament, ja que incompleix les normes d'ús de Facebook.

Les pàgines tenen una sèrie de característiques que les fan molt interessants a l'hora de monitorar el que succeeix a la xarxa i disposen d'estadístiques completes de les relacions i activitats en aquest espai.

6.4.3. Gestió de comptes

Les pàgines de Facebook dels diferents departaments i programes de La Xarxa són corporatives i les autoritza i configura el Departament d'Interactius. Els responsables dels departaments i programes s'hi han de posar en contacte per obtenir un compte de Facebook amb l'avatar corresponent i les indicacions pel que fa a la pàgina i a la imatge corporativa.

Les pàgines es gestionen directament des de la interfície de Facebook. El Departament d'Interactius dóna els permisos d'edició de la pàgina als usuaris que hagin d'editar-hi la informació i introduir-hi continguts.

6.4.4. Continguts

Es recomana publicar una mitjana d'entre dos i tres missatges diaris a Facebook però dependrà del tipus d'activitat del compte.

A Facebook es publiquen preferentment informacions procedents de fonts pròpies:

- Nous apunts al blog corporatiu

- Retransmissions en directe d'actes: enllaços a pàgines per seguir a través de la reproducció en temps real ('streaming') actes concrets.
- Publicació de nous vídeos, fotos, presentacions, etc. als repositoris d'Internet.
- Novetats del web, noves seccions, publicacions.

També podem publicar informacions d'altres, sempre que tinguin relació amb la programació i continguts del programa.

Cal evitar la publicació automàtica de tuits a Facebook, ja que l'estil de la redacció de les dues eines és diferent. A Twitter es fan servir etiquetes i se cita sovint altres usuaris, de manera que si se n'indiqués el contingut podria quedar descontextualitzat.

6.4.4.1. Personalització del compte

A l'apartat Informació general de la Informació bàsica s'especificarà:

Nom del programa i horari d'emissió. Descripció del programa i vincle a la pàgina del programa, ja sigui blog o fitxa de programa.

6.4.5. Gestió de comentaris

L'administrador gestiona qui pot escriure al mur de la pàgina, si només ell, només els admiradors o tothom. Preferentment s'ha de permetre la publicació d'altres i els admiradors poden fer comentaris als missatges publicats.

Caldrà configurar prèviament les notificacions a facebook.com/editaccount.php notificacions/pagina, on s'ha de seleccionar quan es volen rebre les notificacions al correu.

Els comentaris s'han de respondre com més aviat millor dins el mateix espai on ha tingut lloc la pregunta o consulta. S'han de donar les gràcies a l'usuari per la participació i cal afegir els continguts necessaris per complementar-ho. Si el comentari és inapropiat o impertinent, cal buscar la manera adient de respondre l'usuari educadament, enllaçant informació o redireccionant-lo a altres webs que puguin oferir una resposta, si escau. És important respondre corporativament, és a dir, en nom de la pàgina i no del perfil d'administrador.

Podríem classificar els comentaris de la manera següent:

- Formulació de preguntes, dubtes i sol·licituds
- Crítiques: en el cas de situacions de crítica oberta positiva
- Propostes i suggeriments
- Agraïments pel contingut
- Debat sobre la pregunta

A Facebook s'ha de respondre en funció d'on s'ha fet el comentari: públicament a l'apartat de comentaris o com a missatge privat. Si la crítica és negativa, caldrà estudiar amb profunditat la queixa i veure si és necessària una resposta, i en cas afirmatiu, donar-la amb un to conciliador.

En tots els casos, la resposta s'ha de coordinar amb la unitat responsable de la informació en qüestió i, si escau, es pot comunicar de manera privada amb un correu electrònic per si l'usuari necessita més informació. Es recomana guardar en un arxiu totes les consultes i queixes perquè poden servir per a altres ocasions. En cas de ser una queixa que impliqui d'alguna manera La Xarxa (no només el programa), s'ha de consultar amb el Departament d'Interactius abans de donar cap resposta.

6.5. Youtube

Youtube és una plataforma que permet als usuaris publicar, veure i compartir vídeos.

6.5.1. Gestió de comptes

Els canals de Youtube dels diferents departaments de La Xarxa són corporatius i els autoritza i configura el Departament d'Interactius. Els responsables dels departaments s'hi han de posar en contacte per obtenir un compte amb l'avatar corresponent i les indicacions pel que fa al canal i a la imatge corporativa. El nom d'usuari està limitat a 20 caràcters.

No és recomanable vincular el compte de Youtube amb el de Facebook o Twitter. És preferible controlar manualment la difusió de vídeos a d'altres xarxes socials, de manera que el contingut relacionat amb que hi publiquem s'adapti a cada xarxa.

6.5.2. Continguts

El web de Youtube permet classificar els vídeos per llistes de reproducció i es pot escollir quina llista es vol que es reproduïxi o quin vídeo volem que aparegui com a destacat dins l'apartat Vídeos i llistes de reproducció.

Quan es publica un vídeo, cal posar-li un títol i una descripció. A més, també s'ha d'emplenar el camp Etiquetes amb paraules clau que facin referència al vídeo en qüestió per facilitar-ne la cerca.

6.5.2.1. Personalització del compte

A l'apartat Descriu-te de la Configuració del perfil s'especificarà:

Nom del programa, hora i descripció. Ha d'incloure un enllaç a <http://www.laxarxa.com>.

6.5.2.2. Recomanacions per als vídeos

- A l'hora d'editar un vídeo, hem d'afegir al principi i al final de les imatges una caràtula amb el títol, la data i l'organisme responsable
- Si es fan servir músiques, convé que siguin lliures de drets.

- Cal tenir controlats tots els drets de les imatges i citar-ne la font si cal.
- Cal etiquetar els vídeos amb les paraules clau corresponents per optimitzar-ne la cerca.

7. Directrius per referenciar La Xarxa en els continguts

7.1. El nom, la definició i la referència de La Xarxa en els continguts

7.1.1. El nom de la marca (denominació completa i incompleta)

La primera vegada que apareix en un text, oral o escrit, esmentem La Xarxa de Comunicació Local per la seva denominació completa. Tot seguit, convenim que cada vegada que novament en fem esment usem la versió incompleta del nom 'La Xarxa' i també les designacions coreferents.

7.1.2. Designacions coreferents

Usem les designacions coreferents quan no fem servir el nom de la designació oficial (completa o incompleta) i hi fem referència per mitjà d'una denominació coreferent o sinònima. En aquest cas, s'escriuen en minúscula tots els substantius i adjectius:

plataforma de suport a l'audiovisual local
 plataforma multimèdia de continguts i serveis per als mitjans locals
 estructura de continguts i serveis a disposició dels mitjans locals

No són adequades, i per tant les hem d'evitar, les designacions coreferents següents:

mitjà de comunicació (una ràdio, una televisió...)
 productora de continguts
 agència de notícies

7.2. Criteris per referenciar La Xarxa en els continguts

7.2.1. Continguts produïts per La Xarxa per als mitjans adherits

Quan els presentadors vulguin recordar a l'audiència què està veient o escoltant, han de citar únicament el nom del programa, obviant la referència a La Xarxa.

Exemples:

Esteu escoltant 'Esports en Xarxa'
 Gràcies per trucar a 'Esports en Xarxa'
 Avui ens acompanya a 'Esports en Xarxa' el president de...
 Us esperem la setmana vinent a 'Esports en Xarxa'
 Benvinguts a una nova edició d'"Esports en Xarxa'

Hem d'evitar, per tant, expressions com:

Esteu escoltant La Xarxa...
 Estem a l'antena de La Xarxa...
 Mira'ns a La Xarxa...

Quan es tracti de programes de lliure emissió per part de ràdios i televisions, evitem fer cap referència al dia i l'hora en què s'enregistra. També cal evitar expressions com *estem en directe*.

Els presentadors han de complementar les seves referències al programa recordant a l'audiència que el poden seguir també al web www.laxarxa.com. Aquesta directriu s'invertirà quan es tracti de declaracions fetes a La Xarxa. Aleshores, el criteri és citar La Xarxa i obviar la referència al programa. La primera citació s'ha de fer amb la denominació completa (La Xarxa de Comunicació Local). A partir de la segona, es pot emprar la denominació incompleta.

Exemples de citacions dins la mateixa notícia:

Són declaracions del conseller d'Economia, Andreu Mas-Colell, a La Xarxa de Comunicació Local.

Mas-Colell ha insistit a La Xarxa...

També s'aplica aquest criteri quan se cita La Xarxa com a font periodística.

Exemple:

Segons ha pogut saber La Xarxa de Comunicació Local...

7.2.2. Continguts radiofònics produïts per La Xarxa per a Freqüència Barcelona i Freqüència Girona

Els presentadors han de fer esment en antena únicament del nom d'aquestes emissores municipals, obviant qualsevol referència a La Xarxa.

Exemple:

Reprenem 'La tarda de Barcelona' en uns minuts. Aquí, a Freqüència Barcelona.

7.2.3. Continguts coproduïts per mitjans adherits

Quan es tracti de continguts radiofònics o televisius coproduïts per mitjans locals, els presentadors han de fer referència únicament al nom del programa, sense citar el nom del mitjà ni de La Xarxa.

Exemple:

Esteu escoltant 'L'última troballa'.

En el cas dels programes de ràdio, en acabar l'espai el locutor ha d'incloure un apartat de crèdits en què ha d'especificar el nom de l'emissora que l'ha produït i que es tracta d'una producció feta per a La Xarxa de Comunicació Local. La *a* del *per a* ha de sonar ben clara.

Exemple:

Heu escoltat 'Can Tuyus', una producció de Ràdio Granollers per a La Xarxa de Comunicació Local.

En el cas dels continguts televisius, en els crèdits del programa s'ha de fer constar que es tracta d'una coproducció, fent aparèixer el logotip de La Xarxa de Comunicació Local i el del mitjà adherit.

Quan es tracti de cròniques informatives produïdes per emissores locals, els periodistes d'aquests mitjans han de dir el nom de l'emissora com a fórmula de tancament per indicar l'autoria de la peça.

Exemple:

... Ràdio Sabadell.

7.3. La referència a les falques promocionals

7.3.1. En continguts radiofònics

Cal enregistrar diverses versions de les falques promocionals dels programes, segons que s'emetin per Freqüència Barcelona, Freqüència Girona, Freqüència Lleida o satèl·lit.

Les falques de programes que es gravin per a aquestes tres ràdios municipals han d'incloure el nom de la ràdio i l'horari d'emissió:

Exemple:

Escolta 'Maneres de viure'. Els matins del cap de setmana, de 8h a 11h, a Freqüència Barcelona.

Escolta 'Maneres de viure'. Els matins del cap de setmana, de 8h a 11h, a Freqüència Girona.

Escolta 'Maneres de viure'. Els matins del cap de setmana, de 8h a 11h, a Freqüència Lleida.

Quan aquesta falca s'hagi de distribuir via satèl·lit, s'ha d'optar per la fórmula *a la teva ràdio local* i no s'ha de fer cap referència a l'horari d'emissió.

Exemple:

Escolta 'Maneres de viure'. A la teva ràdio local.

Quan siguin programes de lliure emissió per part de les emissores, les falques s'han d'enregistrar sense dia i hora d'emissió, amb l'objectiu que cada ràdio les pugui personalitzar amb el dia i l'hora en què emet el programa en qüestió.

7.3.2. De continguts televisius

Les falques genèriques dels programes televisius de lliure emissió no inclouen cap referència horària d'emissió i han d'acabar amb l'expressió *a la teva televisió local*.

Exemple:

'Escenaris'. Cada setmana, a la teva televisió local.

En el cas dels programes televisius distribuïts per satèl·lit i concebuts perquè els canals locals els emetin en un horari específic ('Al dia', 'Esports en Xarxa', 'Missa de Montserrat' i 'Al cap del dia', per exemple), les falques han d'indicar l'horari d'emissió. S'hi mantindrà l'expressió *a la teva televisió local*.

Exemple:

Tota la informació dels esports de casa nostra. Cada dia, a dos quarts de vuit del vespre, a 'Esports en Xarxa'.

7.3.3. La referència als indicatius per a les desconexions a la ràdio

S'han d'enregistrar indicatius específics de Freqüència Barcelona (91.0), Freqüència Girona (92.7) i Freqüència Lleida (95.2).

L'indicatiu genèric per a les desconexions en el cas del satèl·lit ha de ser La Xarxa de Comunicació Local.

7.4. Criteris per referenciar La Xarxa en documents de difusió pública

7.4.1. Les notes de premsa

En els textos de les notes de premsa s'ha de mencionar La Xarxa i s'ha d'obviar el nom del programa.

Exemples:

En declaracions a La Xarxa de Comunicació Local, el president de la Generalitat, Artur Mas, s'ha pronunciat...

Són declaracions a La Xarxa de Comunicació Local del president de la Generalitat, Artur Mas.

8. Cura del material

El periodista ha de tenir cura del material de treball (càmeres, micròfons, cables, trípodes, etc.) i preveure l'equipament necessari d'acord amb l'entorn de la notícia i el format previst.

Quan es torna de cobrir actes i rodes de premsa, cal deixar el material a lloc i informar sobre els possibles desperfectes.

9. Autoprotecció del periodista

En conflictes i aldarulls, el periodista ha de tenir cura de la seva seguretat i autoprotecció.

LLENGUA

1. Assessorament lingüístic i model de llengua

1.1. Assessorament lingüístic

Els professionals i periodistes multimèdia han de ser competents lingüísticament i estar compromesos amb la qualitat de la llengua catalana de La Xarxa de Comunicació Local d'acord amb les funcions que hi exerceixen. Els professionals de La Xarxa o els que treballen per a La Xarxa o hi col·laboren són responsables de la qualitat dels textos orals i escrits que produeixen i en responen de la qualitat.

Els Serveis Lingüístics són l'autoritat lingüística de La Xarxa i vetllen per la correcta aplicació dels estàndards de qualitat lingüística establerts en el Llibre d'estil. A més, treballen perquè els professionals i periodistes siguin autònoms a l'hora de resoldre les dificultats de llengua que es generin en la seva activitat i en promouen la millora contínua de les competències lingüístiques.

Els consells lingüístics que envien els Serveis Lingüístics, així com els avisos personalitzats de correccions, s'han d'integrar immediatament en la pràctica professional.

Periòdicament, els Serveis Lingüístics han d'elaborar una proposta de formació lingüística i d'elocució i una memòria de seguiment de la millora contínua dels professionals.

1.2. Llengua estàndard

La llengua d'ús de La Xarxa és la catalana, d'acord amb les lleis de política lingüística. El model de llengua de La Xarxa és l'estàndard, pel valor de disponibilitat general dins la pròpia comunitat de parlants i pel caràcter referencial per a cadascun dels individus de la comunitat de parla catalana.

L'estàndard garanteix la comunicabilitat en l'àmbit d'emissió de La Xarxa, ja que respon a una normativa composicional, basada en diverses solucions polimòrfiques. La comunicació local posa al descobert aquest polimorfisme de l'estàndard, que suposa un patrimoni lingüístic a preservar i dinamitzar.

El periodista multimèdia ha de parlar i escriure l'estàndard d'acord amb la varietat de la llengua catalana que li és pròpia, independentment de quina sigui.

1.2.1. Llengua d'ús

La llengua d'ús a La Xarxa és la catalana. Usem també el català:

- En les entrevistes.
- En les enquestes al carrer.
- Quan ens adrecem a les persones que intervenen en directe.
- En les piulades, fins i tot quan són de resposta d'una piulada en una altra llengua.

Només usem el castellà quan sigui llengua compartida i s'al·legui desconeixement de la llengua catalana.

1.3. La relació amb l'audiència i les formes de presentar-se

És important adreçar-nos de manera adequada a l'audiència d'acord amb el canal de comunicació (ràdio, televisió, Twitter...) i el format dels continguts.

En els productes no informatius amb presentador o presentadora, com en la ràdio o la televisió, en cas que calgui adreçar-se als teleespectadors o als oients, emprem la segona persona del plural, com un *vosaltres* i no *vostès*, que és la tercera persona del plural.

No: Per als qui vulguin...

Sí: Per als qui vulgueu passar un cap de setmana diferent...

En ràdio i televisió les entrevistes es fan amb el tractament de *vostè*, especialment en els càrrecs institucionals.

El tractament de *tu* el reservem per a programes en directe que exigeixin proximitat, en els programes informals i de participació i quan quedi justificat en determinades entrevistes per raó del personatge.

En els butlletins i informatius de ràdio, la presentació dels locutors i les locutores es fa amb la primera persona del plural *nosaltres*, col·locant qui parla en segon lloc.

Sí: Bon dia. Són les dues. Us parlem Maite Polo i Oriol Pujadó.

En els informatius de televisió, la retolació serveix per presentar els locutors i les locutores.

En els informatius i butlletins de ràdio i televisió amb conductor o conductora també fem servir la primera persona del plural amb verbs com *recordar*, *afegir* o *repassar*, sempre en la forma conjugada, per exemple, en expressions com: *Repassem altres notícies en titular*, *Afegim noves dades a aquesta informació*. Aquest tractament té dos valors diferents pel fet de fer referència al mitjà i als oients o teleespectadors alhora.

1.4. La llengua en la compartició de continguts

En els continguts per a l'intercanvi entre les emissores de ràdio i televisió de la xarxa local preferim la tercera persona del singular o del plural.

No: A Berga celebrem la Patum aquest cap de setmana.

Sí: Berga celebra la Patum aquest cap de setmana.

S'ha de valorar adequadament la intel·ligibilitat del lèxic de les peces que s'envien des de ràdios i televisions de la xarxa local o bé que arriben a La Xarxa de Comunicació Local per a la compartició i l'intercanvi. El principi que ha de regir aquesta valoració és el respecte per les formes locals. Això vol dir que no s'han de modificar sistemàticament textos o canviar veus en off perquè es consideri que no s'entenen les opcions de llengua usades. La presència o absència d'imatges és un criteri determinant, però no l'únic, a l'hora de considerar si es garanteix la comprensió del missatge.

Si en un tall de veu, una crònica o qualsevol altra peça se sospita que una elecció lèxica pot ser incomprendible per a una part de l'audiència, cal consultar amb els Serveis Lingüístics, ja que, per principi, la pròpia competència lingüística no pot ser mai un referent per a la capacitat de comprensió de l'audiència de tota la xarxa. En tot cas, sempre es pot compensar la informació en entradetes o en el cos del text, per exemple, per facilitar la correcta assimilació del missatge.

Especialment cal respectar la denominació genuïna d'institucions i de càrrecs locals, si s'usen aquestes opcions en la informació. Així diem *síndic* o *síndica* de la persona que exerceix la màxima representació del govern de l'Aran; *paer en cap* o *paera en cap* per referir-nos a l'alcalde o alcaldessa dels municipis de les Terres de Ponent quan usin habitualment aquestes denominacions, com Lleida i Cervera. Parlem dels *Reixos* quan fem referència als Reis d'Orient a les Terres de Ponent, etc.

2. Estil de redacció de textos

El periodista multimèdia ha de tenir especial cura d'adaptar l'estil de redacció de manera adequada a cada canal de comunicació (ràdio, televisió, diari electrònic, blog, Twitter, etc.). En la transformació i adaptació de textos, ha de tenir especial cura a adaptar referències temporals, temps verbals, comprovar l'escriptura i la pronúncia de noms propis, etc.

La redacció de textos ha de ser simple, breu, precisa i clara.

Cal respectar l'ordre lògic de la frase: subjecte + verb + complements. Hem de tenir en compte que en català començar la frase amb el complement de lloc o de temps no trenca aquest ordre lògic, però hem d'evitar començar la frase amb un complement massa llarg o bé amb una subordinada. Això és especialment important en titulars i en el començament de notícies.

Cal evitar la veu passiva i les subordinades sempre que es pugui.

Repetim la idea principal de la notícia tantes vegades com calgui —la repetició assegura la comprensió del missatge—, però sense usar els mateixos termes ni posar, a la mateixa frase, paraules de la mateixa família.

Preferim el llenguatge planer als tecnicismes i a les paraules pròpies de l'àmbit administratiu. La tria de paraules cultes, tècniques o d'argot dificulta la comprensió del missatge, ja que no sempre tothom les coneix o les utilitza amb fluïdesa. En cas que calgui utilitzar-les, hem de compensar la informació amb una explicació perquè l'audiència compregui el missatge.

Cal obviar les paraules buides de contingut, les expressions excessivament genèriques i els eufemismes.

L'ús de barbarismes i formes col·loquials s'ha d'adequar al registre i al canal, i d'acord amb els criteris dels Serveis Lingüístics.

No abusem dels nombres. L'excés xifres dificulta la recepció del missatge. Hi deixarem els imprescindibles, i tendirem a arrodonir-los i presentar-los planerament. En el cas dels indicadors econòmics, hi associem, quan sigui possible, l'expressió en tant per cent.

Eludim els aclariments i els incisos dins la frase. Si volem aclarir alguna cosa, ho podem fer a la frase següent.

En general, prescindim de les sigles, ja que no sempre l'oient coneix la sigla que esmentem, i aquesta de vegades tampoc no és fàcil de llegir.

Evitem els tòpics, perquè empobreixen l'expressió.

Cal no abusar de les frases fetes, però s'han de mantenir si formen part d'una citació textual rellevant. Si en les citacions la frase feta usada no correspon a l'expressió genuïna, perquè, per exemple, és un calc del castellà, cal considerar recollir només el sentit i no la literalitat.

Cal anar amb compte de no treure de context els sentits figurats.

Preferim els verbs a les nominalitzacions.

Cal evitar la proliferació de verbs impersonals com ara *s'ha aprovat*, *s'ha presentat*, *s'ha anunciat*, *es va decidir*, *s'ha trobat*...; d'aquesta manera es construeix un text més narratiu.

2.1. Declaracions, citacions i notes de premsa

2.1.1. Criteris generals

En la ràdio, la televisió i el diari digital les declaracions i citacions són un recurs per enriquir la informació, de manera que contribueixen a desenvolupar i estructurar la peça. En les notes de premsa són el moll de l'os de la informació.

Cal seleccionar les declaracions i les citacions amb rigor i de manera que ajudin i no destorbin la claredat i l'estructura periodística de la narració. La selecció de les declaracions i citacions ha de reflectir el sentit del conjunt amb exactitud.

Les declaracions i citacions han de ser fidels a les afirmacions de la font, sobretot si les paraules que diu es recullen de manera parcial i selectiva. S'ha de recollir i extraure el més important de la declaració, ja siguin parlada o escrita, però sense alterar el sentit del missatge original.

Dins una peça informativa de televisió, les declaracions d'una persona que surt en càmera no deixen de ser un discurs reportat que s'introdueix seguint el procediment gramatical de l'estil directe. Però també es poden introduir fent-ne la translació a un estil indirecte. Llavors és el redactor qui les reproduïx fent servir la fórmula *verb de dicció + que*.

Hi ha dues maneres de reproduir les paraules d'un protagonista de la notícia que poden confondre l'espectador, que pot dubtar de si atribuir-les al redactor —i, per tant, a l'informatiu. L'una és l'estil directe en la veu del periodista i l'altra és l'ús de l'estil indirecte lliure. Això és especialment important, tant en ràdio com en televisió, a l'hora de vetllar pel

compliment de la línia editorial. En la ràdio, no comencem un dóna-pas amb una citació literal d'algú, ja que l'oient pot interpretar que les idees expressades són nostres encara que en acabat fem esment de qui ho ha dit.

En general, hem d'evitar la reiteració i l'eco entre entradetes i declaracions.

2.1.2. Les notes de premsa

2.1.2.1. Valoració de l'interès informatiu de les declaracions

Abans de redactar una nota de premsa, s'ha de valorar la noticiabilitat de les declaracions que hàgim obtingut. Una nota de premsa té sentit en la mesura que aporta novetat a la cadena informativa, de manera que en cap cas ha de servir per reiterar posicionaments ja coneguts o per fer-se ressò d'aspectes sense interès a l'agenda informativa del dia. Si, un cop feta aquesta reflexió, convenim que val la pena fer una nota de premsa, en el text hem de recollir estrictament aquelles declaracions que tinguin valor com a novetat informativa. Hem d'evitar, per tant, farcir la resta de la nota amb informació retòrica.

Hem d'assegurar la correspondència entre el contingut de la nota i els talls de vídeo.

Hem de fer coincidir les idees recollides a la nota de premsa amb les declaracions del vídeo que enllaçarem al text com a element il·lustratiu. La funció d'incorporar l'enllaç del vídeo a la nota és, en primera instància, permetre constatar als mitjans als quals s'envia la certesa de les declaracions recollides en el text.

2.1.2.2. Estructura de la nota

Avantítol

Podeu triar entre aquestes dues opcions:

- Càrrec de la persona entrevistada + la marca 'La Xarxa de Comunicació Local' (i no el nom del programa).
Exemple:
Són declaracions del president de Ciutadans a La Xarxa de Comunicació Local.
Pel que fa al càrrec de l'entrevistat, citarem el que ha donat peu a l'entrevista. Si hem parlat, per exemple, amb Antoni Castells sobre el posicionament del PSC a l'entorn de la consulta sobiranista, ens hi referirem com a 'exconseller socialista'. El fet que sigui també catedràtic d'Hisenda Pública no aporta res en aquest cas.
- Podem optar per fer contenir a l'avantítol una informació complementària al titular. Amb tot, s'hi ha de fer constar el càrrec de la persona entrevistada.
Exemple:
La diputada del PSC reconeix que hi ha discrepància dins del seu partit sobre el terme 'sobirania'.

Estil tipogràfic: Arial 12, rodona, negreta, text centrat.

Extensió màxima: 100 caràcters amb espais.

Titular

La fórmula idònia és el nom i cognom de la persona, seguit d'una cita textual directa.

Exemple:

Albert Rivera: “CiU ha guanyat i Mas ha perdut”

Hem de presentar la persona entrevistada amb el seu nom i primer cognom. Evitem, per tant, referir-nos a *Jordi Pujol i Soley* o a *Pere Macias i Arau*.

Estil tipogràfic: Arial 14, rodona, negreta, text centrat.

Extensió màxima: 100 caràcters amb espais. Cal respectar al màxim aquesta extensió, atès que és el text que apareix a l'assumpte del missatge de la nota de premsa que rep el destinatari i per defecte els programes de gestió de correu no admeten sovint més caràcters a l'assumpte.

Cos de text

Ha d'estar estructurat en tres paràgrafs —un per concepte— de màxim sis frases cadascun.

El paràgraf d'inici ha de recollir necessàriament el titular de la nota. No n'hi ha prou de citar la frase textual recollida en el titular. S'ha de desenvolupar mínimament la idea que ha deixat anar el convidat, recolzant-nos en la seva mateixa argumentació. Evitem “disparar” frases curtes amb conceptes, cal elaborar i travar adequadament el text.

En el paràgraf d'inici hem de presentar la persona entrevistada amb noms, cognoms i càrrec i hem de fer-hi constar que són declaracions a La Xarxa de Comunicació Local (amb el nom de la marca enllaçat al web www.laxarxa.com). No citem el nom del programa.

No utilitzem el titular com a obertura del primer paràgraf. És a dir, evitem començar el redactat de la nota amb expressions com *Així s'ha referit Albert Rivera a la polèmica*. Ens decantarem per aquesta altra fórmula: *En una entrevista a La Xarxa de Comunicació Local, el president de Ciutadans, Albert Rivera, s'ha posicionat a l'entorn de la polèmica generada...*

Utilitzem verbs sinònims per introduir o tancar les declaracions: *afirmar, dir, considerar, assegurar, insistir, manifestar, declarar, reblar...* Evitem, per tant, abusar d'un únic verb a tota la nota.

Estil tipogràfic: Arial 10,5, rodona, no negreta, text justificat. Les declaracions literals van entre cometes dobles (no en cometes simples) i en negreta.

Titolets

Cal utilitzar-los per indicar el pas a una idea nova. Tindran una extensió màxima de 70 caràcters amb espais.

Si per exemple, volem introduir un paràgraf amb les declaracions de l'Albert Rivera sobre el model català d'immersió lingüística, n'hi haurà prou amb un titolet com *Defensa un model lingüístic d'acord amb la Constitució*.

Si optem perquè el titolet sigui una frase literal de l'entrevistat, ha de tenir sentit per ella mateixa. Així, no podem escollir citar com a titolet la frase *No ens vam equivocar* perquè no sabem a què fa referència.

2.1.3. Les citacions: tipografia i selecció

No s'han de fer citacions de paràgrafs sencers, ni paraules esparses o frases textuais poc rellevants o que es poden resumir amb facilitat.

Cal evitar la juxtaposició de paraules o frases que en origen s'han dit separades.

Les frases textuais s'han de reproduir completes i no només amb alguns mots entre cometes. Només posem entre cometes mots solts quan tenen un valor emfàtic.

Si es prescindeix d'una part de la cita per repetitiva o irrellevant, cal indicar l'omissió amb tres punts suspensius entre claudàtors.

Unes declaracions mal citades o amb una presentació poc acurada tenen una alta probabilitat que generin una queixa que al·legui que han estat tergiversades o mal interpretades.

Les citacions van entre cometes dobles, i entre cometes simples les citacions dins de citacions. Els incisos dins les citacions van entre guions llargs.

Els aclariments que fa la redacció es fan entre claudàtors.

En les citacions el verb s'hi inclou al complet i no en part.

No: Hem d'"anar a Madrid a defensar el pacte fiscal".

Sí: "Hem d'anar a Madrid a defensar el pacte fiscal".

Hem d'atribuir i introduir citacions de manera variada i no hem d'incórrer en cap error gramatical. La riquesa estilística també inclou la variació en els verbs de dicció (*dir, afirmar, sostenir, manifestar, respondre, recalcar, declarar, subratllar, assenyalar, considerar, precisar, etc.*). *Creure* no és verb de dicció.

2.1.4. Estils de citació i atribució

Els estils de citació i atribució poden ser:

- Verb de dicció en una citació indirecta o mixta:
Vilanova afirma que tard o d'hora s'acabarà amb "la bona ratxa".
- Verb de dicció en citació introduïda per dos punts (cal moderar-ne l'ús):
L'entrenador del Barça ha declarat: "tard o d'hora es trencarà la bona ratxa".
- Verb de dicció en citació introduïda pel relatiu *que*:
El tècnic blaugrana ha manifestat que "tard o d'hora es trencarà la bona ratxa".

- Frase completa que introdueix una citació directa amb dos punts. En aquest cas, la citació comença amb majúscula:
El blaugrana ha estat molt explícit a l'afirmar: "Tard o d'hora es trencarà la bona ratxa".
- Citació directa amb atribució darrere:
"Tard o d'hora es trencarà la bona ratxa", ha assenyalat Vilanova després del partit.
- Citació indirecta:
L'entrenador del Barça ha recalcat després del clàssic al Bernabéu que, tot i que sempre els ha anat molt bé en aquest estadi, tard o d'hora hi acabaran perdent.

En cas de barrejar citació directa i indirecta (la literal entre cometes i la reportada), no s'ha de trencar cap regla de concordança. Els elements verbals, temporals, adjectius, demostratius o d'altres que no corresponguin als de la frase principal segons les normes gramaticals, s'han de corregir. Sobretot, una mateixa frase que no vagi separada per dos punts no pot barrejar la tercera i la primera persona.

No: Antoni Balmón ha dit [verb en tercera persona] que "considero [verb en primera persona] sincerament que la classe política no estem a l'alçada de la situació, de la nostra responsabilitat".

Sí: Antoni Balmón ha dit: "Considero sincerament que la classe política no estem a l'alçada de la situació, de la nostra responsabilitat".

Només quan els temps i les persones gramaticals de la citació coincideixen amb el narrador periodístic (passat i tercera persona), o es una frase impersonal, podem introduir les cometes amb el que de l'estil indirecte:

Sí: El director tècnic ho va admetre amb claredat: "L'Argentina va guanyar perquè va jugar millor".

Sí: El director tècnic va reconèixer que "l'Argentina va guanyar perquè va jugar millor".

En les citacions directes, és preferible evitar el relatiu que:

No: Ja en clau local, l'alcalde ha assenyalat que "no hi ha cap indicati als pressupostos que el govern central vulgui afrontar el desdoblament de la Nacional II com una prioritat".

Sí: Ja en clau local, l'alcalde ha assenyalat: "No hi ha cap indicati als pressupostos que el govern central vulgui afrontar el desdoblament de la Nacional II com una prioritat".

Sí: "No hi ha cap indicati als pressupostos que el govern central vulgui afrontar el desdoblament de la Nacional II com una prioritat", ha manifestat l'alcalde.

S'ha d'evitar la citació directa quan és massa llarga. En aquests casos, és preferible condensar el que el personatge vol expressar en una citació indirecta afegint-hi paraules o expressions textuales que hi siguin significatives.

2.1.5. Adaptació i literalitat en les citacions i declaracions

Totes les citacions s'escriuen en català correcte. Per tant, cal esmenar les incorreccions de llengua de les declaracions fetes en català.

No: La cantant Maria del Mar Bonet ha definit Georges Moustaki com "un home essencialment *mediterrà".

Sí: La cantant Maria del Mar Bonet ha definit Georges Moustaki com "un home essencialment mediterrani".

També cal traduir al català les declaracions fetes en altres llengües, també les que es fan en llengua castellana.

No: Udo Lattek ha afirmat que “Messi ist ein Geschenk Gottes”.

Sí: Udo Lattek ha afirmat que “Messi és un regal de Déu”.

Cal respectar la literalitat amb la lògica flexibilitat que exigeix l'adaptació d'expressions genuïnes. Les traduccions han de respectar el sentit, el significat, el to i els matisos. Quan una citació directa conté un refrany o frase feta castellana o un joc de paraules sense equivalència satisfactòria en català, s'ha de considerar la possibilitat d'introduir el significat del pensament en citació indirecta o bé deixar-la en castellà.

No: Segons Artur Mas (en declaracions a Madrid), “Rajoy hecha otro nudo a la bolsa de la financiación autonómica”.

Sí: Segons Artur Mas, “Rajoy fa barres al finançament autonòmic”.

Sí: Segons Artur Mas, Rajoy es resisteix a millorar el finançament autonòmic.

Excepcionalment, en els casos de citacions particularment rellevants o conflictives, cal valorar la possibilitat de no alterar ni tan sols els errors d'expressió verbal. En el cas excepcional que calgui reproduir una paraula o frase en un altre idioma, s'escriu entre cometes simples i entre claudàtors s'hi posa la traducció al català. No cal la traducció si les paraules o frases escrites en altres idiomes són prou conegudes. En el discurs oral, cal indicar que les paraules a les quals es fa referència s'han dit 'textualment'.

Sí: Josep Lluís Núñez: “És motiu de ‘cese’!”.

Sí: Respecte al nombre de propostes que el PSOE ha fet des de l'oposició, Aznar ha respost, textualment, “cero patatero”.

3. Criteris de locució

En la locució, com en la redacció de textos, s'ha d'emprar un model de llengua correcte.

Cal corregir les pronúncies interferides del castellà. Per exemple, en català central, cal neutralitzar la *e* final de mots com Londres, Sitges.

Els professionals han de pronunciar l'estàndard d'acord amb la seva varietat. Per exemple, el nord-occidental pronuncia la *i* del dígraf *ix*, mentre que el central no ho fa.

Cal accentuar bé les paraules. Per exemple, són esdrúixoles *període*, *Himàlaia* i *Olimpíada*; són planes *audiòfon* i *somali*; és aguda *Tibet*...

Cal respectar les sinalefes i elisions pròpies de la llengua catalana. Per exemple, *última hora* és [últimòra] en nord-occidental. *Una arracada* és [unə̀rəkádə] en central.

Cal sonoritzar la *s* d'aquest davant d'adjectiu i nom, però no davant de verb ni quan fa funció de pronom.

La locució ha de ser precisa. Exemple: Esquerra Republicana en central no pot sonar [ə̀skèrəpublikanə] sinó [ə̀skèrərəpublikanə].

Cal emetre de manera clara els sons que corresponen a les diferents grafies d'acord amb la varietat de la llengua de la persona que condueix o locuta. És imprescindible pronunciar

correctament les consonants, i els Serveis Lingüístics han de valorar l'adequació de la pronúncia del sistema vocàlic en cada cas.

La velocitat ha de ser adequada. Cal tenir en compte que com més velocitat menys precisió.

Cal evitar les entonacions monòtones i els ritmes estereotipats.

Cal evitar trencar amb el període elocutiu de la frase. En conseqüència, cal respectar l'entonació pròpia del període elocutiü, però també evitar fer pauses llargues o de respiració en mig de la frase en comptes de fer-ho al final.

4. Referències geogràfiques

Consultem la grafia, els gentilicis i les pronúncies de les referències geogràfiques catalanes i no catalanes al web de la CCMA: ésadir.cat.

4.1. Comarques

Situem sempre amb una referència territorial les localitats i pobles que s'esmenten en la informació. La referència comarcal és la preferent a l'hora d'ubicar les localitats de Catalunya, el País Valencià, la Franja de Ponent i de la Catalunya del Nord. En el cas de les localitats de les Illes Balears, l'illa és la referència per ubicar-les.

En la informació d'esports podem evitar la referència comarcal o territorial de les localitats si enfarfega excessivament la notícia.

En els textos orals, incorporem l'article en el nom de la comarca (excepte en el cas d'Osona, que no en duu). En els textos escrits el nom de la comarca va entre parèntesis i sense l'article.

No posem la indicació comarcal en:

- Capitals de demarcació.
- Les localitats que tenen incorporat el nom de la comarca: Solsona (Solsonès), Berga (Berguedà). Excepte la Seu d'Urgell, Alt Urgell.
- Les localitats que tenen en el nom una referència geogràfica que les ubica (Vilafranca del Penedès, Castellar del Vallès, Corbera d'Ebre, Olesa de Montserrat, Artesa de Lleida, Artesa de Segre).

Cal indicar especialment la comarca en les localitats en què la referència geogràfica del nom no correspon a la veritable ubicació: Abella de la Conca (Pallars Jussà), Conca de Dalt (Pallars Jussà), Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), Aguilar de Segarra (Bages), Fornells de la Selva (Gironès), Bellcaire d'Urgell (Noguera), Gavet de la Conca (Pallars Jussà), Calonge de Segarra (Anoia), el Port de la Selva (Alt Empordà), Cassà de la Selva

(Gironès), Santa Eugènia de Berga (Osona), Cassà de la Selva (Gironès), Bellcaire d'Urgell (Noguera).

Hem de dir el nom complet de la població sempre que l'esmentem la primera vegada, especialment en el cas de localitats que comparteixen part del topònim:

Sant Feliu de Llobregat, Sant Feliu de Codines, Sant Feliu de Guíxols

L'Hospitalet de Llobregat, l'Hospitalet de l'Infant

Cornellà de Llobregat, Cornellà de Terri

Es pot prescindir de localitzar alguns pobles i ciutats ben coneguts per motius diversos, com l'alta demografia en el cas de Badalona o l'Hospitalet de Llobregat o arran del seguiment mediàtic continuat d'algun cas (Olot).

Cal respectar la pronúncia local del nom dels municipis i ciutats: Berga (amb *e* tancada), Andorra (amb *o* oberta), Manacor (amb *o* oberta i *r* muda). Cal parar atenció a la pronúncia dels noms de pobles i ciutats que contenen la forma Mont-, ja que de vegades la *o* es pronuncia [u] i de vegades [o]. Per exemple, amb [o]: Montsant, Montpeller, Montmeló. Amb [u]: Montserrat.

En l'enregistrament de publicitat, i en els casos que determinin els Serveis Lingüístics, es pot respectar la pronúncia local del nom de pobles i ciutats, si la variant del locutor o locutora és central. Així doncs, un locutor o locutora de central ha de dir [tortóza], sense neutralitzar les *o* i *e*.

4.2. Altres referències territorials

Usem la referència de la província quan calgui situar les poblacions espanyoles que no formen part de Catalunya, el País Valencià, la Franja de Ponent i la Catalunya del Nord.

N'esmentem el nom en català quan sigui possible, però en castellà quan no disposem de forma pròpia: *Jaen, Ciudad Real, Saragossa, Osca...*

Per designar les entitats provincials de Catalunya fem servir de manera preferent el terme demarcació.

Podem usar la fórmula *comarques* seguida del nom de la capital de la província, com ara *les comarques gironines*. Però hem d'usar amb moderació fórmules com *a les comarques de l'interior de les Terres de l'Ebre*. En aquest cas, és preferible esmentar el nom de les comarques: *a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre*.

Hem de tenir en compte denominacions territorials com *Catalunya central* (Solsonès, Berguedà, Osona, Bages, Anoia), *Camp de Tarragona* (Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès), *Terres de l'Ebre* (Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta), *comarques de Lleida*, *comarques de Ponent*, *Terra Ferma o Ponent* (Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Urgell).

Fem servir el terme *circumscripció* per designar una divisió electoral, i no com a eufemisme de *província*.

4.3. Comunitats autònomes

Ens referim a les comunitats i ciutats autònomes sempre en català, tret de *La Rioja*, que cal pronunciar en castellà.

La forma oficial del territori és la *Comunitat Valenciana*, però usem preferentment el nom d'ús tradicional *el País Valencià*, especialment en els casos en què la notícia no es limita a qüestions pròpiament oficials i administratives.

La forma catalana és *País Basc*, i per tant, és la forma que preferim. De tota manera, si convé, podem utilitzar la forma *Euskadi* com a sinònima.

Designem amb el nom de *Catalunya del Nord* el conjunt de les comarques catalanes que pertanyen a França: l'Alta Cerdanya, el Capcir, el Conflent, la Fenolleda, el Rosselló i el Vallespir. Com a denominació secundària també diem *Catalunya Nord*.

4.4. Els Països Catalans

Fem servir l'expressió *els Països Catalans* per referir-nos al conjunt de territoris de parla catalana des del punt de vista lingüístic, cultural o històric. Aquesta denominació no té un correlat oficial o administratiu.

4.5. Noms de llocs no catalans

Per a l'expressió dels noms de lloc d'arreu del món, utilitzem sempre la forma catalana (si n'hi ha), independentment de la llengua que es parli a l'indret en qüestió. Per exemple: Moscou, Palerm, Tòquio, el Caire, Londres.

Per als topònims de la Vall d'Aran, usem la forma en aranès, excepte per a Viella i Vall d'Aran, en què usem la forma catalana.

Cal tenir en compte que l'article forma part del nom d'alguns països (l'Afganistan, el Marroc, el Brasil, els EUA, etc.).

4.6. Informació esportiva

En la informació esportiva seguim el criteri de localització que dóna preferència a la indicació comarcal com a referència geogràfica:

No: L'edició 93 arrenca a Calella amb la participació dels catalans de Katusha Joaquim Rodriguez i Alberto Losada.

Sí: L'edició 93 arrenca a Calella, al Maresme, amb la participació dels catalans de Katusha Joaquim Rodriguez i Alberto Losada.

No: Avui es disputa la primera etapa d'alta muntanya de la Volta Cilista a Catalunya. Són 180 quilòmetres entre Vidreres i l'estació de Vallter 2000.

Sí: Avui es disputa la primera etapa d'alta muntanya de la Volta Cilista a Catalunya. Són 180 quilòmetres entre Vidreres, a la Selva, i l'estació de Vallter 2000, al Ripollès.

Evitem enfarregar la informació esportiva amb la indicació de comarques en els resultats esportius:

No: Destaquem de la jornada 32 de la Segona Divisió B, els resultats següents: Oriola (Baix Segura) 3 – Reus (Baix Camp) 1; Hospitalet (Barcelonès) 2 - Mallorca B 0.

Sí: Destaquem de la jornada 32 de la Segona Divisió B, els resultats següents: Oriola 3 – Reus 1; Hospitalet 2 - Mallorca B 0.

Compensem la necessitat de localització en el cos de la notícia.

Exemple:

A dos quarts de nou de la nit el Manlleu rep la visita del Llagostera. Els jugadors osonencs esperen guanyar a casa contra els gironins i aconseguir la classificació per als quarts de final.

5. Referents polítics i institucionals

5.1. País, nació, nacional, govern, president i Parlament

Els termes *país*, *nació*, *nacional*, *govern*, *president* i *Parlament*, entre d'altres, fan referència a Catalunya si no s'indica o se sobreentén de manera clara i unívoca una altra interpretació. Tots aquests conceptes, excepte el de *Parlament*, s'escriuen en minúscula, llevat de quan formen part de denominacions oficials.

5.1.1. Nació

Per defecte, el concepte *nació* fa referència a Catalunya.

El terme *nació* forma part dels noms en què no cal especificar a quina nació fan referència, perquè se sobreentén: Pacte Nacional per a l'Educació, Diada Nacional de Catalunya, Policia Nacional, Pla Hidrològic Nacional, Audiència Nacional. Dels Mossos d'Esquadra no en diem *policia nacional*, sinó, en tot cas, i de manera secundària al nom propi que tenen, *policia catalana*.

Al Congrés dels Diputats té lloc el Debat de Política General sobre l'Estat de la Nació, que de manera escurçada diem *debat de política general del Congrés*. No s'ha de confondre amb l'equivalent català, que se sol fer al setembre al Parlament i que denominem *debat de política general del Parlament*.

5.1.2. Govern

Per defecte, el concepte *govern* fa referència al de Catalunya o la Generalitat. Distingim entre el *govern municipal*, *el govern de la Diputació*, *el govern central*, etc. Si ens cal algun sinònim, optem per *executiu*. Hem de tenir en compte que *govern local* ho és tant el d'una Diputació com el d'un Ajuntament.

Hem d'emprar la fórmula *govern espanyol* en les notícies que tinguin abast internacional i en què, d'una manera o una altra, s'expressin relacions del govern espanyol amb els governs d'altres estats: *El govern espanyol i el marroquí...*

No fem servir la forma *govern de Madrid* com a sinònima de *govern central*, ja que aquesta designació fa referència al govern de la Comunitat de Madrid.

5.1.3. President

Si concorren dos o més presidents en una notícia, el terme *president*, sense cap més especificació, fa referència al català i el *president espanyol* o *president d'Espanya* al de l'Estat. En notícies d'àmbit europeu parlem del *president espanyol* per distingir-lo del president d'altres països.

5.1.4. Parlament i Corts Generals

Per referir-nos al Parlament espanyol, diem Congrés dels Diputats, Senat, o Corts Generals si ens referim de manera conjunta al Congrés i al Senat.

5.1.5. Espanya i Estat espanyol

Espanya i *Estat espanyol* són dues expressions que poden ser considerades sinònimes en determinats contextos. Si ens referim a l'estructura institucional o organitzativa o de poder direm *Estat* o *Estat espanyol*. No és el mateix els treballadors de l'Estat espanyol (funcionaris) que els treballadors d'Espanya.

Sí: Les carreteres de l'Estat, els funcionaris de l'Estat, els ciutadans espanyols, les inversions de l'Estat a Catalunya, els pressupostos generals de l'Estat.

Hem d'obviar l'adjectiu *espanyol* si per context ja es pressuposa.

No: La ministra espanyola de Salut, Ana Mato, afirma que la llei antitabac...

Sí: La ministra de Salut, Ana Mato, afirma que la llei antitabac...

Sí: La ministra espanyola de Salut ha contestat la seva homòloga francesa en la reunió a Brussel·les...

En la informació meteorològica preferim les denominacions *Espanya* (amb les Illes Canàries i sense Portugal) i també *península Ibèrica* (quan no s'inclouen les Illes Canàries ni les Balears, però sí Portugal).

En la informació esportiva, de la selecció espanyola de futbol, la *roja*, no en diem *selecció estatal* ni *selecció nacional*.

Se sol emprar també la paraula *estat* per fer referència a un país sobirà (per exemple en parlar dels *vint-i-set estats membres de la Unió Europea*) o bé per designar entitats administratives incloses dins d'estructures més grans (*Califòrnia és un estat dels Estats Units*).

Quan informem sobre una dada (IPC, atur, grau d'endeutament) hem de tenir en compte si la referim al *conjunt d'Espanya* (amb Catalunya inclosa) o bé si la referim a Catalunya i a la resta d'Espanya (a la resta, s'entén sense Catalunya). No fem servir com a parella la contraposició *a Catalunya i a Espanya*.

Escrivim amb majúscula la paraula *estat* quan ens referim a un estat concret i en minúscula l'adjectiu: *Estat espanyol*. En minúscula en altres casos: *un estat fort, els estats membres*.

5.1.6. Espanyol i català

En cas que ens fem ressò de la filiació d'una persona com a protagonista d'una notícia, destaquem preferentment la filiació catalana (el gentilici de la localitat, o comarcal o el fet que és català) abans que la filiació espanyola.

6. Referències temporals

6.1. Indicacions horàries

Les indicacions horàries les escrivim amb el format 00.00h (amb un sol punt entre les xifres i sense punt després de la *h*).

Per exemple, les 9 del matí són les 9h, tres quarts de nou del vespre són les 20.45h. Altres exemples: 10.15h, 9h, 17.45h, 7.20h.

El dia va des de les 0.01h fins a les 24h. Les 12 de la nit són, per tant, les 24h.

Expressem les referències horàries preferentment per quarts, i inclouen quarts i mitjos quarts de la franja de l'hora que s'expressa. Per tant, diem les nou del matí, mig quart de deu, un quart de deu, un quart i mig de deu, dos quarts de deu, dos quarts i mig de deu...

De manera secundària, podem donar indicacions horàries amb minuts i els verbs *passar* i *faltar*: passa un minut de la una, falten dos minuts per a les dues.

També, de manera secundària, podem donar l'hora més la suma dels minuts i la conjunció *i*: és la una i cinc. Però hem d'evitar d'eliminar la *i*.

No: Són les tres vint.

No utilitzem les construccions amb l'expressió *menys*.

No: La una menys cinc.

6.1.1. Parts del dia

Matinada: d'1h a 6h

Matí: de 6h a 12h

Migdia: de 12h a 15h

Tarda (estiu): de 15h a 20h

Tarda (hivern): de 15h a 19h

Vespre (estiu): de 20h a 23h

Vespre (hivern): de 19h a 23h

Nit: de 23h a 1h

Les parts del dia s'introdueixen amb la preposició *a* (*al matí, a la tarda, al migdia, a la nit, al vespre*) i en alguns casos amb *de* (*de nit, de matinada*), però mai amb la preposició *per* (*per la tarda i per la nit* són incorrectes).

6.2. Salutacions a La Xarxa

En la ràdio i la televisió, segons l'hora del dia, emprarem cadascuna de les expressions següents en saludar:

- *Bon dia* de les 6h a les 14.29h
- *Bona tarda* de les 14.30h a les 20.59h
- *Bona nit* de les 21h a les 5.59h

Hem de tenir en compte certa flexibilitat, ja que els límits entre cadascuna de les parts del dia són subjectius i se solen relacionar amb les hores dels àpats o amb els moments en què anem a dormir o ens llevem.

La forma *bones tardes* no és correcta en cap situació.

En la compartició de notícies entre els mitjans de la xarxa local, pot ser que tant les ràdios com les televisions usin formes de salutació pròpies dels seus àmbits d'emissió, com per exemple, *bon vespre* o *que tingueu una bona horabaixa*. Hem de respectar aquestes fórmules, ja que són comprensibles per a l'audiència. Ara bé, en cap cas passaran a formar part del repertori propi dels informatius o programes produïts directament per La Xarxa.

6.3. La referència temporal en la redacció de notícies

El temps verbal que utilitzem de manera preferent és el present d'indicatiu, sempre que puguem. Per exemple: Demà es reuneix el president del govern central amb els presidents autonòmics.

Usem amb preferència les expressions *la setmana que ve*, *dilluns que ve*, *el pròxim o proper cap de setmana...* Si usem les expressions *aquest dilluns* i *aquest cap de setmana*, ens hem d'assegurar que el temps verbal indica amb claredat si ens referim al passat o al futur: aquest cap de setmana han mort vuit persones a les carreteres catalanes; aquest dijous es reuneix (o es reunirà) el Consell de Garanties Estatutàries. Si ens referim al dia d'avui diem avui s'inaugura la línia de l'AVE Girona- Perpinyà.

Obviem les paraules *mes* i *any* quan siguin redundants. El passat (mes de) febrer, el proper (any) 2018. I la paraula *passat* o *proper* o *pròxim* quan el verb ja contextualitza la informació: La vaga del (passat) 29-M va suposar un èxit per als sindicats. La cimera del Banc Central Europeu tindrà lloc (el pròxim, el proper) dijous.

6.4. La indicació temporal en la informació de la plataforma multimèdia

6.4.1. Indicació temporal no marcada en la informació de la plataforma multimèdia

En els textos i titulars de les notícies i informacions digitals evitem utilitzar termes temporals com avui, ahir, abans-d'ahir o demà, perquè es corre el risc d'induir a l'error el lector (que, per exemple, pot llegir avui una notícia redactada ahir, i per tant, les

referències temporals les interpretarà de manera equivocada). Per això, preferim fórmules com la de concretar el dia de la setmana amb un demostratiu (aquest dilluns, aquest dijous) o amb vinent o que ve (dimarts que ve, divendres vinent). Amb els mesos també preferirem les formes que concretin el nom del mes (aquest febrer, l'agost passat).

6.4.2. La indicació temporal marcada en la informació de la plataforma multimèdia

Preferim la indicació temporal marcada en el cas de les notícies que reclamen absoluta immediatesa. Són els casos següents:

- Els titulars i subtítols de portada. L'editor ha de reforçar tant com pugui el valor de la immediatesa i el servei d'informació continuada. En conseqüència, és recomanable adaptar el titular de la portada incloent la referència temporal partint del moment present. Per exemple: Es preveuen nevades intenses al Pirineu aquesta nit.
- Les notícies de seguiment continuat. Aquestes notícies també demanen la màxima immediatesa. En són exemples l'evolució d'un atracament o les retencions de trànsit en l'operació tornada de les vacances. Per exemple: Detenen aquest matí els dos lladres que van atracar ahir una joieria de Gavà.
- Les prèvies. Els textos de les prèvies poden tenir una funció plenament temporal. Generalment aquests articles tenen una vigència limitada i s'han d'actualitzar un cop s'hagi generat la informació que anunciaven. És per això que, en aquest cas, podem utilitzar termes com *avui* o *ahir*, que comprometen respecte de l'hora de lectura. A més, és recomanable evitar el temps futur del verb i utilitzar, en canvi, el present amb valor de futur. Per exemple: Aquesta tarda Mas es reuneix amb Sánchez-Camacho.

6.4.3. La referència temporal en les notícies de televisió

En les notícies de televisió, per deixar temps al teleespectador perquè pari l'orella el text de l'off, es pot començar situant temporalment i/o geogràficament la notícia, reiterant la idea expressada en l'entradeta o també aprofitant el so ambient de les imatges. Qualsevol d'aquests recursos té l'avantatge de la naturalitat i acosten el llenguatge televisiu al llenguatge oral espontani.

7. Referències a persones, càrrecs i institucions

7.1. Persones

El primer cop que esmentem el nom d'una persona protagonista de l'actualitat, en diem el nom i el primer cognom i en qualitat de què intervé (conseller, ministre, etc.). Si l'esmentem més vegades, podem recórrer només al cognom o al càrrec:

Sí: El president de la Generalitat, Artur Mas, s'ha reunit avui amb empresaris de l'hostaleria per avaluar l'impacte de la crisi en el sector. Mas ha insistit que...

Si el primer cognom és molt comú (per exemple els acabats en *-ez*), afegim sempre el segon. *Alicia Sánchez-Camacho, Sánchez-Camacho, Camacho*

En el cas de la presidenta de l'Argentina, diem només Cristina Fernández (sense de *Kirchner*).

En els cognoms compostos, optem per un criteri doble: la designació completa o només un dels dos membres del cognom compost, que tant pot ser el primer com el segon (en qualsevol cas, el més identificador). Exemple: Fernando Grande-Marlaska, Grande-Marlaska, Marlaska

És del tot innecessari, i queda fals, dir o escriure les inicials del nom d'una persona quan no en sabem el nom o no el volem dir.

7.2. Càrrecs i professions

Cal usar la forma femenina dels càrrecs i les professions quan calgui: *síndica*, *jutgessa* i *tinente d'alcalde* o *tinente d'alcaldessa*.

Els noms dels càrrecs i les professions s'escriuen en minúscula.

7.2.1. Càrrecs institucionals

Podem usar la designació del càrrec sencer: Lluís Recoder, conseller de Territori i Sostenibilitat.

7.2.2. Abreviació del càrrec

En aquest cas, haurem de triar l'àmbit que es correspon a la notícia. Així, parlant del corredor mediterrani diem que Lluís Recoder és conseller de Territori (sense dir que és de Territori i Sostenibilitat); si la notícia és, posem per cas, sobre la dessalinitzadora del Prat, diem que Lluís Recoder és conseller de Sostenibilitat.

En algunes notícies es pot obviar el nom de la persona que exerceix determinat càrrec i esmentar només el càrrec.

7.2.3. Membres de cases reials

En general, els membres de les cases reials (siguin del país que siguin, i independentment de l'època) es designen amb els noms en la llengua en què s'escriu: el rei Joan Carles I, el príncep Carles, el tsar Alexandre o el rei Felip II, Gràcia de Mònaco i Letícia d'Astúries.

7.2.4. Sobirà

No utilitzem la forma *sobirà* per referir-nos a reis o prínceps d'estats democràtics, ja que la sobirania recau en el poble a través dels parlaments. En canvi, sí que ens podem referir als reis com a monarques.

7.2.5. Papes

El nom que adopten els papes en el seu pontificat es diu en català. El nombre es llegeix com un ordinal fins al X i com un cardinal a partir de l'XI: Joan XXIII (vint-i-tres), Joan Pau II (segon), Benet XVI (setze).

7.2.6. Dictadors

El prefix *ex-* s'aplica a càrrecs, rangs, dedicacions i oficis, però no a termes com *dictador*, *tirà* o *assassí*. Pinochet, per tant, va ser dictador tota la vida, mai *exdictador*.

7.3. Organismes públics i institucions

Catalanitzem tots els noms d'organismes públics, siguin de l'administració que siguin, sense distincions: Ministeri de l'Interior, Consell General del Poder Judicial, Tribunal Constitucional, Defensor del Poble.

Si la traducció de l'organisme pot dur a l'ambigüitat, ja que hi pot haver un organisme català que es digui igual que un organisme estatal traduït, farem servir l'adjectiu *espanyol* en comptes de dir l'organisme en castellà: Institut de la Dona espanyol, Instituto de la Mujer.

Mantenim el nom de l'organisme en llengua pròpia en denominacions consolidades: Xunta de Galícia, Lehendakaritza, Ertzaintza...

7.3.1. Organismes internacionals

Els organismes internacionals, tant si es designen en català com si són una sigla d'una altra llengua (normalment l'anglès), sempre duen article, que funcionarà d'acord amb les normes de concordança i apostrofació: les Nacions Unides, la UNESCO, la Creu Roja, l'ACNUR.

Val a dir que la concordança es fa també amb el verb: Les Nacions Unides alerten de l'increment de la fam al món.

7.3.2. Partits polítics

Designem els partits polítics en català, encara que no tinguin cap mena d'implantació a Catalunya, sempre que les paraules siguin genèriques i la traducció no comporti l'ús d'expressions massa distintes. Així, diem: Esquerra Unida, Partit Nacionalista Basc o PNB, Bloc Nacionalista Gallec o BNG, Partit Andalúsista, Coalició Canària, Unió del Poble Melillenc, Unitat Alabesa, Noves Generacions...

En el cas que en el nom del partit hi hagi algun mot en la llengua pròpia de la comunitat on té implantació, ens abstindrem de traduir-lo: Eusko Alkartasuna, Chunta Aragonesista, Bildu...

7.3.3. Empreses

Si una empresa té seu a Catalunya, o alguna delegació, o hi fa negocis de la mena que sigui, en catalanitzem el nom, sempre que, en fer-ho, no s'afegeixi cap lletra o es modifiqui una paraula de manera massa evident. Segons el nom de l'empresa, podem fer-ne tres grups:

- Empreses el nom de les quals adaptem a la fonètica catalana, amb atenció a la pronúncia en les diferents variants: Telefònica, Ibèria, Renfe, Correus...

- Empreses, sobretot les entitats bancàries, en què traduïm els topònims i les paraules comunes, però no els noms propis: Banc Bilbao Biscaia Argentària, Banc Santander Central Hispà, Banc Popular, Caixa d'Estalvis del Mediterrani, Banc Pastor...
- En el cas d'empreses en què el canvi de pronúncia afegeix o retalla lletres, o bé ens dóna un resultat estrany, mantenim la forma d'origen: Caja Madrid, Unicaja, Banesto...

7.3.4. Associacions i ONG

Com en el cas dels partits polítics, traduïm el nom de les associacions i ONG sempre que el canvi no alteri massa el resultat, tant si treballen a Catalunya com si no: Associació de Víctimes del Terrorisme, Fòrum d'Ermua, Mans Unides...

No traduïm la designació sencera si la forma resultant és del tot diferent o resulta un nom que l'usa una altra entitat: Basta Ya! (Ja n'hi ha prou), Save the Children, Nunca Más...

7.3.5. Entitats amb sigles

En el cas de sigles que corresponen a partits, grups, empreses o associacions que no són majoritàriament coneguts, hem d'especificar tota la denominació la primera vegada que les esmentem o escrivim, i més endavant dir la sigla si hem de tornar a referir-nos-hi. Per exemple: Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya en lloc de CONFAVC i Confederació Espanyola de la Petita i Mitjana Empresa en lloc de CEPIME.

Tanmateix, hi ha casos que són més coneguts per la sigla que no pas pel terme desenvolupat, i en aquest cas hem de recórrer de manera habitual a la sigla: OTAN, ONU, UNESCO, RENFE, FAO, ONG, IPC, AVE, URSS, etc. En el cas que una sigla es llegeixi lletra per lletra, i no com una paraula, ho farem sempre en català, també si procedeix d'una altra llengua: BBVA, BBC, MTV, ACS, CSKA. També pronunciarem a la catalana els GEO (Grup Especial d'Operacions) i el GIL (Grup Independent Liberal).

7.3.6. Clubs esportius

A l'hora de designar els equips de futbol d'arreu, traduïm sempre els topònims, els gentilicis i les paraules que no mostrin un canvi significatiu en traduir-les. Per tant, diem: Reial Madrid, Reial Societat, Atlètic de Madrid, Alabès, Logronyès, Castella, Llevant, Nàpols, Basilea.

No traduïm: Deportivo de la Corunya, Recreativo de Huelva, Rayo Vallecano...

En el cas dels equips de futbol italians, podem designar-los en femení: la Juventus, la Roma, la Lazio...

Per designar els equips de bàsquet de la NBA, anteposem el nom de l'equip al nom de la ciutat: els Lakers de Los Angeles, els Jazz d'Utah, els Grizzlies de Memphis... També podem esmentar només la ciutat, però cal que mirem de ser coherents, mantenint el mateix criteri per a tots dos equips: Indiana contra Detroit, Indiana contra els Pistons, els Pacers contra els Pistons, els Pacers contra Detroit...

D'altra banda, com fem amb els equips de futbol, diem el topònim en català sempre que n'hi hagi la versió: Knicks de Nova York, 76ers de Filadèlfia, Nets de Nova Jersey...

8. Referències de llocs i persones en la retolació o càirons

Consulteu l'apartat 4, sobre referències geogràfiques; l'apartat 5, sobre referents polítics i institucionals; i l'apartat 7, sobre referències a persones, càrrecs i institucions, de manera complementària a l'apartat 8.

No escrivim la retolació o càirons només amb majúscula. Escrivim majúscula a inici de línia, excepte les paraules genèriques (*riu, estadi, pantà...*). La segona línia de la retolació o càiron s'inicia amb minúscula:

Bernardo Laniado-Romero
director del Museu Picasso

Quan usem la barra per separar conceptes deixem un espai tant abans com després. En general, la barra s'utilitza per separar el primer i el segon concepte en llocs, però mai per separar lloc i temps.

8.1. Referències de llocs

8.1.1. Localitzacions de municipis, pobles i barris catalans

Escrivim el nom del municipi o poble i, separat amb una barra, el nom de la comarca sense article. A continuació, una coma i la concreció temporal (*aquest matí, aquest migdia, aquesta tarda, aquesta nit, aquesta matinada*). Si no sabem a quin moment del dia corresponen les imatges, o bé hi ha problemes d'espai, només posem *avui*:

Àger / Noguera, aquest matí

No indiquem els noms de les comarques en capitals de demarcació.

No indiquem la comarca en els municipis que incloguin la denominació de la comarca (Bages, Berguedà, Ebre, Empordà, Camp, Cerdanya, Conca, Garrigues, Llobregat, Pallars, Penedès, Priorat, Segrià, Segarra, Selva, Solsonès, Urgell i Vallès):

Castellnou de Bages, aquesta nit; Solsona, avui; Berga, aquest matí

Excepció: La Seu d'Urgell / Alt Urgell

Indiquem el nom de la comarca en els municipis que incorporen en el nom una denominació comarcal que no correspon a la comarca a la qual pertanyen:

Alella de la Conca / Pallars Jussà; Aguilar de la Segarra / Bages; Bellcaire d'Urgell / Noguera; Calonge de Segarra / Anoia

No indiquem el nom de la comarca en els municipis del Segrià que incorporen al nom la denominació de Lleida:

Montoliu de Lleida, Artesa de Lleida, Puigverd de Lleida, Sarroca de Lleida

No indiquem el nom de la comarca en els municipis que tenen algun referent geogràfic en el nom que els ubica:

Olesa de Montserrat, Corbera d'Ebre, Sant Adrià de Besòs, Cornudella de Montsant, Artesa de Segre, la Cellera de Ter

Podem obviar el nom de la comarca en municipis que es mantenen durant un cert temps en la primera plana de l'actualitat arran d'un esdeveniment concret. Després d'haver estat situats en les primeres informacions, i gràcies a l'efecte multiplicador que exerceixen els diferents mitjans, la ubicació esdevé prou coneguda. Un cop passí aquest efecte, caldrà tornar a ubicar el municipi:

Badalona, l'Hospitalet de Llobregat, Olot, Horta de Sant Joan

Sempre es dóna preferència al nom de la localitat encara que la notícia estigui centrada en un lloc de relativa entitat dins d'un municipi (com un barri, un hospital, un mercat, una catedral, etc.). En casos puntuals rellevants, es pot concretar més la localització:

Hospital Clínic / Barcelona, avui

8.1.2. Abreviacions

Les abreviacions només es fan servir si hi ha problemes d'espai. En cas que això passi, hi ha diferents opcions a seguir:

- Canviem la designació temporal per *avui*.
Castellfollit del Boix / Bages, avui
- Escrivim només el municipi afectat dels topònims dobles (o triples):
Castell-Platja d'Aro / Baix Empordà, aquesta tarda: Castell / Baix Empordà, aquesta tarda o bé Platja d'Aro / Baix Empordà, aquesta tarda
- Abreugem *Sant* o *Santa* (*St./Sta.*):
St. Carles de la Ràpita / Montsià, avui
- Abreugem la part accessòria abans que el nucli del municipi o la comarca (a excepció de les abreviatures *St.* o *Sta.*):
Sentmenat / Vallès Occ., aquesta tarda; Gualba / Vallès Or., aquest matí

8.1.3. Localització de la resta de topònims

En les ciutats i municipis d'Espanya (excepte els de Catalunya, el País Valencià i la Catalunya del Nord), escrivim el nom de la localitat seguit del nom de la província separat per una barra (o el de la comunitat autònoma si és uniprovincial), excepte si el nom és el mateix. Escrivim la localització i la província en català, sempre que hi hagi traducció:

Badajoz, aquesta tarda; Sant Sebastià / Guipúscoa, aquest matí; Dos Hermanas / Sevilla, avui

En el cas dels arxipèlags (les Illes Balears i les Canàries) fem servir la denominació de l'illa:

Ferrerries / Menorca, aquest matí; Telde / Gran Canària, avui

Pel que fa als topònims de la resta del món, seguim el criteri general d'escriure el nom de la localitat, i separat per una barra el nom del país sense article (en cas que en porti):

Reims / França, aquest matí; Cerro de Pasco / Perú, avui

En el cas del Regne Unit, indiquem a quin territori pertany (Anglaterra, Gal·les, Escòcia i Irlanda del Nord) excepte en el cas de Londres, en què escrivim *Regne Unit*:
Glasgow / Escòcia, aquesta tarda; Manchester / Anglaterra, aquest matí; Cardiff / Gal·les, aquest matí; Belfast / Irlanda del Nord, avui; Londres / Regne Unit, aquest matí

I en el cas dels Estats Units, escrivim el nom de la localitat separat amb una coma del de l'estat. Tot seguit posem la sigla dels Estats Units separada per una barra:
Austin, Texas / EUA, avui; Trenton, Nova Jersey / EUA, avui

8.1.4. Accidents geogràfics

Només fem servir els accidents geogràfics com a localització en casos molt puntuals i si no tenim la concreció del lloc d'on s'han pres les imatges. En cas de dubte, prioritzem el nom de la localitat.

Mantenim el nom genèric de l'accident geogràfic (*riu, mar, conca, delta...*) i els articles i preposicions, que escriurem amb minúscula:
riu la Garona; conca del Ter; delta de l'Ebre, cap de Creus

Obviem el nom genèric de l'accident o bé l'article en els casos que no sigui tradicional usar-los:
el Montseny; el Pirineu; Montserrat
Però:
serra de Llaberia

En cas que l'accident geogràfic sigui estranger, escrivim el nom del país:
Kilimanjaro / Tanzània, aquest matí; llac d'Abaya / Etiòpia, avui

8.1.5. Pantans

Quan el nom d'un pantà sigui el mateix que el d'un municipi (com passa amb Susqueda o Oliana), escrivim la paraula *pantà* seguit del nom del pantà i la comarca separats per una barra:
pantà de Sau / Osona, avui
Per a la resta de pantans situats dins d'Espanya, escrivim el nom de la província. I en els de la resta del món, el nom del país:
pantà d'Almedra / Salamanca, avui; pantà d'Alqueva / Portugal, aquest matí

8.1.6. Edificis institucionals

No escrivim concreció de lloc en els edificis de les institucions que afecten tot Catalunya o Espanya:
Audiència Nacional, aquesta tarda; Congrés dels Diputats, aquest matí; Parlament de Catalunya, avui; palau de La Moncloa, aquesta tarda; palau de la Generalitat, aquest matí; Senat, aquest matí; Tribunal Constitucional, avui; Tribunal Suprem, aquest matí; palau de La Zarzuela, avui

En el cas d'ambaixades i consolats que siguin a Catalunya o Espanya, escrivim separada per una barra la localitat on estan situats. Després d'*ambaixada* o *consolat* afegim la preposició *de*:
ambaixada d'Alemanya / Madrid, avui; consolat de Noruega / Girona, avui

8.1.7. Altres: estacions, aeroports, estadis, carreteres...

A les localitzacions que tinguin una paraula genèrica (*estació, aeroport, ajuntament, estadi, pavelló, hospital, hotel, teatre, institut, universitat...*) al nom oficial, mantindrem la majúscula inicial d'aquest genèric. Si no en tenen, escriurem el genèric en minúscula inicial.

Ajuntament de Barcelona, aquest matí; Hotel Majestic / Barcelona, aquesta nit; Pavelló del Serrallo / Tarragona, aquesta tarda, Hospital Joan XXIII / Tarragona, avui; Teatre Nacional de Catalunya / Barcelona, aquesta nit

No escrivim cap concreció per a l'estació de Sants de Barcelona, l'Aeroport de Barcelona-El Prat i el de Madrid-Barajas:

estació de Sants, aquest matí; Aeroport de Barcelona-El Prat, aquesta tarda; Aeroport de Madrid-Barajas, aquest matí

En els programes d'esports és rellevant indicar el nom de pavellons, camps de futbol, etc.: Estadi La Bòbila / Gavà, avui; Camp Nou / Barcelona, aquest matí; Estadi La Nova Creu Alta / Sabadell, aquesta tarda

Pel que fa a les carreteres, escrivim el nom oficial, i si es coneix, la localitat i comarca per on passa. Entre les lletres i les xifres dels noms de les carreteres s'escriu un guionet:

A-7, aquesta tarda; C-1412, Copons / Anoia, aquest matí; AP-7, peatge de Martorell / Baix Llobregat, aquest matí

8.2. Referències de persones

Escrivim el nom de la persona i el càrrec (en minúscula) en una línia separada. Posem totes les preposicions i articles:

Artur Mas

president de la Generalitat

Utilitzem les sigles només en el cas que siguin prou conegudes:

Cristina Faciabén

secretària de Socioeconomia de CCOO

8.3. Xifres en edicions de certàmens, mostres, exposicions, fires, etc.

(Aquest apartat es correspon amb l'apartat 9.3.7.1. d'aquest Llibre d'estil.)

Escrivim en xifres els números que apareixen en edicions de certàmens, mostres, exposicions, simposis, fires, jornades, concursos, etc. La xifra va sempre acompanyada per l'última lletra de l'ordinal, la qual se situa just darrere la xifra i sense punt final. No escrivim el número d'edició en xifres romanes o en lletres. I no és correcte escriure les lletres volades.

Sí: Avui s'inaugura el 25è Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el 25è. Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el 25^è Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el vint-i-cinquè Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el XXVè Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el XXV Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

9. Magnituds i altres referències amb nombres

Les següents convencions estan pensades per al llenguatge escrit, en el cas del llenguatge oral, aquests criteris s'han d'adaptar perquè les xifres siguin entenedores.

9.1. Normes generals

Les quantitats i els anys s'expressen en lletres fins a nou, però prioritzem l'escriptura en xifres en contextos on n'apareix més d'una, sobretot si estan juntes. Preferim l'escriptura amb lletres si la xifra apareix a l'inici de frase.

Segons aquestes dades, 6 de cada 10 pisos de la ciutat són de lloguer.

Han arrestat 2 homes i 1 dona en l'operació.

No alternem xifres i lletres en una enumeració; si un dels nombres s'ha de representar en xifres, s'hi representen tots.

A l'accident han topat 3 cotxes, 2 motos i han resultat ferits 10 vianants.

Els decimals s'escriuen amb coma en lloc d'apòstrof.

Per evitar ambigüitats escriurem sempre les quantitats completes.

Sí: Hi havia entre 10 mil i 12 mil assistents.

No: Hi havia entre 10 i 12 mil assistents.

9.2. Titulars

Als titulars escrits, és millor no començar amb xifres. Si és realment necessari està justificat començar amb la xifra, s'ha d'escriure amb lletres; les que segueixin, però, amb números.

Cinquanta ferits i 3 morts en l'atemptat al centre del Caire.

En cas que hi hagi xifres, cal valorar si s'han d'arrodonir i fer-les intel·ligibles.

Si apareix una sola xifra prioritzem l'escriptura en lletres, encara que sigui superior a nou. Tot i així, en els casos en què per llargada no es poden posar totes les lletres (frase massa llarga, l'escriptura en lletres provoca una línia extra a la portada, xifres amb més d'una paraula...), escriurem xifres. Si n'apareixen diverses, prioritzem les xifres.

En els titulars de ràdio, ha d'estar justificat que es comenci amb una xifra, ja que el fet de només tenir com a referent el so pot fer perdre el sentit de la informació si no es contextualitza abans el significat del nombre.

9.3. Casos específics

9.3.1. Percentatges

Els expressem amb xifres i amb el símbol % enganxat a la xifra.

En cas d'aparèixer més d'un percentatge, el símbol % ha d'anar darrere de cada xifra.

No: Entre un 13 i un 18% dels estudiants enquestats no hi estan d'acord.

Sí: Entre un 13% i un 18% dels estudiants enquestats no hi estan d'acord.

9.3.2. Sèries

Escrivim en xifres les sèries de números, per exemple els números en loteria o quan fem referència als números mateixos.

El número 23760 ha premiat la ciutat de Granollers, al Vallès Oriental.

El 10 del Barça és dubte per al proper partit.

Les unitats de milers van amb punt, els anys i les sèries de números, sense.

El número 23654 de la grossa del 2012 va donar 140 mil euros a la capital catalana.

9.3.3. Centenes, milers, milions, trillions

Escrivim les formes *cent*, *mil*, *milió* i *trilió* en lletres.

Als càirons i a la web, també es poden usar els símbols MEUR i M€ per indicar 'milió d'euros'.

El premi de l'ONCE va deixar a Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès) 11 milions d'euros.

El premi de l'ONCE va deixar a Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès) 11 MEUR.

El premi de l'ONCE va deixar a Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès) 11 M€.

9.3.4. Dècades

Les dècades tant les podem escriure amb números com amb lletres.

Sí: Thomas Wright Fats Waller ret homenatge al jazz de Harlem dels anys 20.

Sí: Thomas Wright Fats Waller ret homenatge al jazz de Harlem dels anys vint.

No fem servir el plural ni afegint una *essa* ni apostrofant-la.

No: L'obra tracta dels seixantes/60's a Barcelona.

Sí: L'obra tracta dels seixanta/60 a Barcelona.

9.3.5. Edats

Les edats les escrivim en xifres, llevat d'un any, que també es pot escriure en lletres. El nombre de mesos dels nadons els escrivim en lletres.

Parlem de nen fins als 14 anys, de jove fins als 25 i d'adult a partir dels 26.

L'article determinat davant d'una xifra indica exactitud, mentre que l'article indeterminat indica aproximació.

L'atur a Espanya és gairebé un 22% de la població activa; la prima de risc se situa en els 423 punts.

9.3.6. Quantitats i mesures estrangeres

Les quantitats expressades en moneda estrangera les traduïm en euros, els peus en metres, els graus fahrenheit en centígrads, i en el cas dels anys de l'hègira en donem l'equivalència en anys.

9.3.7. Ordinals i cardinals

Els numerals ordinals tant els podem expressar en lletres com en xifres. Si usem xifres, tot seguit (sense espai o punt) hi podem escriure l'última lletra de l'ordinal o bé no escriure-hi res. No fem servir les lletres volades.

L'atleta català ha quedat onzè/11è a la classificació.

La novel·la ha tingut tant d'èxit que ja s'està editant la tercera/3a edició.

Aquest any es commemora el 100 aniversari del naixement d'Espriu.

Els ordinals no porten punt: número de loteria 35429, dorsal número 5896, anys 2012... En canvi, els cardinals sí: s'han venut 5.200 números, la nova edició del llibre té 1.526 pàgines, fa 1.850 anys...

Tampoc no porten punts ni espais els números que formen part d'un telèfon o DNI. A la ràdio, però, es poden escriure amb espais o barres per facilitar-ne la lectura.

9.3.7.1. Xifres en edicions de certàmens, mostres, exposicions, fires, etc.

Els números que apareixen en edicions de certàmens, mostres, exposicions, simposis, fires, jornades, concursos, etc. els escrivim amb xifres. Just darrere la xifra escrivim l'última lletra de l'ordinal sense punt final. No és correcte escriure les lletres volades. Tampoc no escrivim el número d'edició en xifres romanes o en lletres.

Sí: Avui s'inaugura el 25è Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el 25è. Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el 25e Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el vint-i-cinquè Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el XXVè Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

No: Avui s'inaugura el XXV Mercat de Música Viva de Vic, a Osona.

9.3.8. Xifres romanes

Escrivim xifres romanes sempre amb majúscules i només en noms de reis i papes, dinasties, segles, en algunes denominacions de carreteres, estacions: Joan Carles I, Benet XVI, segle XVIII, la N-II, estació Alfons X.

10. Expressió de la hipòtesi

Per expressar hipòtesi o per indicar que la informació no està confirmada hi ha diversos recursos. Fem servir marcadors com *probablement*, *sembla*, *potser*, *tot apunta*...

Cal no abusar del condicional de rumor, també anomenat de distanciament o d'hipòtesi, que s'usa per indicar que una informació no està confirmada. Molts llibres d'estil periodístics, tant en llengua catalana com en castellana, recomanen que es recorri a fórmules que remarquin clarament el caràcter hipotètic de la informació o que n'atribueixin directament la font.

No: Els lladres haurien entrat per la porta i haurien robat les joies.

Sí: Segons els Mossos d'Esquadra, els lladres han entrat per la porta i han robat les joies.

11. Criteris de traducció

11.1. Noms relacionats a persones

11.1.1. Antropònims

No traduïm els noms propis, tant si són estrangers com si no. Tampoc aquells antropònims que no tenen equivalent català ni els noms de persona d'altres alfabetes, però sí que els adaptem a l'alfabet llatí:

Karlos Arguiñano i Ferran Adrià són els cuiners convidats al programa d'avui.

L'hereu al tron noruec, Haakon, va haver de ser rescatat dilluns pels guardaespalles i la policia després de caure d'un vaixell.

Des que 'The New York Times' va publicar un reportatge sobre la seva fortuna, Wen Jiabao ha patit diversos atacs informàtics.

11.1.2. Reis, família reial, dinasties

Traduïm els noms propis dels reis i la seva família, tret dels cònjuges que no provenen de família reial. També traduïm les dinasties reials:

Elisabet II d'Anglaterra ha determinat en una carta que tots els descendents del seu fill gran tindran títol de príncep o princesa, fet que invalida el decret del seu avi Jordi V.

El Teatre Victòria acull els Borbons del 'Polònia' fins al 24 de març.

Iñaki Urdangarin ha anunciat que portarà al Tribunal Constitucional el 'cas Nóos'.

11.1.3. Sants, papes i personatges bíblics, històrics i literaris

Traduïm tots els noms de sants, papes i personatges bíblics, històrics i literaris que siguin estrangers:

Les espelmes que s'havien deixat el dia abans en honor a Santa Llúcia han provocat un incendi que ha destrossat un sepulcre de la Seu de Manresa.

A l'examen de filosofia es podia triar entre un text de Plató i un d'Aristòtil.

Gòl-lum, Gàndalf, Frodo i Bilbo Saquet són els personatges més esperats d'El hòbbit'.

11.1.4. Càrrecs

Traduïm tots els càrrecs:

La cancellera alemanya, Angela Merkel, ha considerat comprensible la renúncia del papa Benet XVI.

11.2. Noms relacionats amb coses

11.2.1. Empreses, entitats bancàries, públiques i sense finalitat de lucre

Traduïm els noms propis d'empreses, bancs i caixes que facin servir ells mateixos una traducció catalana. Excepcions: Bundesbank, Deutsche Bank, Espírito Santo.

L'expresident de la CEOE ha negat que es vulguin ocultar els seus béns als creditors de Viatges Marsans.

Traduïm també els noms propis de les entitats públiques i dels seus òrgans de gestió:

El Ministeri d'Hisenda diu que la reforma de l'administració respecta l'Estatut d'Autonomia.

També traduïm les entitats sense finalitat de lucre i les institucions religioses:
Metges Sense Fronteres vol conscienciar la gent sobre la transmissió del VIH de mares a fills amb la iniciativa Amics de Malik.

Tot i que hi ha algunes excepcions: Save the Children, Basta Ya!, Greenpeace.

11.2.2. Botigues i marques comercials

Traduïm els noms genèrics de les marques comercials i els establiments. En canvi, no traduïm el nom propi de l'establiment:

Cada any un famós és l'encarregat d'inaugurar les rebaixes als magatzems Harrods.

Aigües Font Vella i Lanjarón, societat del grup Danone, preveu tancar l'any amb una facturació de 224 milions d'euros.

11.2.3. Partits polítics

Traduïm tots els noms dels partits polítics i sindicats, tret dels que s'han mantingut per tradició: Partido Colorado, Chunta Aragonesista, Sinn Féin.

Joan Carles Gallego, reelegit secretari general de CCOO de Catalunya.

El Partit Socialista Obrer Espanyol demana a Convergència que recuperi la moderació i la responsabilitat d'abans de les eleccions.

11.2.4. Celebracions no catalanes

No traduïm els noms dels esdeveniments històrics i culturals que no són propis de la cultura catalana ni el vocabulari propi d'aquestes celebracions, el qual escriurem entre cometes:

Tres trasllats hospitalaris en l'últim 'encierro' dels Sanfermines.

11.2.5. Documents oficials

Traduïm tots els noms dels documents oficials:

Com molts altres polítics, Mariano Rajoy ha fet pública la declaració de la renda de l'any passat.

Duran defensa l'administració local i demana que es modifiqui la Constitució Espanyola per fer la consulta catalana.

11.2.6. Publicacions periòdiques

No traduïm els noms de les publicacions periòdiques. Els noms de les publicacions els escriurem entre cometes simples:

Aiguafreda és una de les 20 platges més boniques d'Europa segons el diari britànic 'The Times'.

11.2.7. Obres

Segons l'ús generalitzat traduïm o deixem en la llengua original els noms d'obres plàstiques, musicals, monumentals i pictòriques. Els noms d'aquestes obres els escriurem entre cometes simples:

L'artista barceloní Mario Soria exposa fins al 13 de març la seva versió de 'Las Meninas'.

Segons un estudi d'arqueòlegs xinesos, la Gran Muralla és 2.551,8 quilòmetres més llarga del que es pensava.

11.2.8. Llibres

Escrivim el títol català dels llibres que hagin estat traduïts al català. En cas que no hi hagi traducció catalana, és preferible escriure el títol castellà (si en té) abans de deixar l'original:

A causa de l'estrena al cinema, la novel·la d'El hòbbit' arrasa a les llibreries.

A Alemanya, país natal de l'autora, 'Blancanieves debe morir' ha estat un èxit.

(Títol original 'Schneewittchen muss sterben')

11.2.9. Pel·lícules, sèries i documentals

Escrivim en català el títol de pel·lícules, sèries i documentals que tinguin traducció catalana. Cal mirar en quina llengua s'ha estrenat una pel·lícula. En cas que no hi hagi versió catalana, mantenim el títol castellà o l'original si no s'ha traduït:

Pixar torna als cinemes amb 'Brave'.

'La finestra indiscreta' de Hitchcock ha inspirat molts 'thrillers' al llarg de la història.

Pel que fa a pel·lícules que no siguin noves, a l'ésadir podeu trobar si una pel·lícula té versió catalana o no: <http://esadir.cat/filmoteca>.

11.2.10. Premis

Traduïm sempre el nom genèric dels premis i el nom propi dels que tenen traducció catalana. Excepcions: Ondas, Amigo:

El Banc dels Aliments va rebre Premi Príncep d'Astúries de la Concòrdia.

11.2.11. Transport

No traduïm els noms i els models dels vehicles, tret que el nom original sigui il·legible o d'un altre alfabet. Els noms propis s'escriuen entre cometes simples, les marques i els models no:

Arran de l'èxit, l'exposició sobre el 'Titanic' s'ha prorrogat dos mesos més.

El nou Seat León va ser un dels principals protagonistes del 48è Ral·li RACC Catalunya-Costa Daurada.

11.3. Noms relacionats amb llocs

11.3.1. Topònims

Traduïm els noms de poblacions, estats, nacions i regions que tinguin forma catalana:

La Vuelta passarà per Pontevedra, Vigo, Jerez de la Frontera, Tarragona, Valls...

11.3.2. Accidents geogràfics

Traduïm la part genèrica dels noms dels accidents geogràfics (*mar, serralada, riu, llac...*) i el nom genèric si té forma catalana. En alguns, però, no es tradueix ni la part genèrica ni el nom propi:

Dos escaladors morts en una esllavissada als Picos de Europa.

El funambulista estatunidenc Nick Wallenda ha fet història en creuar les cascades del Niàgara.

11.3.3. Vies urbanes

Traduïm la part genèrica dels noms de les vies urbanes (*carrer, avinguda, plaça...*) i el nom genèric si té forma catalana. En alguns, però, no es tradueix ni la part genèrica ni el nom propi:

Milers de manifestants han anat des d'Alexanderplatz cap a la Porta de Brandenburg per l'avinguda Unter den Linden per expressar el seu malestar en contra de la crisi.

11.3.4. Edificis

Traduïm la part genèrica dels noms dels edificis (*hospital, clínica, teatre, camp, plaça de toros, cinema...*) i el nom genèric si té forma catalana:

Després de pocs dies de la inauguració, la cúpula de la plaça de toros de Las Ventas ha caigut sense provocar ferits.

11.4. Operacions policials

Traduïm els noms de les operacions policials.

El mot *operació* s'escriu en minúscula i entre cometes simples juntament amb el nom propi, el qual s'escriu en majúscula:

Els imputats en l'operació Mercuri' han de tornar a declarar davant del jutge.

11.5. Vocabulari d'esports

Traduïm el nom dels equips amb topònim o gentilici que tinguin forma catalana i el noms dels estadis o camps:

L'Atlètic de Madrid s'enfronta aquest dissabte al Rayo Vallecano.

En canvi, no traduïm el nom dels patrocinadors i els equips sense topònim o gentilici:

L'ICG Software Lleida va derrotar el Coinasa Liceo al Palau d'Esports de Riazor.

11.6. Fenòmens naturals

Traduïm la part genèrica, però no el nom de persona, el qual s'escriu entre cometes simples:

L'huracà 'Sandy' va provocar la cancel·lació de la Marató de Nova York.

11.7. Emissores i canals privats

No traduïm el nom propi de les emissores o canals privats:

La Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya ha mostrat rebuig al nou programa de Cuatro, 'Palabra de gitano'.

11.8. Sigles i acrònims

Traduïm la denominació completa de la sigla o l'acrònim, tret d'algunes excepcions com la BBC (British Broadcasting Corporation) o ETA (Euskadi ta Askatasuna). No traduïm la sigla original, tret que provingui d'un altre alfabet o bé pertanyi a una organització internacional: El COI ha decidit treure a Lance Armstrong la medalla de bronze que va guanyar en els Jocs Olímpics de Sydney.

sigla anglesa: IOC International Olympic Committee

sigla francesa: CIO Comité International Olympique

sigla catalana: COI Comitè Olímpic Internacional

11.9. Unitats de mesura

Convertirem pesos, longituds, temperatures, etc. a les unitats de mesura utilitzades a Catalunya:

No: Les obres de la carretera afecten nou milles.

Sí: Les obres de la carretera afecten 15 quilòmetres.

11.10. Frases o paraules en altres llengües

Quan una frase conté paraules en altres llengües prou conegudes pels lectors o telespectadors o bé especialment significatives, no cal posar la traducció entre claudàtors. En cas que siguin paraules o frases poc usuals, s'ha de canviar per l'equivalent en català.

Sí: 'Ich bin ein Berliner' o 'I have a dream' són frases que perduraran al llarg de la història de la humanitat.

12. Puntuació

12.1. Coma

En la lectura, marca entonació ascendent i una pausa, que indica que la frase no està tancada.

12.1.1. Usos

- Separa els termes d'una enumeració, tret dels que estan units per una conjunció:

Els Mossos han detallat que durant el dispositiu policial es van escorcollar domicilis de Barcelona, Santa Coloma de Gramenet i Badalona, i trasters de Sant Adrià de Besòs, l'Hospitalet de Llobregat i Sant Just Desvern.

- Separa seqüències oracionals o proposicionals:
El termini d'admissió d'originals finalitza el 30 de setembre, l'obra guanyadora es presentarà el 16 de març de l'any vinent i serà publicada per l'editorial patrocinadora del concurs.
- Davant de les conjuncions *i*, *o*, quan introdueixen una frase nova, sobretot quan sense coma es podrien interpretar malament:
La pressió de les famílies d'alumnes d'escoles públiques s'ha imposat, i el Departament d'Ensenyament redactarà les mesures sanitàries que s'hauran de complir perquè els alumnes puguin portar el dinar en una carmanyola.
- Marca incisos, és a dir, fragments intercalats que amplien, aclareixen o completen l'oració principal. No se n'ha d'abusar i han de ser breus:
La investigació ha permès detenir 24 membres, 21 homes i tres dones, d'aquesta organització criminal.

Els incisos poden ser:

- Explicatiu (informació addicional que es pot ometre sense variar el sentit de la frase):
El portaveu de la Generalitat, Francesc Homs, ha comparegut aquest migdia davant els mitjans.
 - Especificatiu (informació imprescindible), en aquest cas, la coma no és necessària:
Els alumnes(,) que no estan d'acord amb la pujada del preu de les matrícules(,) continuen acampats davant les facultats.
- Quan es parla a algú (audiència, redactor desplaçat o corresponsal):
Tots vosaltres, seguidors del programa, podeu enviar els vostres comentaris a través del Facebook o Twitter.
 - S'escriu abans, després, o abans i després d'un vocatiu:
Gràcies, senyora presidenta, per haver-nos atès en directe a la ràdio.
 - Indica desplaçaments del subjecte i també en frases amb altres elements desplaçats que no mantenen l'ordre neutre:
El resultat de les proves de selectivitat d'enguany, el sabran primer per missatge de text i més tard es publicarà al web.
 - Marca l'elisió del verb. Aquest ús és habitual en els titulars:
El conseller, a favor d'agilitar els tràmits.
 - Substitueix un verb sobreentès o ja esmentat abans en el context:
Un dels acusats ha estat condemnat a 10 anys de presó, i l'altre, a sis.
 - En oracions condicionals, després de la proposició encapçalada per *si*:

Si s'aproven els nous punts de la llei de costes, algunes poblacions tindran més seguretat jurídica.

- En oracions distributives:
Un dels candidats a l'alcaldia va parlar extensament sobre els canvis que faria, l'altre en va esmentar només els punts clau.
- Després dels complements introduïts per locucions preposicionals com *pel que fa a, tot i, d'acord amb*, etc., a començament de frase:
Tot i el fracàs, no s'ha de llançar la tovallola.
- Davant de les proposicions adversatives introduïdes per *però, encara que, llevat que, tret de, menys, sinó, si bé, amb tot, tot i que*:
El nou model de la gamma no solament té una estructura més sòlida, sinó que també contamina menys.
- Separa adverbis, locucions adverbials i conjuntives *per tant, doncs, per descomptat, efectivament, així mateix, almenys, sens dubte, no obstant, és a dir, en resum...* de la resta de la frase:
L'objectiu de la banda no era, doncs, robar peces de valor sinó diners en efectiu.
- Abans i després d'*etcètera*:
L'objectiu de l'exposició és mostrar la gastronomia, les tradicions, la ideologia, etcètera, de cada una de les cultures que conviuen al país; o bé: L'objectiu de l'exposició és mostrar la gastronomia, les tradicions, la ideologia, etc., de cada una de les cultures que conviuen al país.
- Separa la part entera i la part decimal de les xifres:
Aquest any les inversions han estat de 7,5 milions d'euros.

En canvi, no s'ha d'escriure una coma:

- Entre subjecte i predicat. No se separa amb coma el subjecte del verb ni el verb del complement directe, l'indirecte o el preposicional, tret que s'hi intercali algun incís:
No: Els membres del comitè, s'han reunit aquest matí.
Sí: Els membres del comitè s'han reunit aquest matí.
Sí: Els membres del comitè, entre ells el director de la fundació, s'han reunit aquest matí.
- Davant de parèntesi o guió, però sí que ha d'anar al darrere si és sintàcticament necessària:
La qüestió va ser tractada en l'últim ple (18 de maig), i aprovada per majoria absoluta.
- Darrere de la conjunció *però* quan precedeixi una oració interrogativa:
Però ¿en què s'invertirà la resta del pressupost de la Generalitat?

12.2. Punt

Amb el punt s'assenyala el final d'una oració completa i se separen les diverses idees o matèries incloses dins d'un text. Després d'un punt sempre s'escriu majúscula. En la lectura es marca amb una entonació descendent i una pausa.

12.2.1. Tipus

Punt i seguit: tanca una oració dins d'un paràgraf; es fa una pausa més resolutiva que la de la coma, no hi ha interrupció de la narració.

Punt i a part: tanca un paràgraf; es fa una pausa més llarga, hi ha canvi de ritme narratiu.

Punt final: tanca un text.

12.2.2. Usos

- Separa oracions que no tenen cap relació sintàctica, però sí temàtica:
Com a conseqüència de l'explosió, es van trencar alguns vidres de cotxes aparcats prop del lloc del sinistre. També hi va haver alguns ferits i alguns habitatges van patir desperfectes.
- Darrere de les abreviatures:
L'atur ha augmentat molt en els últims mesos (v. gràfic).
- Darrere de les cometes de tancament en citacions textuais:
L'entrenador va amenaçar: "Qui no rendeixi al màxim s'asseurà a la banqueta".
- En cas de les frases entre parèntesis, el punt final anirà fora del parèntesi si la clàusula comença amb minúscula, i a dins si la clàusula comença amb majúscula:
S'ha de fer una votació amb tots els afectats abans d'aprovar la proposta veïnal. (Cal explicar amb detall totes les solucions aportades pels veïns abans de votar.)
- Quan una citació entre cometes acabi amb un signe d'admiració o d'interrogació, es posa el punt al darrere de les cometes de tancament:
L'alcalde va preguntar: "¿Si nosaltres no treballem dur per tirar la ciutat endavant, qui ens ajudarà?".
- Per expressar hores de manera digital:
L'horari d'atenció al públic és de 10.30h a 14.45h i de 16.30h a 20.30h.

Però no s'escriu punt:

- Darrere dels signes de tancament d'admiració i interrogació ni dels punts suspensius:
Tot i haver patit un greu accident, l'atleta vigatà ha afirmat que un cop recuperat tornarà a les curses al més aviat possible!
- En sigles, símbols del sistema internacional d'unitats, anys, fraccions decimals:
L'OCDE ha revisat a la baixa les previsions econòmiques per a Espanya i considera que l'economia estarà en recessió aquest any (amb una caiguda de l'1,6% del PIB) i el 2013, quan preveu un descens del 0,8%, en contra dels càlculs del govern central.

12.3. Punt i coma

El punt i coma és un signe a mig camí entre la coma i el punt. S'utilitza poc en els textos audiovisuals, en què les frases solen ser curtes i d'estructura senzilla.

12.3.1. Usos

- Separa enumeracions complexes o que tinguin comes interiors. Quan l'últim element de l'enumeració va precedit per una conjunció, en lloc de punt i coma, s'hi posa coma: Pel que fa a la Segona A, empat sense gols del Nàstic, a casa, contra l'Elx; empat també del Girona a la Corunya, amb gol gironí en el temps afegit, i derrota del Barça B a Granada, on els d'Eusebio han perdut per 4 a 1.
- Relaciona noms propis amb càrrecs, ocupacions o especialitat: El premi l'han recollit el director del curtmetratge, Víctor Casas; el guionista, Manel Prats, i l'actriu, Emma Vila.
- Uneix oracions independents, però relacionades entre si: En cap cas s'ha dit que s'hagi de deixar de viatjar a països exòtics; simplement, es demana precaució a l'hora de menjar i beure productes no envasats.

12.4. Dos punts

Els dos punts es fan servir per introduir elements que completen, desenvolupen o amplien el discurs.

Darrere dels dos punts s'escriu en minúscula, tret que s'escrigui un nom propi o hi hagi una citació textual entre cometes.

12.4.1. Usos

- Introdueixen enumeracions: Els vilafranquins han fet tres castells de gamma extra: el 4 de 9 amb folre i agulla, el 5 de 9 amb folre i el pilar de 8 amb folre i manilles.
- Donen pas a una citació textual en estil directe: Artur Mas ha afirmat: "No hi ha llengües de primera i de segona".
- Expliquen una proposició general: Les platges amb més bona puntuació segons l'informe: Es Banc (Formentera), El Crit (Mont-ras), Punta Romaní (Escala) i l'Alguer (Mataró).
- Permeten estalviar, sobretot en titulars escrits, elements de la frase que queden sobreentesos: IVA: pujada a la vista

12.5. Punts suspensius

Els punts suspensius, que són tres, deixen la frase inacabada i donen a entendre que s'omet algun element.

S'interpreten amb una entonació ascendent, que no tanca el discurs.

Si es considera que el període s'ha acabat, al darrere s'escriu majúscula, si no, minúscula.

12.5.1. Usos

- Indiquen una enumeració incompleta. També s'usen per expressar temor, sorpresa, dubte i suspens:
A través de tots els sentits, l'artista pretén que els visitants siguin capaços de percebre la seva obra amb les diferents textures, olors, sons...
- Assenyalen una frase inacabada o la interrupció intencionada del discurs:
Els interessats en aquesta ajuda cal que trametin una còpia del document al consistori, el consell comarcal...
- Abans d'un tall de veu, indiquen que la frase està incompleta i que el text del tall de veu la complementa.
- Juntament amb claudàtors indiquen que s'ha omès una part de la citació textual:
En diferents articles del codi penal [...] s'estableixen els quatre tipus de suspensió: ordinària, extraordinària, per malaltia greu amb patiments incurables i per trastorn mental greu sobrevingut.

No cal posar punts suspensius:

- Si s'escriu *etc.*, no cal posar punts suspensius al darrere:
També hi han assistit el director del Memorial Democràtic, Miquel Caminal, i representants d'entitats com l'Associació d'Expresos Polítics, l'Associació pro-Immolars per la Llibertat, l'Amical Mauthausen i altres camps, etc.

12.6. Signes d'interrogació

Els signes d'interrogació serveixen per marcar l'entonació de les oracions interrogatives.

12.6.1. Usos

- En els textos orals és recomanable posar el signe d'obertura i el de tancament, encara que l'oració sigui curta, per assegurar una entonació correcta:
Tenint en compte les declaracions negatives dels experts, ¿què es pot fer per no crear alarma?
- En canvi, en els textos escrits només posem el signe d'obertura quan l'oració és llarga i complexa o quan la interrogació només afecta una part de l'oració:

¿Què més s'ha de fer per conscienciar la població sobre la donació de sang per poder tenir-ne prou en cas d'emergència?

- Una expressió que conté pregunta i exclamació és possible obrir-la amb el signe d'exclamació i tancar-la amb el d'interrogació:
¡Però què passarà si es perd el partit de demà de la Lliga de Campions?
- Després del signe d'interrogació s'hi pot posar coma, punt i coma i guió. En canvi, en cas que s'hagin de posar punts suspensius, aquests van al davant:
Vés-te'n a...!
- Es col·loquen dins de les cometes o els parèntesis en cas que formi part de l'expressió que va tancada entre aquests signes:
Els actors tornen a coincidir a l'escenari (ja van treballar junts a 'Qui té por de Virginia Woolf?') en una obra que no deixarà indiferent a ningú.
- Quan s'escriuen diverses oracions interrogatives seguides, cada una haurà de començar amb majúscula si no se separen amb coma o punt i coma:
Què va passar realment?, qui ho va fer?, com es va dur a terme tot plegat? Aquestes preguntes encara han de ser resoltes per la policia.

12.7. Signes d'exclamació

Els signes d'exclamació marquen l'entonació de determinades interjeccions i oracions. Serveixen per expressar ironia, dubte o sorpresa.

12.7.1. Usos

- En els textos orals és recomanable posar el signe d'obertura i el de tancament, encara que l'oració sigui curta, per assegurar una entonació correcta:
¡Visiteu les noves instal·lacions esportives de la ciutat durant la jornada de portes obertes! ¡Us hi esperem!
- En els textos escrits només posem el signe d'obertura quan l'oració és llarga i complexa o quan l'exclamació només afecta una part de l'oració:
Visiteu les noves instal·lacions esportives de la ciutat durant la jornada de portes obertes. ¡Us hi esperem!
- Quan una oració és alhora interrogativa i exclamativa fem servir conjuntament els dos signes; en aquest cas, el d'interrogació el col·loquem a dins:
Quins seran els nous canvis administratius, ara?!
- Si es tracta d'una expressió que conté al mateix temps una pregunta i exclamació, és possible obrir-la amb el signe d'exclamació i tancar-la amb el d'interrogació:
¿Com volen que les famílies es recuperin econòmicament si ningú els ajuda!
- Els punts suspensius es posen al davant del signe d'exclamació final si el sentit de la frase queda incomplet, i al darrere si el sentit queda complet:
Marxa d'aquí! No et vull ni...!

- Es col·loquen dins de les cometes o els parèntesis en cas que formi part de l'expressió que va tancada entre aquests signes:
El jugador durant el període de recuperació va dir: “Si m'entreno amb ganes podré jugar!”.

12.8. Parèntesi

Els parèntesis introdueixen informació complementària que no té enllaç amb la resta de la frase, però ajuda a explicar-la.

12.8.1. Usos

- En els textos orals s'eviten els incisos sintètics entre parèntesis, propis dels textos escrits, i es presenta la informació sense suprimir cap dels elements habituals en llengua parlada.
 - Llengua escrita: L'accident ha passat al Masnou (Maresme) a primera hora del matí.
 - Llengua oral: L'accident ha passat al Masnou, al Maresme, a primera hora del matí.
- Les traduccions de títols d'obres, cançons, pel·lícules... s'escriuen dins els parèntesis: 'Der Zauberberg' ('La muntanya màgica')
- Poden precedir un parèntesi els punts suspensius i el punt. Altres signes han d'anar al darrere:
Aquest llibre, amb el títol de 'Trece dioses' (Alianza Editorial, Madrid 1989), és la primera novel·la de l'escriptor asturià.

12.9. Claudàtors

Els claudàtors tenen una funció semblant als parèntesis i s'usen comptades vegades.

12.9.1. Usos

- Afegits externs a un text original per facilitar-ne la comprensió:
Per l'entrenador: “El mal resultat del partit [0-4] ha estat un cop dur, però ara cal seguir lluitant.”
- Indica una omissió parcial o un escapçament del text citat:
“Aquests contactes [...] van tenir la intenció d'evitar una confrontació amb la flotilla 'Màrmara', i van continuar fins a la vigília de l'arribada de la flotilla a les costes de Gaza”, ha agregat.

12.10. Guió

El guió, també anomenat guió llarg, és un recurs de contrast que s'utilitza per marcar incisos. El primer guió s'escriu enganxat a la paraula que el segueix, i el segon, enganxat a l'última paraula de l'incís.

12.10.1. Usos

- Per tancar incisos introduïts en una oració que es poden suprimir sense que quedin afectats per la sintaxi i el sentit de la frase:
La majoria de les persones apuntades —unes 70— provenen d'estudis superiors.
- Per introduir una frase incidental dins d'una altra oració que va entre parèntesis:
Molts famosos directors cinematogràfics no en tenen prou amb la direcció darrere les càmeres —Alfred Hitchcock, Peter Jackson, James Cameron, Woody Allen (qui moltes vegades s'ha interpretat a ell mateix)—, de manera que també actuen en les seves pel·lícules.
- En cas que coincideixi amb coma, punt i coma, dos punts, aquests signes han d'anar després del guionet de tancament:
La situació, segons Pere Bosch —portaveu de l'empresa demandant—, és insostenible.

No s'escriu guió:

- En les preguntes d'una entrevista.
- Quan el tancament de l'incís coincideix amb el punt final del paràgraf:
Els catalans només han guanyat un partit més que els gallecs —un total de 18 triomfs.

12.11. Guió baix

S'usa en algunes adreces de Twitter, per diferenciar-les. Però cal evitar aquest ús.

12.12. Barra inclinada

Quan la barra inclinada uneix dues paraules, s'escriu sense cap espai en blanc davant ni darrere, i amb un espai en blanc a banda i banda quan uneix formes complexes:

Farem el trajecte Barcelona/Girona en tren.

Farem el trajecte Arenys de Mar / Barcelona en tren.

En els càirons, s'escriu per separar elements de localitzacions —per exemple, localitat i comarca—, i es deixa espai en blanc davant i darrere la barra:

Gavà / Baix Llobregat, aquest matí

12.12.1. Usos

- Indica relació, alternança o oposició entre dos elements:
La relació treballadors/empresa ha millorat amb les noves condicions laborals.
- En els nombres trencats la barra inclinada serveix per separar el numerador del denominador:
El film ofereix a l'espectador $\frac{3}{4}$ d'hora d'acció i grans efectes especials.
- Els biennis de cursos acadèmics, de temporades i de qualsevol altre període que inclogui parts de dos anys naturals, s'escriuen amb una barra inclinada entre els dos períodes:
El davanter Xavi Molist va jugar la temporada 2000/2001 al CE Sabadell.

13. Majúscules i minúscules

13.1. Noms relacionats a persones

13.1.1. Antropònims, déus, dinasties

Escrivim amb majúscula inicial tant els noms i els cognoms com els diminutius de les persones.

Les partícules d'enllaç que a vegades hi ha entre nom i cognom les escrivim amb minúscula quan hi ha el nom complet i amb majúscula quan només s'escriu el cognom:
L'entrenador espanyol, Vicente del Bosque, ha sorprès els mitjans de comunicació.

Les partícules connectores que formen part del nom (*de, von*) poden clarament obviar-se en alguns casos (*Beethoven, Falla*), i en altres casos és tan correcte escriure-les com no fer-ho (*Von Karajan, Karajan*).

Escrivim amb majúscula inicial els noms de déus i deesses, dinasties i llinatges, però els adjectius que en derivin, en minúscula:

Les peces que se subhastaran de la dinastia Ming tenen un valor incalculable.
El Parlament taparà la part central de l'escut borbònic que hi ha a la façana.

13.1.2. Sobrenoms, àlies i pseudònims

Escrivim amb majúscula els sobrenoms de reis, papes i sants, en tots els elements que en formen part, excepte preposicions i articles. Cap element s'escriu entre cometes:
L'exposició de Jaume I el Conqueridor és una mostra didàctica.

Si el sobrenom apareix amb el nom real, s'escriu entre cometes simples. En cas que el sobrenom vagi sol, no ha de portar cap marca tipogràfica i generalment no el traduïm:
Berlusconi, 'Il Cavaliere', afronta un judici clau.
Il Cavaliere afronta un judici clau.

Escrivim en majúscula l'article que forma part del sobrenom i no es contreu en cas que tingui una preposició al davant:

Magnífica cursa d'Il Dottore al circuit de Montmeló!

Hi ha sobrenoms que van sempre acompanyats per elements que tenen la funció de distingir persones amb el mateix nom o bé per identificar-les. Aquests elements s'escriuen en majúscula inicial els substantius i en minúscula els articles i les preposicions:
A Londres es convoquen passejades per explicar la història de Jack l'Esbudellador.

Els sobrenoms populars o els inventats pels mitjans de comunicació van en minúscula i entre cometes simples:
Els Mossos d'Esquadra han pogut detenir el presumpte 'violador del parc'.

13.1.3. Càrrecs, títols nobiliaris

Escrivim amb minúscula inicial tots els càrrecs, professions i títols nobiliaris:
Els prínceps d'Astúries, Felip i Leticia, han presidit l'acte.

13.1.4. Formes de tractament

Escrivim amb majúscula inicial tots els elements que formen part de les fórmules protocol·làries de tractament, tret de les preposicions i els articles, tant si s'escriuen totes les paraules com si s'abreugen. I el mateix passa amb les que no són catalanes:
El Molt Honorable President de la Generalitat ha comparegut davant dels mitjans.

13.2. Noms relacionats amb animals o vegetals

Escrivim amb majúscula inicial els noms propis d'animals, tant si són reals com ficticis. A més, generalment no els traduïm (tret dels mitològics):
L'ovella Dolly ha estat sacrificada a causa d'una malaltia pulmonar.

Escrivim amb majúscula inicial els noms científics dels éssers vius escrits en llatí (per tant, entre cometes simples) i no porten article, però la resta de paraules s'escriuen en minúscula:
S'han posat de moda les baies de goji, fruit de la planta 'Lycium barbarum'.

En canvi, escrivim amb minúscula les races dels animals:
La famosa collie, Lassie, va tenir un èxit televisiu considerable.

13.3. Noms relacionats amb coses

13.3.1. Objectes únics, obres d'art

Escrivim amb majúscula tots els elements que formen part del nom d'objectes únics i obres d'art, tret dels adverbis i les preposicions:
Turisme ofereix la possibilitat de fer el camí del Sant Graal entre Osca i València.

13.3.2. Marques registrades, models de vehicles

Escrivim en majúscula inicial el nom de marques registrades i els models dels vehicles (avions, cotxes, naus...):

Seat preveu vendre 200 mil unitats del nou León, que es fabricarà a Martorell.

Els noms dels vehicles s'escriuen entre cometes simples:
Es commemora l'any del Centenari de l'Enfonsament del 'Titanic'.

13.3.3. Productes territorials i obres d'art anomenades pel nom de l'autor

S'escriuen en minúscula els productes que es coneixen pel territori on són produïts:
La producció de penedès i de rioja ha augmentat aquest any.
Durant l'escorcoll de l'habitatge s'han trobat diversos rembrandts.

13.3.4. Astres, planetes, satèl·lits, estrelles i constel·lacions

Per norma general, escrivim amb majúscula inicial els noms dels astres, planetes, satèl·lits, estrelles i constel·lacions. *Sol*, *lluna* i *terra* seguiran la normativa quan es facin servir com a noms propis:
Aquest diumenge, la Lluna passarà per davant del Sol i produirà un eclipsi solar.

13.4. Noms relacionats amb llocs

13.4.1. Vies urbanes i interurbanes

Escrivim en majúscula inicial el tipus de via i el nom de la via, en minúscula, tot i que hi ha excepcions: la Via Laietana, la Rambla (Barcelona), la Gran Via, el Barri Vell (Girona).
Els manifestants han tallat tota la Rambla i han causat aldarulls al passeig de Gràcia.

Els noms de les carreteres, autovies i autopistes també van amb majúscula inicial:
A causa de l'operació tornada s'han format llargues retencions de 10 quilòmetres a la Nacional 340 a l'altura de Comaruga.

13.4.2. Accidents geogràfics i punts cardinals

Escrivim amb minúscula la part genèrica dels accidents geogràfics i punts cardinals (*cap*, *vall*, *delta*, *illes*, *serra*, *golf*, *estany*, *pantà*...) i el nom propi, amb majúscula:
Les fortes pluges han provocat l'augment del cabal del pantà de Sau.

Per norma general els punts cardinals s'escriuen amb minúscula, tot i que si formen part d'una forma ja consolidada, porten majúscula. En el nom dels pols, va amb minúscula (pol nord, pol sud):
Se sospita que els lladres robaven les màquines per enviar-les a l'Europa de l'Est.

13.4.3. Topònims amb article

- Topònims catalans o catalanitzats
En els topònims catalans o que tenen forma catalana escrivim l'article amb minúscula inicial (*el*, *la*, *en*, *na*) i aquest es contreu en cas que precedeixi una preposició:
Aquest estiu encara hi haurà més afluència de francesos a s'Agaró.
A l'aeroport del Prat hi ha rècord de passatgers.

- Topònims no catalanitzats

Escrivim amb majúscula l'article dels topònims que no tenen forma catalana, del qual no en fem la contracció:

El magnat de Las Vegas, Sheldon Adelson, no ha estat gaire ben rebut.

13.4.4. Denominacions geopolítiques, històriques, literàries i coreferents

Les denominacions geopolítiques, històriques, literàries i els coreferents, tot i que no són formes oficials, les escrivim amb majúscula inicial en tots els elements (excepte les preposicions i els articles). Però escrivim en minúscula l'adjectiu si només fa referència a la situació física:

Des de la seu territorial de l'Institut Català de les Dones a les Terres de l'Ebre, situada a Tortosa, es coordina el desplegament de les polítiques de dones.

13.4.5. Edificis i sales

Escrivim amb majúscules els noms d'edificis i sales molt coneguts, tot i que generalment el mot genèric s'escriu amb minúscula. Pel que fa al *can*, l'escrivim amb majúscula inicial si forma part del nom d'un edifici emblemàtic o d'un nom propi:

Avui se celebra el concert del carilló al Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat.

Els Mossos d'Esquadra han registrat dos domicilis del barri de Ca n'Espinós de Gavà.

Si els noms no són catalans els escrivim amb majúscula:

El president de la Generalitat ha estat rebut pel rei al palau de La Zarzuela.

13.5. Noms relacionats amb la història i cultura

13.5.1. Períodes i fets històrics, moviments artístics

Escrivim amb minúscula els períodes històrics i els moviments artístics, excepte tres moviments artístics per evitar que es confonguin amb les paraules d'àmbit general que s'escriuen igual: Renaixement, Romanticisme, Il·lustració.

El modernisme i el noucentisme catalans s'exposaran al Museu de Van Gogh.

En canvi, escrivim amb majúscula inicial els fets històrics destacats:

La pel·lícula vol reflectir la vida diària dels ciutadans que van patir la Transició.

La paraula *guerra* només l'escrivim en majúscula en cas que faci referència a *la Guerra Civil Espanyola*, *la Primera Guerra Mundial* i *la Segona Guerra Mundial*. En la resta de casos es considera com a genèric (*guerra del Golf*, *guerra freda*, *guerra del cava...*).

13.5.2. Festes oficials, populars, religioses

Escrivim amb majúscula tots els substantius i adjectius de les festes oficials, populars i religioses:

Els botiguers catalans esperen vendre més aquest any durant la campanya de Nadal.

La manifestació de l'Onze de Setembre serà multitudinària.

13.5.3. Fires, cimeres, congressos, simposis, col·loquis, jornades, dies mundials

Escrivim amb majúscula tots els substantius i adjectius que formin part del nom de fires, cimeres, congressos, simposis, col·loquis, jornades, dies mundials i anys commemoratius: Per al 21 de març, el Dia Mundial de la Poesia, llegirem poesies de Tomàs Lluç.

13.6. Noms d'organismes, entitats i empreses

13.6.1. Òrgans de govern i administracions públiques

Escrivim amb majúscula els substantius i adjectius que siguin part del nom d'òrgans de govern, administracions públiques i els departaments que els formen:

El Ministeri de Foment i el Departament de Territori de la Generalitat estudien noves mesures per millorar la xarxa viària.

El conseller de Salut ha estat el representant espanyol al Consell de Ministres de la Unió Europea a Brussel·les.

13.6.2. Consolats i ambaixades

Escrivim amb minúscula inicial els noms dels consolats i ambaixades:

Un grup de sahrauís van ser agredits al consolat del Marroc de Palma.

13.6.3. Govern, executiu, administració, ajuntament, consistori i estat

Escrivim amb minúscula les paraules *govern*, *executiu* i *administració*, tant si aquests termes van sols com acompanyats: *delegació del govern*, *subdelegació del govern*, *administració pública*...

Escrivim *consistori* amb minúscula. En canvi, escrivim *ajuntament* en majúscula quan fa referència a l'òrgan gestor i en minúscula si es parla de l'edifici:

L'Ajuntament ha organitzat un concurs de cartells per a la Festa Major.

L'exposició es fa a l'edifici de l'ajuntament.

Escrivim amb majúscula la paraula *estat* quan ens referim a un estat concret i en minúscula l'adjectiu: *Estat espanyol*. En minúscula en altres casos: *un estat fort*, *els estats membres*.

13.7. Divisió per àmbits

13.7.1. Vocabulari legislatiu i judicial

Escrivim amb majúscula les cambres legislatives (*Cambra dels Lords*, *Cambra dels Comuns*, *Senat*), els parlaments (*Parlament francès*, però *Parlament Europeu*). També les comissions parlamentàries, els grups parlamentaris, òrgans i instàncies judicials, fiscals concretes:

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ha confirmat que l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès té dret a denegar la construcció dels pisos a Torre Negra.

En canvi, escrivim amb minúscules les designacions coreferents (*la cambra legislativa catalana, la cambra alta, la cambra baixa*), tribunals ordinaris i les seves sales, fiscalies (nom genèric):

El jutjat d'instrucció número 2 de Barcelona ha decretat la llibertat d'un dels joves.

13.7.2. Vocabulari polític

Escrivim amb majúscula els noms propis de partits polítics i sindicats:

Comissions Obreres i la Unió General de Treballadors han confirmat la convocatòria.

13.7.3. Vocabulari militar i cossos de seguretat

Quan la paraula policia va sola, l'escrivim amb minúscula, així com exèrcit i forces armades. En majúscula escrivim els noms dels cossos de seguretat:

L'evacuació dels bombers de les Brigades de Reforç d'Incendis Forestals (BRIF) va complicar l'actuació de l'incendi d'Horta, segons explica l'inspector en cap dels bombers.

Pel que fa als grups especials i les operacions militars i policials, els escrivim amb majúscules i entre cometes simples:

El jutge instructor ha tornat a aixecar el secret de sumari de l'operació Malaia'.

13.7.4. Vocabulari religiós

Escrivim *església* en majúscula inicial sempre que es refereixi a la institució, per distingir-ho de l'edifici (que escriurem en minúscula): *l'Església catòlica, l'Església anglicana, S'han casat a l'església del barri*.

El Papa ha declarat que ve a visitar una església local.

Els òrgans de decisió s'escriuen en majúscules i les demarcacions territorials en minúscula:

La diòcesi de Girona ha ordenat en quatre anys sis diaques.

13.7.5. Vocabulari empresarial

Escrivim amb majúscula els noms de les empreses i els seus departaments. En canvi, els organismes de direcció, en minúscules:

El nou telèfon intel·ligent ha superat les previsions del Departament de Màrqueting d'Apple.

La junta de govern ha decidit cessar-lo.

13.7.6. Vocabulari financer i borsari

Només escrivim *borsa* en majúscula si ho esmentem com a nom propi. També van amb majúscula els índexs borsaris (*Ibex-35*):

Els aldarulls dels manifestants s'han centrat a la seu de la Borsa de Barcelona.

La borsa torna a registrar pèrdues avui, l'Ibex-35 perd dos punts.

13.7.7. Vocabulari sanitari

Escrivim amb majúscula inicial tant el nom dels centres sanitaris com els dels seus departaments i àrees:

L'Hospital de la Vall d'Hebron ha rebut les víctimes de l'accident múltiple de l'AP-7.

13.8. Òrgans internacionals

Escrivim amb majúscula tots els substantius i adjectius d'òrgans internacionals:
Els ambaixadors de l'OTAN han celebrat aquest dimarts una reunió extraordinària.

13.9. Àmbit educatiu

Escrivim amb majúscula inicial els cicles educatius, carreres, cursos, assignatures, màsters, postgraus, universitats i facultats:
Els alumnes de Batxillerat podran fer la preinscripció al maig, en canvi, els de Secundària no podran començar els tràmits fins al juny.

13.10. Entitats i esdeveniments esportius

Escrivim amb majúscula els substantius i adjectius dels noms dels organismes esportius i dels òrgans dependents: la Unió Esportiva Lleida, el Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics, la Federació Internacional de Futbol Associació...

Escrivim amb majúscula el nom d'esdeveniments esportius i en minúscula el nom de l'esport o especialitat: la Lliga alemanya, la Copa Confederacions de futbol, els Mundials de natació, els Special Olímpics, la Fórmula 1...

Escrivim amb majúscula el nom de les categories esportives: la Primera Divisió, la Segona B, la Tercera Regional, la Primera Catalana...

Escrivim la paraula 'torneig' i 'ral·li' amb majúscula quan formin part del nom propi d'un esdeveniment esportiu, encara que el nom només faci referència al lloc on se celebra: Torneig Comte de Godó, Ral·li Catalunya-Costa Daurada...

Escrivim amb minúscula els noms dels òrgans de decisió dels organismes esportius: la junta directiva, l'assemblea de compromissaris...

Escrivim amb minúscula els grups i fases de competicions esportives: cap de sèrie del grup B, la final, el 'play-off', però escrivim amb majúscula la Final a Quatre.

13.11. Grups professionals, culturals i artístics

Tots els elements s'escriuen amb majúscula inicial tret de les preposicions i els articles:
La ràdio d'Andorra ha entrevistat Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural.

13.12. Premis i medalles

Escrivim amb majúscula la paraula *premi* quan no fa referència a cap premi en concret, en canvi, si es parla sobre un premi específic escrivim tot el nom del premi en majúscules (tret de preposicions i articles):

Wisława Szymborska, poetessa polonesa que va rebre el Premi Nobel de Literatura el 1996, ha mort avui.

També escrivim amb majúscules el nom oficial les distincions concedides per entitats i institucions:

La Federació Catalana de Fotografia ha creat diverses distincions, com Artista FCF, Mestre FCF, Membre d'Honor FCF per distingir personalitats i entitats eminents en l'àmbit de la fotografia.

13.13. Documents oficials

Els carnets i documents identificatius els escrivim amb minúscula:
Només cal incloure el número del document nacional d'identitat o el passaport i una contrasenya.

Escrivim les lleis amb majúscula inicial si se citen amb el nom oficial:
Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya.

En canvi, les escrivim en minúscula si el nom és un coreferent periodístic:
La llei antitabac, la llei de dèficit zero, llei de costes...

Els documents constitucionals els escrivim amb majúscula:
Constitució Espanyola, Constitució Europea, Carta Magna...

En els tractats i pactes internacionals escrivim amb majúscula els noms i adjectius que formen part del nom:
L'any 2012 acaba el període que s'havia posat com a objectiu al Protocol de Kyoto.

13.14. Programes de ràdio, televisió, obres artístiques i publicacions periòdiques

En els títols de programes de ràdio, televisió, llibres, pintures, escultures, òperes, cançons, discos, etc., els escrivim entre cometes simples i van amb majúscula inicial la primera lletra i la inicial dels noms propis:

'Maneres de viure', amb Carme Parras, tots els caps de setmana a la teva ràdio local.

'La Gioconda' del Museu del Prado ja s'ha trobat amb la del Louvre.

I també escrivim amb majúscula i entre cometes simples tots els substantius i adjectius que formen part del nom de les publicacions periòdiques i de les seves seccions:
Avui fa un any que el diari 'La Vanguardia' va començar a vendre l'edició en català.

14. Apostrofació

14.1. Regles generals

Apostrofem els articles definits *el* i *la*, els articles personals *en* i *na* i la preposició *de* quan precedeixen paraules començades amb vocal o *hac*:

L'OCU vol agrupar els afectats per les participacions preferents.

14.1.1. Excepcions

- Articles femenins *la* i *na* davant de paraules que comencen per *i*, *u*, *hi*, *hu* àtones:
L'exposició 'Epidèmia' explica com les malalties han modelat la història de la humanitat.

- *l, u, hi, hu* inicials seguides de vocal, ja que formen un so consonàntic:
La UEFA tornarà a votar si s'accepta o no la Federació de Gibraltar com a nou membre.
- Per tradició, no porten apòstrof *la host, la ira, la una* (hora), *la Haia*:
'El raïm de la ira', dirigida per John Ford, és el clàssic de la setmana a La Xarxa.
- Els noms de les lletres:
En el català nord-occidental es pronuncia tancada la *e* de *café*.

14.2. Article personal

En el registre formal (entrevistes, notícies, informatius) no utilitzem l'article davant dels antropònims.

Hem pogut parlar amb Tito Vilanova, que ens ha confirmat el fitxatge.

Artur Mas ha convocat avui la comissió sobre el pacte fiscal.

En un àmbit més col·loquial (per exemple, determinats magazins) els antropònims van precedits per l'article personal (*en/na* només tenen forma singular) o bé per l'article definit (*el/la* poden ser singular o plural):

El nou film d'Eduard Cortés està basat en la història real d'una família, els Pelayo.

Apostrofem l'article personal i el definit segons les regles generals.

L'Àlicia de Tim Burton perd la individualitat que Lewis Carroll va donar al seu personatge.

14.3. Sigles i acrònims

En sigles i acrònims cal tenir en compte quina pronunciació tenen per saber si hem d'apostrofar o no els articles definits *el* i *la* i la preposició *de*.

En la pronunciació sil·làbica, la sigla o l'acrònim es diu com si fos una paraula. En aquest cas, apostrofem tant els articles com la preposició d'acord amb les regles generals:

Els ecosocialistes reclamen un recàrrec d'un 50% d'IBI dels pisos buits fruit d'un desnonament.

La Fundació del FC Barcelona ha rebut el Premi Internacional Unescocat pel seu suport a la UNESCO, l'ACNUR i l'UNICEF.

En la pronunciació lletrejada llegim la sigla o l'acrònim lletra per lletra. Si comença per vocal l'apostrofem segons les regles generals:

La UE reclama més coordinació.

L'A-2 té retencions a l'altura del Bruc, però no hi ha gaire trànsit a l'AP-7.

Si comença per consonant, no apostrofem l'article *la* i la preposició *de*, però sí l'article masculí *el* si el nom de la primera lletra comença per vocal:

El PIB per habitant d'Espanya el 2011 va caure per sota de la mitjana europea.

El Miami Heat és el campió de la NBA.

La XN és la Xarxa de Notícies.

La L97 és una línia d'autobús amb molts usuaris.

En la pronunciació combinada, part sil·làbica i part lletrejada, se segueix el criteri de l'apostrofació lletrejada:

Segons l'estudi de 'The Lancet' el nombre d'afectats per la MPOC (malaltia pulmonar obstructiva crònica) s'ha mantingut estable.
[MPOC es pronuncia ema-poc]

No fan plural totes soles, es posa la xifra o bé l'article en plural.

No: dos ERO's, dos DNI's, els CAP's

Sí: dos ERO, dos DNI, els CAP

14.4. Essa líquida (essa inicial seguida de consonant)

Davant d'essa líquida només apostrofem l'article masculí per no obstaculitzar la pronúncia, per tant, l'article femení i la preposició *de* no s'apostrofen:

Els onze directius de l'Scala de Milà s'abaixen el sou un 10%.

Vuit membres de la SGAE han estat detinguts per desviar fons de la societat.

14.5. Cometes

Davant de cometes, apostrofem els articles *el*, *la* i la preposició *de* segons la normativa general:

Els preuniversitaris han hagut d'escollir entre un fragment d'El árbol de la ciencia', de Pío Baroja, i un article d'Eduard Punset.

14.6. Símbols

Davant de símbols, no apostrofem ni els articles *el* i *la* ni la preposició *de*:

El H₂O és imprescindible per a la fórmula.

14.7. Abreviatures

En les abreviatures, seguim les normes ortogràfiques d'apostrofació quan una abreviatura entra en contacte amb articles o preposicions:

Aquest Sant Jordi el llibre més venut ha estat, de llarg, la novel·la de J. Jonasson.

14.8. Hac aspirada i hac muda

No apostrofem els articles *el* i *la* i la preposició *de* davant de hac aspirada (*Hawaii*, *hippy*, *ehem*), però davant de hac muda sí (*haver*, *hivern*):

Thomas Wright Fats Waller ret homenatge al jazz de Harlem dels anys vint.

14.9. Topònims no catalanitzats

L'article dels noms de lloc no catalans i sense forma catalana l'escrivim amb majúscula inicial i la preposició *de* no es contreu:

El conjunt arquitectònic d'El Burgo de Osma ha estat declarat bé d'interès històric.

Sí que fem la contracció en el cas dels topònims catalans o amb forma catalana:
L'aeroport del Prat ha estat l'escenari de les protestes pel projecte Eurovegas.

14.10. Noms propis d'organismes i empreses

No apostrofem l'article quan forma part del nom propi d'organismes i empreses:
Vine a El Corte Inglés.

Però sí que apostrofem la preposició *de*:

El Parlament va retre homenatge a les víctimes de l'atemptat d'Hipercor, propietat d'El Corte Inglés.

14.11. Cometes simples

Davant de paraules entre cometes simples, apostrofem els articles definits *el* i *la* i la preposició *de* d'acord amb les normes generals:

Madonna va tornar a sorprendre en la presentació de l'últim disc, l'«MDNA».

Però no l'apostrofem en cas que la paraula o fragment tingui un ús metalingüístic:
Els mitjans de comunicació anomenen aquesta àvia indignada la «iaioflauta».

14.12. Davant de xifres

Davant de xifres que comencen per vocal apostrofem els articles definits *el*, *la* i la preposició *de*:

L'11 de juliol hi haurà noves concentracions en contra de les retallades.

També en el cas de les xifres romanes, si és que comencen en vocal també apostrofem:
L'XI Festival de Jazz ha estat organitzat per l'Ajuntament de Terrassa.

14.13. Pronoms febles

Apostrofem els pronoms febles segons si van darrere o davant del verb i segons com es combinin amb un altre pronom.

Davant d'un verb començat per vocal o *hac*, elidim i apostrofem els pronoms *em*, *et*, *es*, *el*, *la* i *en*:

Josep Guardiola ha dit que abandona el càrrec d'entrenador del Barça i que serà Tito Vilanova qui n'agafarà les regnes.

En canvi, no apostrofem el pronom *la* quan funciona com l'article femení (davant *i*, *u*, *hi*, *hu* àtones):

El sistema de prepagament permet que la persona que paga no hagi d'introduir cap codi, perquè l'empremta digital ja la identifica.

Si hi ha dues vocals en contacte en combinar dos pronoms, en suprimim una. Posem l'apòstrof tan a la dreta com puguem. En cas que el verb comenci per vocal, el segon pronom s'apostrofa amb el verb en lloc de fer-ho amb l'altre pronom:

Quan un immigrant comet un delict i és detingut, se'n comprova els documents identificatius.

Darrere del verb els pronoms *em, et, el, ens, els, en* tenen forma reduïda i els apostrofem si el verb té una vocal final que no sigui *u*: *dóna'm, pentina't, posi's, agafa'l, expliqui'ns, agafi'n...*

Quan combinem dos pronoms darrere del verb no podem posar més d'un apòstrof: *posate'l, dóna-l'hi*

Hi ha construccions de pronoms que no es poden apostrofar (*te-la, nos-en, li-ho, nos-el, la-hi, los-la*). En aquests casos porten guionet: *compra-te-la, recordar-nos-en, busca-li-ho, comprar-nos-el, portar-la-hi, buscar-los-la, etc.*

15. Tractament de fenòmens recurrents

15.1. Justícia i successos

La precisió en l'ús de la llengua en la informació de casos i successos és rellevant. No és el mateix un judici *pendent de veredict* que *vist per a sentència*, com tampoc tenen el mateix significat les expressions *innocent* i *no culpable*, o bé presó *provisional* de *condicional*.

Cal valorar la necessitat de revelar o no la identitat de les persones acusades quan es tracti d'un càrrec o d'una imputació abans de la resolució judicial, ja que hi ha antecedents de persones acusades que posteriorment han quedat absoltes, però amb danys irreversibles sobre la seva persona.

La presumpció d'innocència és un dret constitucional. És per això que cal evitar la paraula *presumpt*, que jurídicament contraria el principi de presumpció d'innocència. No hem de donar per fet que una determinada persona és qui ha comès un crim; en tot cas, hem de dir que està acusada de crim o que li imputen el crim, o que és la suposada autora o bé que és sospitosa, imputada, detinguda, arrestada. Hem d'evitar la repetició feixuga d'aquests adjectius.

Cal especificar si els criminals són confessos o descoberts a l'acte o *in fraganti*.

Cal fer constar que una persona ha quedat absoluta si abans hem informat de la seva implicació en un cas.

Cal enumerar els delictes pels quals es deté o s'acusa una persona per ordre de gravetat, de menys a més —seguint un criteri lògicament subjectiu, però aproximat. Així, pot passar que es detingui una banda dedicada a l'extorsió i el segrest, o que passi a disposició judicial un sospitós de violació i assassinat.

Els detalls i descripcions sobre els acusats i les víctimes s'han de cuidar especialment. Només s'ha d'esmentar la nacionalitat, raça, aspecte, condició social o tendència sexual si és rellevant en la informació.

Una interlocutòria és una ordre, una decisió o una resolució judicial. No equival a *acte, acta* o *aute*. Sí que equival a *aute* a Andorra.

Incautar-se no existeix en català, és *decomissar* o *comissar*. El nom és *decomís* o *comís*.

15.2. Manifestacions

En les notícies sobre manifestacions s'han de recollir els càlculs de participació facilitats tant per les autoritats com pels organitzadors. El periodista pot fer un càlcul aproximat amb la regla següent: tres persones immòbils en un metre quadrat i només una si caminen.

15.3. Violència contra les dones

Podem emprar els conceptes *violència contra les dones*, *violència masclista* o *violència de gènere*, per aquest ordre de preferència, per designar el fenomen social d'agressió i assassinat de dones.

15.4. Informació igualitària

Cal evitar la creació d'estereotips que reproduïxin i contribueixin a la discriminació de qualsevol tipus. Cal evitar el sexisme en la informació.

Cal compensar els punts de vista, també entre homes i dones, en assessors, col·laboradors i en altres fonts d'informació sempre que sigui possible.

Cal preferir els noms de referència plural que no indiquen cap sexe (col·lectiu, professorat, ciutadania, plantilla, etc.) i no forçar la duplicitat masculina/femenina, que s'allunya del llenguatge periodístic.

15.5. Discapacitat

Preferim el concepte *discapacitat* al de *minusvàlid*. Segons els contextos usem *mobilitat reduïda*, *discapacitat visual*, etc.

15.6. Infància

Cal demanar permís per fotografiar o filmar menors o llocs amb presència de menors, com les escoles i esplais. Les imatges amb menors no es poden difondre sense permís. Tot i tenir permís dels tutors legals, la cara dels menors s'ha de difuminar en els documents de vídeo o fotografia.

15.7. Salut

Les notícies relacionades amb la salut solen contenir terminologia específica que no sempre és compartida per l'audiència. S'ha d'explicar breument tot allò que pensem que no es coneix, com ara noms de malalties o de tumors. Cal fer el mateix amb els tractaments mèdics, que sovint incorporen noms de fàrmacs o components químics.

Moltes malalties o afeccions tenen maneres de dir pròpies del llenguatge col·loquial, que hem de preferir: un *hematoma* és un *blau*, l'*alopècia* és la *caiguda dels cabells*, l'*ictus* és un *atac de feridura*.

Hem de recórrer al llenguatge específic si la referència directa al diagnòstic és rellevant, com ara si algú rep un fort cop al cap i acaba ingressat amb un traumatisme cranioencefàlic.

En el cas de lesions en l'àmbit dels esports, cal valorar si cal dir tot el diagnòstic o bé només una part: *molèsties a la cama* o *una lesió a la cama* en comptes de *trencament fibril·lar del soli de la cama dreta*.

No usem el tòpic de *llarga malaltia* per evitar parlar del càncer o de la malaltia d'Alzheimer. Si es fa pública l'afecció o causa de la mort, cal indicar-les pel seu nom i exercir una tasca divulgativa sobre la presència inevitable de la malaltia en la vida.

Cal evitar denominacions com *anorèxia*, *esquizofrènia* o *trastorn bipolar* per parlar de comportaments polítics. Tampoc parlem d'*avortar* en sentit figurat per *interrompre* o bé de *càncer* per parlar de *xacres socials*.

15.8. Immigració

Fem servir la paraula *immigrants* per referir-nos genèricament a les persones que migren fugint de la misèria; però no per referir-nos als col·lectius de diferents orígens ja arrelats a Catalunya.

Cal no abusar del concepte *nouvingut* per qualificar persones que viuen a Catalunya d'origen o aspecte que pugui semblar diferent.

Dels immigrants, en alguns casos, se'n pot dir *estrangers*, tot i que en algunes notícies aquest terme inclou qualsevol persona de procedència estrangera (per exemple, quan es dona el percentatge de nounats que tenen un progenitor de fora).

La paraula *immigrant* pot dur associat un adjectiu que n'apunti la procedència: *subsaharià*, *llatinoamericà*, *romanès*, etc. Les persones immigrants en situació d'il·legalitat no poden ser qualificades d'*il·legals*, ni d'*irregulars*. Cal usar l'expressió *persones sense papers* — *sense papers*, la segona vegada que ho esmentem—, i també podem dir *immigrants clandestins*.

Evitem emprar símls bèl·lics per parlar de l'arribada d'immigrants:

No: invasió, arribada per terra, mar i aire o assalt a la tanca de Melilla, les pasteres desembarquen, nou contingent d'immigrants.

Sí: arribada d'immigrants, saltar la tanca, nova onada d'immigrants...

15.9. Nacionalitat

Referim la nacionalitat o l'origen geogràfic de les persones protagonistes de les notícies quan la dada és rellevant (Premis Nobel, Oscar).

En els successos només indiquem aquesta informació quan sigui rellevant per a la comprensió de la notícia, però cal evitar referir-nos-hi en els titulars per no estigmatitzar una comunitat.

15.10. Terrorisme

Cal evitar les expressions *terrorisme basc* per parlar d'ETA i *terrorisme islàmic* per parlar del terrorisme dels islamistes radicals i Al-Qaida.

15.11. Víctimes

No donem el nom de les víctimes de la violència, per respecte a la intimitat de la persona i, sobretot, per evitar que, amb el seu nom, s'etiqueti una determinada tipologia de crim. El mateix s'ha de fer amb les víctimes de la violència masculista.

La informació sobre catàstrofes amb víctimes o destrosses ha de ser especialment curosa amb la identitat dels afectats i amb les dades sobre el sinistre. Cal evitar ferir la sensibilitat de l'audiència, el sensacionalisme, les imatges morboses, i forçar declaracions de ferits i familiars. Cal evitar primers plans de morts i ferits i d'elements que s'hi relacionin, com matrícules de cotxes.

15.12. Les forces de seguretat

Només es mostren imatges dels cossos i forces de seguretat quan són expressament notícia. En la resta de casos en què hi ha intervencions policials, els agents no han d'aparèixer com a protagonistes o bé cal evitar que se'ls pugui identificar.

